

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO SEKTORIAUS TEISĖKŪROS IR TEISĖS
AKTŲ TAIKYMO PRAKTIKOS INFORMACIJOS SUVESTINĖ**

I SKYRIUS. TEISĖS AKTAI

Šio skyriaus **IS-994/719-I-1 priede** pateikiama:

- LRS 2023 m. kovo 16 d. nutarimas Nr. XIV-1799 DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PETICIJŲ KOMISIJOS IŠVADOS DĖL ANTANO ALGIMANTO MIŠKINIO PETICIJOS, TN: [tn](#),
- LRS 2023 m. kovo 16 d. nutarimas Nr. XIV-1800 DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PETICIJŲ KOMISIJOS IŠVADOS DĖL ANTANO ALGIMANTO MIŠKINIO PETICIJOS, TN: [tn](#),

II SKYRIUS. TEISĖS AKTŲ PROJEKTAI IR PASIŪLYMAI;

Šio skyriaus **IS-994/719-II-1 priede** pateikiama:

- Ekonomikos komiteto 2023 m. kovo 15 d. posėdžio darbotvarkė (patikslinta), TN: [tn](#), *(tiesioginės nuorodos tekste)*,
- Ekonomikos komiteto 2023 m. kovo 15 d. Posėdžio vaizdo įrašas: <https://www.youtube.com/watch?v=XB2suVDHjh0>,
- Ekonomikos komiteto 2023 m. kovo 22 d. posėdžio darbotvarkė, TN: [tn](#), *(tiesioginės nuorodos tekste)*,
- LŠTA 2023-03-13 raštas EK Nr. 29 DĖL ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO PROJEKTO, TN: [tn](#),
- LŠTA pasiūlymai dėl Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 101, 12, 15, 17, 20, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37 straipsnių, aštuntojo ir vienuoliktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir įstatymo papildymo 82, 102, 291 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-2331, TN: [tn](#),
- AB „Kauno energija“ pasiūlymai dėl Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 101, 12, 15, 17, 20, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37 straipsnių, aštuntojo ir vienuoliktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir įstatymo papildymo 82, 102, 291 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-2331, TN: [tn](#),
 - Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 101, 12, 15, 17, 20, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37 straipsnių, aštuntojo ir vienuoliktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir įstatymo papildymo 82, 102, 291 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-2331 ir Projektą lydintys dokumentai TN: [tn](#), *(šie dokumentai taip pat saugomi LŠTA serverių archyvuose, esant poreikiui susipažinti ar atsisiųsti prašome kreiptis į asociacijos IT administratorių, žyma:IS-994/719-II-1-1 priedas 2023-03-20.zip)*.

Šio skyriaus **IS-994/719-II-2 priede** pateikiama:

- TM 2023-03-14 raštas AM Nr. 23-2050 dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 25, 28, 31, 37, 40, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 61, 63, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 92, 94, 97, 98, 99, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 123, 134, 139, 142 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų

įstatymo Nr. I-301 2, 7, 241, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų derinimo, TN: [tn](#).

- LITGRID AB 2023-03-10 raštas AM Nr. 23SD-1248 dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 25, 28, 31, 37, 40, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 61, 63, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 92, 94, 97, 98, 99, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 123, 134, 139, 142 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 7, 241, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų derinimo, TN: [tn](#).
- LITGRID AB DERINIMO PAŽYMA LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTUI (REG. NR. 23-2050), TN: [tn](#).

Šio skyriaus **IS-994/719-II-3 priede** pateikiama:

- AB „Šiaulių energija“ 2023-03-16 raštas Nr. SD-571 DĖL STR 1.03.01:2016 „STATYBINIAI TYRIMAI. STATINIO AVARIJA.“ PAKEITIMO, TN: [tn](#).

III SKYRIUS. TEISĖS AKTŲ TAIKYMO PRAKTIKA

Šio skyriaus **IS-994/719-III-1 priede** pateikiama

- VERT 2023-03-13 pranešimas. Nepriklausomiems šilumos gamintojams nustatytos šilumos gamybos kainos, be PVM (duomenys atnaujinti 2023-03-01), TN: [tn](#).
- VERT 2023-03-14 pranešimas. Informacija apie nepadengtą sąnaudų dedamąsias, TN: [tn](#).

Šio skyriaus **IS-994/719-III-2 priede** pateikiama

- Baltpool 2023-03-14 pranešimai apie BK kainas ir indeksus, TN: [tn](#), [tn](#).

Šio skyriaus **IS-994/719-III-3 priede** pateikiama

- Energetikos ir darnios plėtros komisijos 2023 m. kovo 22 d. posėdžio (nuotoliniu būdu) darbotvarkė, TN: [tn](#).

Šio skyriaus **IS-994/719-III-4 priede** pateikiama

- EM 2023-03-15 pranešimas. Europos Komisija siūlo reformuoti ES elektros energijos rinkos modelį, TN: [tn](#).
 - Europos Komisija siūlymų reformuoti ES elektros energijos rinkos modelį dokumentai TN: [tn](#), (*šie dokumentai taip pat saugomi LŠTA serverių archyvuose, esant poreikiui susipažinti ar atsisiųsti prašome kreiptis į asociacijos IT administratorių, žyma: IS-994/719-III-4-1 priedas 2023-03-20.zip*).

IV SKYRIUS. VIEŠOJI INFORMACIJA;

Šio skyriaus **IS-994/719-IV-1 priede** pateikiama:

- LEA 2023-03-17 pranešimas. PER SAVAITEJŲ ELEKTRA VISAME REGIONE ATPIGO VIDUTINIŠKAI 22 PROC., DEGALŲ KAINOS KRITO BALTIJOS VALSTYBĖSE, O GAMTINIŲ DUJŲ KAINA IŠLIEKA STABILI, TN: [tn](#).
 - LEA ENERGETIKOS DUOMENŲ APŽVALGA, 2023 m. kovo 10–16 d., TN: [tn](#), (*šie dokumentai taip pat saugomi LŠTA serverių archyvuose, esant poreikiui susipažinti ar*

atsisiųsti prašome kreiptis į asociacijos IT administratorių, žyma:IS-994/719-IV-1-1 priedas 2023-03-20.pdf).

- LEA 2023-03-14 pranešimas. FIKSUOTŲ ELEKTROS TIEKIMO PLANŲ TARIFAI TOLIAU MAŽINAMI, TN: [tn](#),
 - Nepriklausomų elektros energijos tiekėjų pasiūlymai 2023-03-14 TN: [tn](#). *(šie dokumentai taip pat saugomi LŠTA serverių archyvuose, esant poreikiui susipažinti ar atsisiųsti prašome kreiptis į asociacijos IT administratorių, žyma:IS-994/719-IV-1-2 priedas 2023-03-20.pdf).*

Šio skyriaus **IS-994/719-IV-2 priede** pateikiama

- AM 2023-03-15 pranešimas. Klimato kaitos programos investicijos paskatino žaliuosius pokyčius, TN: [tn](#),
 - 2022 M. KLIMATO KAITOS PROGRAMOS LĖŠŲ PANAUDOJIMO ATASKAITA TN: [tn](#). *(šie dokumentai taip pat saugomi LŠTA serverių archyvuose, esant poreikiui susipažinti ar atsisiųsti prašome kreiptis į asociacijos IT administratorių, žyma:IS-994/719-IV-2-1 priedas 2023-03-20.pdf).*

Šio skyriaus **IS-994/719-IV-3 priede** pateikiama

- AM 2023-03-17 pranešimas. Aplinkos taryboje susitarta dėl pramoninių išmetamųjų teršalų reguliavimo pertvarkos, TN: [tn](#).

Šio skyriaus **IS-994/719-IV-4 priede** pateikiama

- MEDŽIŲ IR KALĖDINIŲ EGLUČIŲ ATLIEKOS ŠILDO KAUNIEČIŲ NAMUS: 5 VIDUTINIO DYDŽIO BUTAMS PRIREIKIA VIENO SUNKVEŽIMIO, Akvilė Bružinskaitė, Tvari Lietuva, www.DELFI.lt, 2023 m. kovo 14 d. TN: [tn](#).
- VIEN ES ŠALYSE ENERGIJOS POREIKIS DIDĖS TRIGUBAI: RUOŠIAMSI PLANAI ATSINAUJINANČIAI ENERGIJAI PLĖTOTI, ELTA Tvari Lietuva 2023 m. kovo 15 d. www.delfi.lt, TN: [tn](#).

Šio skyriaus **IS-994/719-IV-5 priede** pateikiama

- DAUGIABUČIŲ GYVENTOJAMS SIŪLO PATIEMS GAMINTIS ŠILUMĄ: KĄ ĮVERTINTI, RENKANTIS TOKIĄ ŠILDYMO ALTERNATYVĄ, [Justina Maciūnaitė](#) 2023 m. kovo 14 d. www.delfi.lt, TN: [tn](#).
- KODĖL RENOVUOJANT DAUGIABUTĮ VERTA PASIEKTI A ENERGINIO NAUDINGUMO KLASĘ? 2023-03-14 [Kotryna Grušauskaitė](#), (<https://kauno.diena.lt>), TN: [tn](#).

Šio skyriaus **IS-994/719-IV-6 priede** pateikiama

- ALMANTAS STANKŪNAS. ŠILUMOS ŪKIS: TEGU IR TOLIAU AVIŲ GEROVE RŪPINASI VILKAI?! www.lrt.lt, 2023.03.13 TN: [tn](#).

V SKYRIUS. RENGINIAI

Šio skyriaus **IS-994/719-V-1 priede** pateikiama

- LŠTA INFO. Tarptautinis seminaras 2023-03-21 “Keeping the heat on in times of crisis – How to replace inefficient fossil heating systems” *(tiesioginės nuorodos tekste)*.

VI SKYRIUS. NAUDINGA INFORMACIJA

Šio skyriaus **IS-994/719-VI-1 priede** pateikiama

- AB „Panevėžio energija“ 2023-03-17 pranešimas. AB „PANEVĖŽIO ENERGIJA“ REKONSTRUOS ROKIŠKIO KATILINĘ, TN: [tn](#).

Šio skyriaus **IS-994/719-VI-2 priede** pateikiama

- AB „Klaipėdos energija“ 2023-03-17 pranešimas. LIETUVOS ĮMONĖS MAŽINA POPIERIAUS VARTOJIMĄ, BET GYVENTOJAI – NESIDŽIAUGIA, TN: [tn](#).

Šio skyriaus **IS-994/719-VI-3 priede** pateikiama

- LŠTA vadovų pasitarimas 2023 kovo 16 d. (*tiesioginės nuorodos tekste*),

Šio skyriaus **IS-994/719-VI-4 priede** pateikiama

- LŠTA INFO. 2023-03-13 LŠTA vebinaro medžiaga Linea Ignis apie baterijas ir kaupiklius, (*tiesioginės nuorodos tekste*),
 - Linea Ignis atstovo Karolio Kiguolio pristatymas (*šie dokumentai taip pat saugomi LŠTA serverių archyvuose, esant poreikiui susipažinti ar atsisiųsti prašome kreiptis į asociacijos IT administratorių, žyma:IS-994/719-VI-4-1 priedas 2023-03-20.pdf*).

Šio skyriaus **IS-994/719-VI-5 priede** pateikiama

- KĄ REIKIA ŽINOTI APIE VĒDINAMUS FASADUS? 2023-03-15 UAB "Saint-Gobain statybos gaminiai" informacija, TN: [tn](#).

I SKYRIUS.

TEISĖS AKTAI

TN: [tn](#),

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

**NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PETICIJŲ KOMISIJOS IŠVADOS DĖL
ANTANO ALGIMANTO MIŠKINIO PETICIJOS**

2023 m. kovo 16 d. Nr. XIV-1799
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi, n u t a r i a:

1 straipsnis.

Pritarti Seimo Peticijų komisijos išvadai tenkinti Antano Algimanto Miškinio peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 2 straipsnio 44 dalį ir sąvokos „šilumos punktas“ apibrėžtyje atsisakyti nuostatos, patikslinančios, kokiems tretiesiems asmenims draudžiama perduoti šilumos punkto įrenginius.

2 straipsnis.

Pavesti Seimo Peticijų komisijai iki 2023 m. balandžio 28 d. parengti šio nutarimo įgyvendinamojo teisės akto projektą.

Seimo Pirmininkė

Viktorija Čmilytė-Nielsen

TN: [tn](#),

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

**NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PETICIJŲ KOMISIJOS IŠVADOS DĖL
ANTANO ALGIMANTO MIŠKINIO PETICIJOS**

2023 m. kovo 16 d. Nr. XIV-1800
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi, n u t a r i a:

1 straipsnis.

Pritarti Seimo Peticijų komisijos išvadai atmesti Antano Algimanto Miškinio peticijoje pateiktus pasiūlymus pakeisti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymą, nustatant, kad šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjas, kuriam nuosavybės teise priklauso daugiabučių namų šilumos punktai, turi prižiūrėti (eksplloatuoti) tų pastatų šildymo ir karšto vandens sistemas, nesudarydamas sutarčių su daugiabučių namų bendrosios nuosavybės valdytojais (bendrijomis, savivaldybių paskirtais administratoriais, jungtinės veiklos įgaliotais asmenimis), o mokestis už daugiabučių namų šildymo sistemų priežiūrą (eksplloatavimą) būtų įtraukiamas į sąskaitas už šilumą, atskirai nurodant mokestį už šilumos punktų priežiūrą (eksplloatavimą).

Seimo Pirmininkė

Viktorija Čmilytė-Nielsen

II SKYRIUS.

TEISĖS AKTŲ PROJEKTAI IR PASIŪLYMAI;

IS-994/719-II-1 priedas

Ekonomikos komiteto 2023 m. kovo 15 d. posėdžio darbotvarkė (patikslinta)

TN: [tn](#).

Eil. Nr.	Data, laikas, vieta	Projekto Nr.	Svarstomas klausimas	Pagrindinis ar papildomas komitetas (stadija)	Komiteto išvados rengėjas, atsakingas tarnautojas
1.	2023-03-15 10.00–10.01 Nuotoliniu		Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas		K. Starkevičius R. Petkūnienė
2.	2023-03-15 10.01–10.40 Nuotoliniu	XIVP-2183	Kelių transporto kodekso 8(1), 11, 17(1), 18, 18(2) straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 18(2) straipsniu įstatymo projektas	Pagrindinis (svarstymas)	K. Starkevičius G. Paluckas D. Šaltmeris
3.	2023-03-15 10.40–11.10 Nuotoliniu	XIVP-2331	Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 10(1), 12, 15, 17, 20, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37 straipsnių, aštuntojo ir vienuoliktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8(2), 10(2), 29(1) straipsniais įstatymo projektas	Pagrindinis (svarstymas)	A. Kupčinskas J. Pinskus Ž. Klimka
4.	2023-03-15 11.10–11.20 Nuotoliniu	XIVP-2486	Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas + programa	Papildomas (svarstymas)	K. Starkevičius Visi komiteto nariai R. Petkūnienė
5.	2023-03-15 11.20–11.30 Nuotoliniu		Kiti klausimai		K. Starkevičius R. Petkūnienė

Naujausi pakeitimai - 2023-03-13

Posėdžio vaizdo įrašas: <https://www.youtube.com/watch?v=XB2suVDHjh0>

Ekonomikos komiteto 2023 m. kovo 22 d. posėdžio darbotvarkė

TN: [tn](#).

Eil. Nr.	Data, laikas, vieta	Projekto Nr.	Svarstomas klausimas	Pagrindinis ar papildomas komitetas (stadija)	Komiteto išvados rengėjas, atsakingas tarnautojas
1.	2023-03-22 10.30–10.31 Nuotoliniu		Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas		K. Starkevičius R. Petkūnienė
2.	2023-03-22 10.31–10.45 Nuotoliniu	XIVP-2326	Vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymo Nr. X-1367 pakeitimo įstatymo projektas (nauja	Pagrindinis (svarstymas)	G. Paluckas M. Skritulskas A. Bagdonas D. Šaltmeris

			redakcija)		
3.		XIVP-2327	Juridinių asmenų registro įstatymo Nr. IX-368 2, 4(1) straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas	Pagrindinis (svarstymas)	G. Paluckas M. Skritulskas A. Bagdonas D. Šaltmeris
4.	2023-03-22 10.45–10.50 Nuotoliniu	XIVP-1050(3)	Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas	Pagrindinis (svarstymas)	A. Kupčinskas L. Mogenienė D. Šaltmeris
5.		XIVP-1051(3)	Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 37(1) straipsnio pakeitimo įstatymo projektas	Pagrindinis (svarstymas)	A. Kupčinskas L. Mogenienė D. Šaltmeris
6.	2023-03-22 10.50–11.10 Nuotoliniu	XIVP-2331	Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 10(1), 12, 15, 17, 20, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37 straipsnių, aštuntojo ir vienuoliktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8(2), 10(2), 29(1) straipsniais įstatymo projektas	Pagrindinis (svarstymo tęsinys)	A. Kupčinskas J. Pinskus Ž. Klimka
7.	2023-03-22 11.10–11.50 Nuotoliniu		Lietuvoje veikiančių bankų paslaugų įkainių, paslaugų prieinamumo ir pinigų plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimo situacijos aptarimas <i>Kviečiami dalyvauti:</i> <i>Lietuvos banko,</i> <i>Finansų ministerijos,</i> <i>Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos,</i> <i>Lietuvos darbdavių konfederacijos,</i> <i>Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos LINAVA,</i> <i>Lietuvos pramonininkų konfederacijos,</i> <i>Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos,</i> <i>Asociacijos Investors' Forum atstovai</i>		K. Starkevičius L. Mogenienė L. Jasiukėnienė
8.	2023-03-22 11.50–12.20 Nuotoliniu	XIVP-2279	Elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo Nr. XIII-1120 1, 2, 3, 12, 13, 16, 17, 18 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4(1), 4(2) straipsniais, V(1), V(2) skyriais įstatymo projektas	Pagrindinis (klausymai)	A. Kupčinskas A. Nekrošius I. Jurkšuvienė
9.	2023-03-22 12.20–12.30 Nuotoliniu		Kiti klausimai		K. Starkevičius R. Petkūnienė

Naujausi pakeitimai - 2023-03-17

2023 m. kovo 22 d. Ekonomikos komiteto uždaro posėdžio darbotvarkė

Eil. Nr.	Data, laikas, vieta	Projekto Nr.	Svarstomas klausimas	Pagrindinis ar papildomas komitetas	Komiteto išvados rengėjas,
----------	---------------------	--------------	----------------------	-------------------------------------	----------------------------

				(stadija)	atsakingas tarnautojas
1.	2023-03-22 10.00–10.01 Nuotoliniu		Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas		K. Starkevičius R. Petkūnienė
2.	2023-03-22 10.01–10.15 Nuotoliniu	ES-2023-15, COM/2022/780	KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI, REGIONŲ KOMITETUI IR EUROPOS INVESTICIJŲ BANKUI 2023 m. metinė tvaraus augimo apžvalga	Specializuotas (Svarstymas)	G. Paluckas A. Bagdonas A. Nekrošius R. O. Duburaitė
3.	2023-03-22 10.15–10.20 Nuotoliniu		Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo dėl ES trešiamųjų produktų skaitmeninio ženklavimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1009 COM/2023/98 (uždaras)	Uždaras klausimas	G. Paluckas A. Bagdonas A. Nekrošius R. O. Duburaitė
4.	2023-03-22 10.20–10.30 Nuotoliniu	ES-2023-22, COM/2022/761	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA dėl daugiabalsės akcijas apimančių akcijų struktūrų bendrovėse, kurios kreipiasi dėl jų akcijų įtraukimo į prekybos MVĮ augimo rinkoje sąrašą	Specializuotas (Svarstymas)	G. Paluckas A. Bagdonas A. Nekrošius R. O. Duburaitė

V. Gerulaičio g. 10
LT-08200 Vilnius
Tel. (8-5) 2667025
info@lsta.lt, www.lsta.lt

Juridinių asmenų registras
VĮ „Registru centras“ Vilniaus filialas
Įmonės kodas 124361985
Atsiskaitomoji sąskaita
LT27 7044 0600 0125 7217 AB SEB bankas

Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komitetui 2023-03-13 Nr. 29
Į Nr.

DĖL ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija (toliau – Asociacija) susipažino su Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komitete š. m. kovo 15 d. numatomu svarstyti LR šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 10¹, 12, 15, 17, 20, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37 straipsnių, aštuntojo ir vienuoliktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir įstatymo papildymo 8², 10², 29¹

straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-2331 (toliau – Įstatymo projektas) ir teikia savo ir bendrovės AB „Kauno energija“ pastabas ir pasiūlymus.

Maloniai kviečiame įvertinti teikiamus siūlymus ir pagal galimybes atsižvelgti svarstant Įstatymo projektą. Asociacija pasirengusi papildomai argumentuoti pasiūlymų būtinybę šilumos ūkio sektoriui.

Pridedama:

- Asociacijos pasiūlymai, pastabos, pataisos Įstatymo projektui;
- AB „Kauno energija“ pasiūlymai, pastabos, pataisos Įstatymo projektui;

Asociacijos prezidentas

dr. Valdas Lukoševičius

M. Paulauskas, tel. (85) 266 7096, el. p. mantas@lsta.lt

Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 101, 12, 15, 17, 20, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37 straipsnių, aštuntojo ir vienuoliktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir įstatymo papildymo 82, 102, 291 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-2331 ir Projektą lydintys dokumentai TN: [tn](#). (šie dokumentai taip pat saugomi LŠTA serverių archyvuose, esant poreikiui susipažinti ar atsisiųsti prašome kreiptis į asociacijos IT administratorių, žyma:IS-994/719-II-1-1 priedas 2023-03-20.zip).

**LIETUVOS ŠILUMOS TIEKĖJŲ ASOCIACIJOS
PASIŪLYMAI**

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 10¹, 12, 15, 17, 20, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37 STRAIPSNIŲ, AŠTUNTOJO IR VIENUOLIKTOJO SKIRSNIŲ PAVADINIMŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 8², 10², 29¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2331

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Argumentai, pagrindžiantys nuomonę	Pasiūlymo turinys
		str.	str. d.	p.		
1.	Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, 2023-03-13	2	37		Siūlome patikslinti Įstatymo projekto 2 str. 37 dalį, numatant, kad dvinarės šilumos kainos <u>pastovioji dalis mokama ne už vidutinę, bet už įrengtą šilumos vartojimo galią</u> . Šilumos tiekėjo pareiga – užtikrinti šilumos tiekimą vartotojams pagal jų poreikius, kad ir maksimalią galią nors ir labai trumpą laikotarpį. Tam reikalinga infrastruktūra, o dėl jos išlaikymui reikalingos lėšos. Kitu atveju, kurį laiką nevarojant šilumos vidutinė galia tampa lygi 0 ir vartotojams mokėti pastovios dedamosios nebereikia, o tiekėjas privalo būti pasirengęs tiekti šilumą ir negali savavališkai atjungti tokių vartotojų	Pakeisti Įstatymo 2 straipsnio 37 dalį ją papildant ir išdėstant taip: 37. Šilumos dvinarė kaina – šilumos kaina, sudaryta iš pastoviosios dalies , mokamos už vidutinę įrengtą šilumos vartojimo galią eurais už kilovatą per mėnesį, ir kintamosios dalies , mokamos euro centais už šilumos kilovatvalandę, dedamųjų “
2.	Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, 2023-03-13	10	3	1	Įstatymo projekte siūloma numatyti, kad paramą, dotaciją ar subsidiją gavusiems nepriklausomiems šilumos gamintojams reguliuojamo gamintojo statusas būtų suteiktas tik 5 metams. Pagal Tarybos nustatytus reguliavimo apskaitos reikalavimus, šilumos gamybos įrenginiams nustatytas 16 metų naudingo tarnavimo laikotarpis. Vadinasi, po 5 metų bus praėjęs tik trečdalis šilumos gamybos įrenginių naudojimo laiko, po kurio toks nepriklausomas šilumos gamintojas šilumos aukcione galės dalyvauti su būtinosiomis sąnaudomis nepagrįsta šilumos kaina ir gauti nepagrįstai didelį pelną. Siūlome nepritari Įstatymo projekte numatytam privalomos kainodaros taikymo laikotarpiui – 5 metams, ir siūlome nustatyti 16 metų privalomos šilumos gamybos kainodaros taikymo laikotarpį, kaip ir šilumos tiekėjams.	Pakeisti ir papildyti Įstatymo 10 straipsnio 3 dalies 1 punktą išdėstant taip: 3) nepriklausomas šilumos gamintojas kartu su šilumos tiekėju veikia vienoje aprūpinimo šiluma sistemoje ir priklauso susijusių ūkio subjektų grupei pagal Konkurencijos įstatymą arba nepriklausomas šilumos gamintojas ar nepriklausomų šilumos gamintojų, priklausančių susijusių ūkio subjektų grupei pagal Konkurencijos įstatymą, grupė vienoje aprūpinimo šiluma sistemoje gamina daugiau kaip 1/3 metinio šilumos kiekio ir per praėjusius kalendorinius metus viršijo Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo nustatyta tvarka apskaičiuotą ir viešai paskelbtą palyginamąjį šilumos pajamų lygį. Tokiu atveju privaloma šilumos gamybos kainodara taikoma 16 metų po Tarybos sprendimo, kuriuo nustatytos šilumos gamybos reguliuojamos kainos, priėmimo. “

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Argumentai, pagrindžiantys nuomonę	Pasiūlymo turinys
		str.	str. d.	p.		
3.	Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, 2023-03-13	10 ²	2		<p>Įstatymo projekto 10² str. 2 d. numatyta, kad šilumos tiekėjas savo lėšomis organizuoja atliekinę šilumą tiekiančio įrenginio prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų darbus ir padengia ekonomiškai pagrįstas atliekinę šilumą tiekiančių įrenginių prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų išlaidas. Tokiu būdu įtvirtinama prievolė šilumos tiekėjui atlikti rizikingą investiciją. Kas bus tuo atveju, jei atliekinę šilumą generuojantis asmuo po kelių ar keliolikos metų (šilumos tinklų investicijos lėšos susigrąžinamos per 30 metų) nuo šilumos tiekėjo atliktų investicijų prijungiant minėto asmens įrenginius prie šilumos perdavimo tinklo atsisakys tiekti šilumą į perdavimo tinklą?</p> <p>Įstatymo projekto 10² str. 2 d. nuostatos neskatina atliekinę šilumą generuojančių asmenų užtikrinti ilgalaikio veiklos tęstinumo, nepagrįstai perkelia vieno ūkio subjekto (atliekinę šilumą generuojančio asmens) veiklos riziką kitam ūkio subjektui (šilumos tiekėjui), siūlome atsisakyti minėtos nuostatos.</p>	<p>Pakoreguoti Įstatymo projekto 10² straipsnio 2 dalį ją išdėstant taip: „2. Atliekinę šilumą tiekiantys įrenginiai prijungiami prie šilumos perdavimo tinklų Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvade nustatyta tvarka. Atliekinę šilumą generuojantis asmuo savo lėšomis organizuoja atliekinę šilumą tiekiančio įrenginio prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų darbus“</p>
4.	Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, 2023-03-13	20	7		<p>Galiojančio Įstatymo 20 str. 8 dalis reglamentuoja, kad prižiūrėtojas su šilumos tiekėju sudaro šilumos pristatymo buitiniams šilumos vartotojams sutartį, tačiau praktikoje dažnu atveju prižiūrėtojai nesutinka sudaryti šių sutarčių ir šilumos tiekėjai neuri jokių teisinių priemonių priversti šias sutartis sudaryti ir vykdyti Įstatymo reikalavimą, todėl siūlome, kad nesudarius individualiai aptartų sutarčių, įsigaliojusių sutartys pagal patvirtintas standartines šių sutarčių sąlygas.</p>	<p>Papildyti Įstatymo projekto 20 straipsnio 7 dalį išdėstant taip: 8.7. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojas su šilumos tiekėju sudaro šilumos pristatymo buitiniams šilumos vartotojams sutartį, su karšto vandens tiekėju – karšto vandens pristatymo buitiniams šilumos vartotojams sutartį. Kol šalys sudaro individualias sutartis, šilumos tiekėjo ir (ar) karšto vandens tiekėjo ir pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo tarpusavio santykius reglamentuoja šilumos pristatymo buitiniams šilumos vartotojams sutarties standartinės sąlygos ir karšto vandens pristatymo buitiniams šilumos vartotojams sutarties standartinės sąlygos, kurias tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija. Kai šilumos tiekėjas ir (ar) karšto vandens tiekėjas yra ir pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojas, šilumos pristatymo buitiniams šilumos vartotojams sutartis ir (ar) karšto vandens pristatymo buitiniams šilumos vartotojams sutartis nesudaroma.“</p>
5.	Lietuvos šilumos	32	3		Siūlomas redakcinis patikslinimas, kad jei biokuras ar	Patikslinti ir papildyti Įstatymo projekto 32 str. 3 dalį:

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Argumentai, pagrindžiantys nuomonę	Pasiūlymo turinys
		str.	str. d.	p.		
	tiekėjų asociacija, 2023-03-13				<p>gamtinės dujos buvo įsigytos ekonomiškai naudingiau, tuomet kuro sąnaudų įtraukimas į šilumos ir (ar) karšto vandens kainas neribojamas.</p> <p>Taip pat siūlome kuro sąnaudų įtraukimą į šilumos ir (ar) karšto vandens kainas įstatymo nustatyta tvarka riboti pagal vidutinę mėnesio biržos kainą, o ne pagal metinę. Šilumos tiekėjai kurą ne biržoje įsigyja Vyriausybės nustatyta tvarka, tačiau visada išlieka riziką, kad nevisos sąnaudos bus Tarybos pripažintos, nors pirkimai įvykdyti teisės aktu nustatyta tvarka.</p>	<p>„3. Į šilumos ir (ar) karšto vandens kainą įtraukiant pagrįstas sąnaudas už kurą, privalo būti įvertinama, ar energetikos įmonė laikėsi Energijos išteklių rinkos įstatyme numatytų įpareigojimų.—Šilumos tiekėjai, realizuojantys ne mažiau kaip 100 GWh šilumos per metus, įsigydami elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti reikalingą biokurą, privalo kalendoriniais metais įsigyti ne mažiau kaip 30 procentų biokuro, kurio gamybai kaip žaliava naudojamos miško kirtimo liekanos.-Jeigu biokuras ir (ar) gamtinės dujos buvo įsigyti nepažeidžiant Energijos išteklių rinkos įstatyme numatytų reikalavimų ir (ar) reikalavimo įsigyti biokurą, kurio gamybai kaip žaliava naudojamos miško kirtimo liekanos, taip pat jei atitinkamos biokuro rūšies kiekis ar jo dalis bei gamtinių dujų kiekis ar jo dalis buvo įsigyta ekonomiškai naudingiau, kuro sąnaudų įtraukimas į šilumos ir (ar) karšto vandens kainą neribojamas. Kitų biokuro rūšių, kuriomis neprekiuojama biržoje, arba, jeigu buvo nustatyta, kad kuras, naudojamas šilumos ir (ar) karšto vandens gamybai, buvo perkamas nesilaikant Energijos išteklių rinkos įstatyme numatytų reikalavimų ir reikalavimo įsigyti biokurą, kurio gamybai kaip žaliava naudojamos miško kirtimo liekanos, įsigijimo sąnaudų įtraukimas į šilumos ir (ar) karšto vandens kainą ribojamas pagal vidutinę metinę mėnesio biokuro biržos kainą, vidutinę metinę mėnesio biokuro kainą arba vidutinę metinę mėnesio gamtinių dujų biržos kainą, arba vidutinę biokuro biržos produkto, kurio gamybai kaip žaliava naudojamos miško kirtimo liekanos, kainą, vadovaudamasi savo nustatyta tvarka nustato Taryba. Kito kuro, naudojamo šilumos ir (ar) karšto vandens gamybai, sąnaudų įtraukimas į šilumos ir (ar) karšto vandens kainą ribojamas pagal vidutinę metinę-mėnesio atitinkamo kuro rinkos kainą, kurią nustato Taryba.“</p>
6.	Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, 2023-03-13	32	22	<p>Įstatymo projekte siūloma nuostata, kad savivaldybės institucija kontroliuoja, ar šilumos tiekimo įmonė teisingai skaičiuoja ir taiko šilumos ir karšto vandens kainas. Jei nustato neatitikimus, savivaldybės institucija gali kreiptis į Tarybą dėl atsakomybės.</p> <p>Manome, kad šis reglamentavimas yra perteklinis, nes šilumos tiekėjo skaičiavimus tikrina Taryba, o savivaldybės institucija dažnu atveju nėra kompetentinga tokiems patikrinimams atlikti.</p>	<p>Atsisakyti Įstatymo projekto 32 straipsnio 22 dalies: „22. Savivaldybės institucija kontroliuoja, ar šilumos tiekimo įmonė teisingai skaičiuoja ir taiko šilumos ir karšto vandens kainas. Savivaldybės institucija, nustatiusi šilumos tiekimo įmonės, realizuojančios ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, neatitikimus nustatytoms šilumos ir (ar) karšto vandens kainoms, kreipiasi į Tarybą dėl atsakomybės taikymo.“</p>	

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Argumentai, pagrindžiantys nuomonę	Pasiūlymo turinys
		str.	str. d.	p.		
7.	Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, 2023-03-13	32	23		Siūlome patikslinti Įstatymo projekto 32 str. 23 dalį, atsisakant duomenų apie įsigyto kuro kainas teikimo savivaldybės institucijoms, o paliekant tik – Tarybai. Savivaldybės institucija šią informaciją gaus perskaičiuojant metinius pajamų lygius. Įsigyto kuro kainos gali būti visiems vieša informacija, kurią skelbtų Taryba savo tinklalapyje.	„17.23. Duomenis apie įsigyto kuro kainas šilumos tiekėjai, realizuojantys daugiau ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, ir nepriklausomi šilumos gamintojai Tarybai ir (arba) savivaldybėms savivaldybės institucijai pateikia iki mėnesio 10 dienos, o Taryba jas paskelbia viešai savo interneto tinklalapyje.“
8.	Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, 2023-03-13	32	26, 27		Siūlome Įstatymo projekto 32 str. papildyti nauja dalimi, kuri reglamentuotų, koks pajamų lygis įsigalioja ir taikytinas skaičiuojant šilumos kainas, jei Taryba 32 reglamentuotas terminas (per 30 darbo dienų) nenustato atitinkamų pajamų lygių. Toks reglamentavimas būtinas, kadangi esama praktika rodo, jog Taryba sistemškai vėluoja nustatyti ar perskaičiuoti bazines šilumos kainas Įstatymo nustatyta tvarka ir terminais. Laiku neįtrauktos sąnaudos į šilumos kainas generuoja įmonių nuostolingą veiklą, nepakankamą gyvybingumą, priverstinį apyvartinių lėšų skolinimąsi iš banku, kurių palūkanų taip pat Taryba nepripažįsta reguliuojamoje veikloje.	„26. Tarybai per 30 kalendorinių dienų nenustačius šilumos pajamų bazinio lygio ir / ar šilumos pajamų metinio lygio, įsigalioja šilumos tiekėjo apskaičiuotas ir Tarybai pateiktas šilumos pajamų lygio ir / ar šilumos pajamų metinio lygio projektas. Taryba nustačiusi šilumos bazinio pajamų lygio ir / ar šilumos pajamų metinio lygio apskaičiavimo neatitikimus, juos įvertina kito šilumos metinio lygio nustatymo metu. 27. Tarybai per 30 kalendorinių dienų nenustačius karšto vandens kainos dedamųjų, įsigalioja karšto vandens tiekėjo projekte apskaičiuotas karšto vandens kainos dedamosios. Taryba nustačiusi karšto vandens kainos dedamųjų neatitikimus, juos įvertina kito karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo metu.“

AB „Kauno energija“

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 10¹, 12, 15, 17, 20, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37 STRAIPSNIŲ, AŠTUNTOJO IR VIENUOLIKTOJO SKIRSNIŲ PAVADINIMŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 8², 10², 29¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO PASTABŲ LENTELĖ

EIL. NR.	PROJEKTO NUOSTATA	PASTABOS, PASIŪLYMAI
1.	ŠILUMOS TIEKIMO TINKLŲ APSAUGOS ZONŲ NUSTATYMAS	
1.1.	Šilumos ūkio įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 ir 8 straipsniai	Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija (toliau – LŠTA) 2022-04-12 raštu Nr. 42 kreipėsi į Lietuvos Respublikos Aplinkos ministeriją ir Lietuvos Respublikos Energetikos ministeriją su prašymu inicijuoti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (toliau – SŽNSĮ) pakeitimą, kuriuo būtų numatoma įtvirtinti, jog magistralinių bei skirstomųjų šilumos tiekimo tinklų apsaugos zonų nustatymas yra susijęs su viešojo intereso tenkinimu ir būtinas nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimui. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerija 2022-07-08 raštu Nr. D8(E)-3655 „Dėl asociacijos raštų“ pažymėjo,

EIL. NR.	PROJEKTO NUOSTATA	PASTABOS, PASIŪLYMAI
		<p>kad tuo atveju <i>jeigu būtų nuspręsta rengti atitinkamą šio įstatymo (SŽNSĮ) pakeitimo projektą arba Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos pateiktu siūlymu papildyti rengiamą minėtą Vyriausybės nutarimo projektą, Aplinkos ministerija neprieštarautų šiai iniciatyvai</i>. Lietuvos Respublikos Energetikos ministerija 2022-06-13 raštu Nr. (22.2-24 Mr)3-957 „Dėl pagrindimo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 7 straipsnio pakeitimui“, kuriuo atsakoma į Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos raštą pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme (toliau – Įstatymas) nėra apibrėžta kaip yra skirstomi šilumos perdavimo tinklai, todėl ministerijos vertinimu keičiant SŽNSĮ sąvokas, nepakeitus Įstatyme įtvirtintų sąvokų atsirastų šių abiejų teisės aktų nesuderinamumas ir siūloma <i>esant poreikiui suskirstyti šilumos perdavimo tinklus pagal tam tikrus kriterijus, juos apibrėžti ir įtvirtinti <...> Šilumos ūkio įstatyme, ir tik po to Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme ir pagal poreikį kituose teisės aktuose</i>.</p> <p>Atsižvelgiant į išdėstytą, AB „Kauno energija“ (toliau – Bendrovė) SIŪLĖ pakeisti Įstatymo 2 straipsnio 42 dalį bei papildyti šį straipsnį 43-45 dalimis ir pakeisti 8 straipsnio 3 dalį, juos išdėstant taip: Pakeisti 2 straipsnio 42 dalį ir papildyti 43-45 dalimis jas išdėstant taip: „42. Šilumos perdavimo tinklas – sujungtų vamzdinių ir įrenginių sistema, susidedanti iš magistralinių šilumos tiekimo tinklų, skirstomųjų šilumos tiekimo tinklų ir pastatų įvadinių šilumos tinklų, skirta pristatyti šilumnešiu šilumą iš gamintojo vartotojams. 43. Magistraliniai šilumos tiekimo tinklai – šilumos tiekimo tinklai nuvesti nuo šilumos šaltinio iki atšakų į kvartalus, taip pat iki atskirų vartotojų grupinių šilumos punktų, kurių projektinė šilumos galia yra 5 MW ir daugiau. 44. Skirstomieji šilumos tiekimo tinklai – šilumos tiekimo tinklai nuo magistralinių šilumos tiekimo tinklų iki atšakų į pastatus. 45. Pastatų įvadiniai tinklai – atšakos nuo skirstomųjų (arba magistralinių) tinklų iki vartotojų pastato sienos išorinio paviršiaus. 2 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Pagrindinis šilumos ūkio specialiojo plano tikslas yra tenkinti vartotojų šilumos poreikius vartotojams mažiausiomis sąnaudomis ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai. Rengiant šilumos ūkio specialiuosius planus, vadovaujamosi Aplinkos oro apsaugos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis dėl oro užterštumo ir urbanistiniais kriterijais (užstatymo tankis, pastatų aukštingumas, užstatymo specifika), taip pat kitais kriterijais, kurie nepažeidžia technologinio neutralumo principo, ir Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytu energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principu. Šilumos ūkio specialiajame plane nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos vartotojų teritorijos ir pateikiami principiniai techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo, kad būtų patenkinami šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai. Priimant galutinius sprendimus, būtina įvertinti techninių sprendinių ekonominį efektyvumą ir palyginti juos su energijos efektyvumo didinimo priemonėmis, mažinančiomis vartotojų šilumos poreikius. Žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas, kai, tenkinant viešąjį interesą, įgyvendinant specialiojo plano tikslus, priemonės ar sprendinius yra nustatomos magistralinių ir (ar) skirstomųjų šilumos tiekimo tinklų apsaugos zonos, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos specialiųjų</p>

EIL. NR.	PROJEKTO NUOSTATA	PASTABOS, PASIŪLYMAI
		<p>žemės naudojimo sąlygų įstatyme.“.</p> <p>Pažymime, kad įtvirtintas siūlomas reglamentavimas dėl apsaugos zonų nustatymo ir šilumos tiekimo kaip viešąjį interesą tenkinančios paslaugos pripažinimas Įstatymo ir SŽNSĮ nuostatose, sudarys sąlygas tik apsaugos zonų nustatymui, o pareiga gauti žemės sklypo savininko sutikimą kai šilumos perdavimo tinklai bus tiesiami per sklypą išliks, todėl tai neturės jokios reikšmingos įtakos jų interesams, nes išimtis būtų taikoma tik tiems sklypams, į kurių teritoriją šilumos perdavimo tinklai nepatenka.</p> <p>Energetikos ministerija, vertindama šį Bendrovės siūlymą, derinimo pažymoje nurodė, kad „<i>nėra pakankamos argumentacijos dėl magistralinių bei skirstomųjų tinklų pripažinimo viešuoju interesu, todėl reikėtų detaliai įvertinti, ar tik magistralinių ir skirstomųjų tinklų pripažinimas viešuoju interesu, išspręstų įvardijamas problemas prijungiant visus be išimties šilumos vartotojus prie CŠT, nes net ir esant bent vienam žemės sklypo savininko nesutikimui, projekto įgyvendinamas būtų apsunkinamas.</i>“</p> <p>Pastebėtina, kad šilumos tiekimas kaip viešuosius interesus atitinkanti paslauga yra pripažįstamas įstatymu. Įstatymo 2 str. 56 p. numato, kad šilumos ūkio paslaugos, kurias nustato įstatymai, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija vadovaudamasi visuomenės interesais yra laikomos viešuosius interesus atitinkančiomis paslaugomis. Taip pat Įstatymo 4 str. 1 d. nustato, jog bendra šilumos ir elektros energijos gamyba yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga. Šilumos tiekimas ir gamyba viešuosius interesus atitinka ir remiantis CK 6.161 straipsniu, kurio 1 dalyje įvardinta, jog sutartys dėl šilumos tiekimo yra laikomos viešosiomis sutartimis – viešąja sutartimi laikoma sutartis, kurią sudaro juridinis asmuo (verslininkas), teikiantis paslaugas ar parduodantis prekes visiems, kas tik kreipiasi (transporto, ryšių, elektros, šilumos, dujų, vandentiekio ir kt. organizacijos).</p> <p>Magistraliniais ir skirstomaisiais šilumos tiekimo tinklais užtikrinamas šilumos tiekimas visiems vartotojams (ne pavieniams vartotojams), taip tenkinant viešąjį interesą.</p> <p>Kompensavimui už nustatytas apsaugos zonas būtų galima būtų nustatyti metodiką, remiantis Vyriausybės 2018 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. 725 patvirtintoje Maksimalaus dydžio vienkartinės kompensacijos, mokamos už naudojimąsi įstatymu ar sutartimi tinklų operatorių naudai nustatytu žemės ir kito nekilnojamojo daikto servitutu, nustatymo metodikoje nustatytais principais (https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/b5f6b10093bf11e8b93ad15b34c9248c/asr).</p> <p>Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, SIŪLOME pritarti išdėstytam siūlymui pakeisti Įstatymo 2 straipsnio 42 dalį bei papildyti šį straipsnį 43-45 dalimis ir pakeisti 8 straipsnio 3 dalį pagal aukščiau nurodytą redakciją.</p>
2.	ŠILUMOS SUPIRKIMAS	
2.1.	<p>Pakeisti 10 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„1. Šilumos tiekėjas šilumos vartotojų poreikiams patenkinti reikalingą šilumos kiekį gamina turimais šilumos gamybos įrenginiais. Jeigu aprūpinimo šiluma sistemoje veikia nors vienas nepriklausomas šilumos gamintojas, prognozuojamas šilumos kiekis ir (ar) šilumos gamybos pajėgumai, reikalingas reikalingi šilumos vartotojų poreikiams patenkinti,</p>	<p>1. Dėl šilumos gamybos pajėgumų nustatymo ir supirkimo šilumos aukciono būdu.</p> <p>Įstatymo projekte numatyta, kad šilumos aukciono būdu nustatomas ir superkamas ne tik prognozuojamas šilumos kiekis, tačiau ir šilumos gamybos pajėgumai. Tačiau tiek Įstatymo projekto 2 str. 31 d. pakeitimai (šilumos aukciono sąvoka), tiek Įstatymo projekto 10 str. 1 d. pakeitimai, susiję su naujai įtvirtinamu šilumos gamybos pajėgumų nustatymu ir supirkimu šilumos aukciono būdu, palieka teisinį neapibrėžtumą, įvertinus tai, kad Įstatymo projekte daugiau nėra nuostatų, apibrėžiančių šio mechanizmo įgyvendinimą.</p> <p>Priešingai nei šilumos aukcionų dėl šilumos kiekio (Įstatymo 10¹ str.) ar atliekinės šilumos supirkimo aukcionų (Įstatymo projekto 10² str.) atveju, Projekte visiškai nėra apibrėžti šilumos aukcionų dėl šilumos gamybos</p>

EIL. NR.	PROJEKTO NUOSTATA	PASTABOS, PASIŪLYMAI
	<p>nustatomi gaminamas ir (ar) superkamas perkami šilumos aukciono būdu. Šilumos aukciono būdu gaminama ir (ar) superkama šiluma ir (ar) nustatomi šilumos gamybos pajėgumai, kurių Tarybos nustatyta tvarka, atsižvelgiant į gamybos apimtį, dengiamos pagrįstos būtinosios, eksploatacinės pastoviosios, nusidėvėjimo sąnaudos ir protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža, ir kurie atitinkanti atitinka kokybės, tiekimo patikimumo ir aplinkosaugos reikalavimus. Taryba Tarybos tvirtina tvirtinami šilumos šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašą aprašas (toliau – Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašas) ir standartinės standartinės šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių sąlygas, sąlygos privalomas yra privalomi šilumos tiekėjams ir nepriklausomiems šilumos gamintojams, įskaitant asmenis, ketinančius plėtoti šilumos energijos gamybą ir prisijungti prie šilumos perdavimo tinklų. Taryba, tvirtinama Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašą apraše gali būti nustatytos skirtingos šilumos gamybos ir (ar) supirkimo sąlygos atskirose šilumos tiekimo sistemose, tačiau privalo privaloma atsižvelgti į veiksmingos konkurencijos šilumos gamyboje užtikrinimo, atliekinių ir atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo šilumai gaminti skatinimo principus, šilumos gamybos pajėgumų užtikrinimą bei šilumos vartotojų teisę gauti šilumą mažiausiomis pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis.“</p>	<p>pajėgumų bendrieji principai ir tokių aukcionų veikimo mechanizmas, todėl kelia esminių klausimų: 1) kokių dažnumu bus organizuojami šilumos aukcionai šilumos gamybos pajėgumams nustatyti, 2) ar tokiu atveju bus organizuojami ir šilumos kiekio aukcionai, 3) jei taip, tuomet ar šilumos gamintojai konkuruos tik kintamomis sąnaudomis ir kokia paskata gamintojams konkuruoti kintamomis sąnaudomis, jei pastoviosios sąnaudos ir investicijų grąža bus dengiamos nepriklausomai nuo gamintino šilumos kiekio, 4) kaip siejasi reguliuojamiems šilumos gamintojams nustatomas šilumos gamybos pajamų lygis (Projekto 32 str.) su šilumos gamybos pajėgumų aukciono metu nustatytų pastoviųjų sąnaudų padengimu per šilumos kainą?</p> <p>Atsižvelgus į tai, kad 1) nėra aiškiai ir argumentuotai išdėstytos šilumos gamybos pajėgumų nustatymo ir supirkimo šilumos aukciono būdu įtvirtinimo priežastys ir tikslai bei pasekmės; 2) minėti Įstatymo pakeitimai palieka daug neapibrėžtumo; 3) neaiškus šilumos aukcionų dėl šilumos gamybos pajėgumų tarpusavio rūšys su šilumos gamintojams taikoma privaloma šilumos gamybos kainodara, SIŪLOME atsisakyti pakeitimų, susijusių su šilumos aukciono apibrėžties pakeitimais ir šilumos aukcionų dėl šilumos gamybos pajėgumų nustatymo įtvirtinimo.</p> <p>2. Dėl sąnaudų padengimo. Dar labiau neaiškumo ir teisinio neapibrėžtumo įneša Energetikos ministerijos siūlymas (neteiktas viešajai konsultacijai) įtvirtinti, kad šilumos aukciono būdu nustatytų šilumos gamybos pajėgumų pagrįstos būtinosios, eksploatacinės pastoviosios, nusidėvėjimo sąnaudos ir protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža padengiama per šilumos kainą: „1. <...> Šilumos aukciono būdu gaminama ir (ar) superkama šiluma ir (ar) nustatomi šilumos gamybos pajėgumai, kurių Tarybos nustatyta tvarka, atsižvelgiant į gamybos apimtį, dengiamos pagrįstos būtinosios, eksploatacinės pastoviosios, nusidėvėjimo sąnaudos ir protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža, <...>“ Tokiu mechanizmu bus dirbtinai mažinama konkurencija tarp šilumos gamintojų, sudarant sąlygas per šilumos kainą padengti visų atitinkamoje sistemoje veikiančių šilumos gamybos pajėgumų (net ir perteklinių, nes tik esant pajėgumų pertekliui gali būti sukuriama šilumos gamintojų konkurencija) pastoviąsias sąnaudas ir investicijų grąžą. Pastebėtina, kad tokį modelį pritaikius Kauno miesto integruoto tinklo šilumos tiekimo sistemoje, kuri pateikiama kaip pavyzdinė sistema, kurioje šilumos gamintojai veikia konkurencinėmis sąlygomis, būtų panaikinta šilumos gamintojų konkurencija visiems gamintojams dengiant pastoviąsias sąnaudas ir investicijų grąžą, nepaisant to, kad Įstatymo 3 str. 2 d. numatyta, kad „2. Šilumos gamyba grindžiama šilumos gamintojų konkurencija. <...>“. Taigi, Taryba turės teisę panaikinti realias konkurencines sąlygas šilumos gamybos rinkoje, priimdama sprendimą tam tikroje šilumos tiekimo sistemoje taikyti šilumos gamybos pajėgumų aukciono sistemą ir padengti visiems šilumos gamintojams pastoviąsias sąnaudas ir investicijų grąžą. Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta ir siekiant užtikrinti šilumos vartotojų teisę gauti šilumą pagrįstomis sąnaudomis, SIŪLOME atsisakyti minėtos nuostatos, numatančios nepagrįstą eksploatacinių pastoviųjų, nusidėvėjimo sąnaudų ir protingumo kriterijus atitinkančios investicijų grąžos padengimą šilumos gamintojams.</p> <p>3. Dėl skirtingų šilumos gamybos ir (ar) supirkimo sąlygų. Įstatymo projekto 10 str. 1 d. numatyta, kad Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše gali būti nustatytos skirtingos šilumos gamybos ir (ar) supirkimo sąlygos atskirose šilumos tiekimo sistemose. Tačiau iš Įstatymo projekto nėra aišku, kokios kitos sąlygos gali būti nustatytos, neapibrėžti pagrindiniai kitokių šilumos gamybos ir (ar) supirkimo sąlygų pagrindiniai principai, nenumatyta, kokius kriterijus atitinkančiose „atskirose“</p>

EIL. NR.	PROJEKTO NUOSTATA	PASTABOS, PASIŪLYMAI
		<p>šilumos tiekimo sistemose gali būti nustatytos skirtingos sąlygos. Bendrovės nuomone, šiuo pakeitimu Tarybai suteikiama nepagrįstai plati diskrecija nustatyti kitokį (visiškai neaišku koki ir kokiais principais paremtą) šilumos gamybos ir (ar) supirkimo būdą. Vertintina, kad šiuo pakeitimu neužtikrinamas teisės akto atitikimas Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintiems teisėkūros principams, ypač – aiškumo principo, reikalaujančio, jog teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas.</p> <p>Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, SIŪLOME visiems šilumos gamybos rinkos dalyviams, kokio konkurencijos intensyvumo šilumos tiekimo sistemoje jie beveiktų, nustatyti vienodas veiklos sąlygas ir taisykles.</p> <p>4. Dėl šilumos gamybos pajėgumų užtikrinimo.</p> <p>Numatyta, kad „1. <...> Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše gali būti nustatytos skirtingos šilumos gamybos ir (ar) supirkimo sąlygos atskirose šilumos tiekimo sistemose, tačiau privaloma atsižvelgti į veiksmingos konkurencijos šilumos gamyboje užtikrinimo, <...>, šilumos gamybos pajėgumų užtikrinimą bei šilumos vartotojų teisę gauti šilumą mažiausiomis pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis.“</p> <p>Bendrovė vertina, kad Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše numatant skirtingas šilumos gamybos ir (ar) supirkimo sąlygas atskirose šilumos tiekimo sistemose, turės būti atsižvelgiama į viena kitai prieštaraujančias nuostatas: 1) užtikrinti veiksmingą konkurenciją šilumos gamyboje ir 2) užtikrinti šilumos gamybos pajėgumus, kas reiškia – išsaugoti esamus, atitinkamoje sistemoje veikiančius šilumos gamybos pajėgumus. Tokia išvada darytina įvertinus Energetikos ministerijos derinimo pažymyje pateiktą komentarą, kuriame Energetikos ministerija paaiškina, kad „tokia Įstatymo projektu siūloma nustatyti šilumos aukcionų organizavimo tvarka sudarytų galimybę nepriklausomiems šilumos gamintojams lanksčiau dalyvauti šilumos gamybos rinkoje ir užtikrintų tvarią ir <u>ekonomiškai pagrįstą visų šilumos gamintojų veiklą</u>.“</p> <p>Tai reiškia, kad Taryba, matydama, jog „atskirose šilumos tiekimo sistemose“ ne visi nepriklausomi šilumos gamintojai gali tęsti veiklą dėl konkurencijos intensyvumo (neužtikrinama ekonomiškai pagrįsta <u>visų</u> šilumos gamintojų veikla), galės patvirtinti kitokias šilumos gamybos ir (ar) supirkimo sąlygas, kurios užtikins gamintojams ekonomiškai pagrįstą veiklą, o tai bus užtikrinama šilumos vartotojams mokant didesnę šilumos kainą.</p> <p>Bendrovė vertina, kad jei valstybė šilumos gamybos rinkoje pasirinko diegti konkurencijos modelį, rinka neturi būti „koreguojama“, siekiant sukurti sąlygas, užtikrinančias visiems šilumos gamintojams ekonomiškai pagrįstą veiklą šilumos vartotojų sąskaita. Tokiu būdu sukuriama neteisinga paskata ūkio subjektams perinvestuoti į šilumos gamybos pajėgumus, už kuriuos turi sumokėti šilumos vartotojai. Atsižvelgus į tai, SIŪLOME atsisakyti nuostatos, numatančios, kad Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše privaloma atsižvelgti į šilumos gamybos pajėgumų užtikrinimą.</p> <p>Energetikos ministerija rinkos dalyvių pastabų derinimo pažymyje nurodė, kad „<u>siūlomo šilumos supirkimo modelio įgyvendinimas, didesne apimti išnaudojant šiuo metu atitinkamose sistemose veikiančių šilumos gamybos įrenginių potencialą, leisti šiems įrenginiams gaminti didesnį šilumos kiekį nei anksčiau ir tai prisidėtų prie esamų atsinaujinančių energijos išteklių naudojančių šilumos gamybos įrenginių išsaugojimo, kuriems pasitraukus iš rinkos ir greituoju metu jų vietą pakeitus iškastinį kurą naudojančioms šilumos gamybos įrenginiams, šilumos gamybos sąnaudos būtų ženkliai didesnės.</u>“ Pažymėtina, kad siūlomas modelis niekaip neužtikrins didesnio esamų šilumos gamybos įrenginių išnaudojimo ir didesnio šilumos kiekio pagaminimo, priešingai – gamybos mastas (šilumos poreikis) ir šiuo metu veikiančių šilumos gamybos įrenginių panaudojimas nepadidės, o vartotojai bus</p>

EIL. NR.	PROJEKTO NUOSTATA	PASTABOS, PASIŪLYMAI
2.2.	<p>Pakeisti 10 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „1) nepriklausomo šilumos gamintojo nuosavybės ar kitu pagrindu valdomo šilumos gamybos arba bendros šilumos ir elektros energijos gamybos (kogeneracijos) įrenginio statybai ar modernizavimui finansuoti yra pasinaudota ar naudojama Europos Sąjungos finansine parama, Nacionaliniame pažangos plane nustatytus atsinaujinančių energijos išteklių pažangos uždavinius įgyvendinančios nacionalinės plėtros programos finansavimo šaltiniais, valstybės ar savivaldybės dotacija ar subsidija, kuri yra didesnė negu 10 procentų nepriklausomo šilumos gamintojo nuosavybės ar kitu pagrindu valdomo ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo kainos. Šiuo atveju nepriklausomiems šilumos gamintojams privaloma šilumos gamybos kainodara šio įstatymo nustatyta tvarka taikoma 5 metus po šilumos bazinio pajamų lygio nustatymo.“</p>	<p>priversti dengti perteklinių šilumos gamybos įrenginių sąnaudas.</p> <p>Įstatymo projekte siūloma numatyti, kad paramą, dotaciją ar subsidiją gavusiems nepriklausomiems šilumos gamintojams reguliuojamo gamintojo statusas būtų suteiktas tik 5 metams. Atkreiptinas dėmesys, kad sprendimas taikyti privalomą šilumos gamybos kainodarą nepriklausomiems šilumos gamintojams, gavusiems paramą, dotaciją ar subsidiją, buvo priimtas siekiant suvienodinti paramą, dotaciją ar subsidiją gavusių ir tokia investicijų finansavimo forma nepasinaudojusių šilumos gamintojų veiklos sąlygas, taip pat siekiant apginti vartotojų teises, užtikrinant, kad paramą, dotaciją ar subsidiją gavę šilumos gamintojai negautų nepagrįstai didelės investicijų grąžos įvertinus tai, kad jų nuosavų ar skolintų lėšų dalis investicijoms finansuoti yra ženkliai mažesnė. Pagal Tarybos nustatytus reguliavimo apskaitos reikalavimus, šilumos gamybos įrenginiams nustatytas 16 metų naudingo tarnavimo laikotarpis. Vadinas, po 5 metų bus praėjęs tik trečdalis šilumos gamybos įrenginių naudojimo laiko, po kurio toks nepriklausomas šilumos gamintojas šilumos aukcione galės dalyvauti su būtinosiomis sąnaudomis nepagrįsta šilumos kaina ir gauti nepagrįstai didelį pelną.</p> <p>Pastabų derinimo pažymoje Energetikos ministerija nurodė, kad „5 metų laikotarpis yra pakankamas, toks laikotarpis nustatomas ir paramos teikimo teisės aktuose ir atitinka 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 1303/2013, nuostatas, kuriomis nustatomas galimų taikyti ribojimų terminas - 5 metai.“. Tačiau vis tik lieka neaišku, kam pakankamas 5 metų laikotarpis ir kodėl privalomos kainodaros taikymas siejamas su laikotarpiu, nustatomu paramos teikimo teisės aktuose, kai paramos efektas, t. y. mažesnė turto vertė, išlieka ne 5 metus, o visą naudingą turto tarnavimo laikotarpį – 16 metų.</p> <p>Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, akcentuojame, kad Bendrovė nepritaria numatytam privalomos kainodaros taikymo laikotarpiui – 5 metams, ir SIŪLO nustatyti 16 metų privalomos šilumos gamybos kainodaros taikymo laikotarpį, kuris yra pakankamas investicijai atsipirkti ir svarbiausia – užtikrina vartotojų teisę šilumą gauti pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis.</p>
2.3.	<p>Papildyti Įstatymą 10² straipsniu: „10² straipsnis. Atliekinės šilumos supirkimo bendrieji principai <...> 2. Atliekinę šilumą tiekiantys įrenginiai prijungiami prie šilumos perdavimo tinklų Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvade nustatyta tvarka. Šilumos tiekėjas savo lėšomis organizuoja atliekinę šilumą tiekiančio įrenginio prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų darbus. Šilumos tiekėjo ekonomiškai pagrįstos atliekinę šilumą tiekiančių įrenginių prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų sąnaudos įvertinamos Tarybos tvirtinamoje šilumos kainų nustatymo metodikoje (toliau – Šilumos kainų nustatymo metodika) nustatyta tvarka. Prie šilumos perdavimo tinklų</p>	<p>Įstatymo projekto 10² str. 2 d. numatyta, kad šilumos tiekėjas savo lėšomis organizuoja atliekinę šilumą tiekiančio įrenginio prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų darbus ir padengia ekonomiškai pagrįstas atliekinę šilumą tiekiančių įrenginių prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų išlaidas.</p> <p>Kadangi atliekinę šilumą generuojantys asmenys prie šilumos perdavimo tinklų bus prijungti nemokamai, tokie asmenys nepatirs papildomų sąnaudų, t. y. iš atliekinės šilumos pardavimo veiklos gaus tik pelną, o neturėdamas finansinės rizikos minėtas asmuo nebus suinteresuotas stabiliai, nepertraukiamai ir ilguoju laikotarpiu užtikrinti atliekinės šilumos patiekimo į šilumos perdavimo tinklą. Tokiu būdu įtvirtinama prievolė šilumos tiekėjui atlikti rizikingą investiciją. Kas bus tuo atveju, jei atliekinę šilumą generuojantis asmuo po kelių ar keliolikos metų (šilumos tinklų investicijos lėšos susigrąžinamos per 30 metų) nuo šilumos tiekėjo atliktų investicijų prijungiant minėto asmens įrenginius prie šilumos perdavimo tinklo atsisakys tiekti šilumą į perdavimo tinklą? Ar tokiu atveju šilumos tiekėjui bus atlyginta už atliktas investicijas, siekiant, kad šilumos tiekėjas nepagrįstai nepatirtų ne nuo savo veiklos ar neveikimo susidarančių nuostolių?</p> <p>Atsižvelgus į tai, kad minėtos Įstatymo projekto 10² str. 2 d. nuostatos neskatina atliekinę šilumą generuojančių asmenų užtikrinti ilgalaikio veiklos tęstinumo, nepagrįstai perkelia vieno ūkio subjekto (atliekinę šilumą generuojančio asmens) veiklos riziką kitam ūkio subjektui (šilumos tiekėjui), SIŪLOME atsisakyti minėtos nuostatos:</p>

EIL. NR.	PROJEKTO NUOSTATA	PASTABOS, PASIŪLYMAI
	<p>prijungiami atliekinę šilumą generuojantys asmenys padengia ekonomiškai pagrįstas prijungimo sąnaudas viršijančias išlaidas. Atliekinę šilumą generuojančio asmens lėšomis įrengta šilumos tiekimo sistemos dalis yra šilumos tiekėjo nuosavybė.,,</p>	<p>„2. Atliekinę šilumą tiekiantys įrenginiai prijungiami prie šilumos perdavimo tinklų Tarybos patvirtintame Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvade nustatyta tvarka. Šilumos tiekėjas Atliekinę šilumą generuojantis asmuo savo lėšomis organizuoja atliekinę šilumą tiekiančio įrenginio prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų darbus. Šilumos tiekėjo ekonomiškai pagrįstos atliekinę šilumą tiekiančių įrenginių prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų sąnaudos įvertinamos Tarybos tvirtinamoje šilumos kainų nustatymo metodikoje (toliau – šilumos kainų nustatymo metodika) nustatyta tvarka. Prie šilumos perdavimo tinklų prijungiami atliekinę šilumą generuojantys asmenys padengia ekonomiškai pagrįstas prijungimo sąnaudas viršijančias išlaidas. Atliekinę šilumą generuojančio asmens lėšomis įrengta šilumos tiekimo sistemos dalis yra šilumos tiekėjo nuosavybė.“</p>
3.	ŠILUMOS PUNKTŲ NUOSAVYBĖ	
3.1.	Įstatymo 12 straipsnio 5 dalis.	<p>Įstatymo 2 str. 44 d. nustatyta, jog „44. <i>Šilumos punktas – <...> Daugiabučio namo šilumos punkto įrenginiai, būtini namo tinkamam eksploatavimui ir naudojimui, yra neatskiriama namo dalis ir šio namo butų/patalpų savininkų bendroji dalinė nuosavybė, kurią draudžiama perduoti tretiesiems asmenims (kurie nėra šio namo butų ir patalpų savininkai).“</i> Be to, Šilumos ūkio įstatymo 24 str. 1 d. nustato, kad daugiabučio namo butų ir patalpų savininkai šilumos punkto įrenginius valdo, naudoja ir jais disponuoja bendrosios nuosavybės teise, o šio straipsnio 2 d. numato, kad jeigu daugiabučio namo butų ir patalpų savininkai šilumos punkto įrenginių bendrosios nuosavybės teise nevaldo, bendroji nuosavybės teisė gali būti įgyjama šioje straipsnio dalyje nurodytais bei kitais įstatymų nustatytais pagrindais.</p> <p>Didžioji dalis daugiabučių namų gyventojų nuo 2011 m. pabaigos nėra priėmę sprendimo įsigyti šilumos punkto savo nuosavybe, kaip numato Įstatymo 24 str., todėl daugumoje daugiabučių yra susiklostę santykiai, kai šilumos punktas nuosavybės teise priklauso šilumos tiekėjui, tačiau šilumos punktu naudojasi daugiabučio namo gyventojai. Tokia situacija yra susiklosčiusi išskirtinai tik dėl daugiabučio gyventojų neveikimo (sprendimo nepriėmimo). Esant tokiems santykiams šilumos tiekėjui yra atlyginama tik šilumos punkto remonto sąnaudos bei su tuo susijusios administracinės išlaidos (Įstatymo 12 str. 5 d.). Atsižvelgtina į tai, jog šilumos punktas, kaip ir visas kitas turtas, naudojant dėvėsi, taigi jo vertė – mažėja. Šilumos tiekėjas patiria šilumos punkto nusidėvėjimo sąnaudas, kurios suteikus šilumos punktą naudotis neatlygintinai, nėra padengiamos. Bendrovės nuosavybės teise turimų šilumos punktų likutinė vertė 2021 m. pabaigoje sudarė 1,0 mln. Eur, o patirtos sąnaudos (nuostoliai) dėl šių šilumos punktų nusidėvėjimo 2021 m. sudarė 340 tūkst. Eur. Todėl šilumos tiekėjas, turintis šilumos punktą nuosavybės teise, ne tik, kad nepanaudoja turimo turto naudingai, bet ir patiria didelius nuostolius.</p> <p>Šilumos tiekėjai yra suinteresuoti laikytis Įstatyme nurodyto reglamentavimo ir perduoti šilumos punktus daugiabučių savininkų nuosavybės teise. Kadangi daugiabučių namų savininkai nepriima sprendimo įgyti bendrosios dalinės nuosavybės teisę į šilumos punktus tik dėl savo neveikimo (sprendimo nepriėmimo), daugiabučių namų gyventojai privalo mokėti už naudojamą svetimą nuosavybę – šilumos punktus (toks mokėjimas padengtų šilumos tiekėjo patiriamas nusidėvėjimo sąnaudas, kurios patiriamas tik dėl daugiabučių gyventojų neveikimo).</p> <p>Todėl Bendrovė Įstatymo pakeitimo projekto viešųjų konsultacijų metu Energetikos ministerijai siūlė papildyti Įstatymo 12 str. 5 d. įtraukiant sąlygą, jog daugiabučių namų gyventojai, jei nėra įgiję bendrosios dalinės nuosavybės teisės į šilumos punktus, privalo kompensuoti ne tik šilumos punkto remonto išlaidas, bet ir šilumos punkto savininkui mokėti atlygį už naudojamą svetimu turtu, atlygio dydžio skaičiavimo principus pavedant</p>

EIL. NR.	PROJEKTO NUOSTATA	PASTABOS, PASIŪLYMAI
		<p>nustatyti Tarybai:</p> <p>„5. Šilumos vartotojai daugiabučiuose namuose privalo apmokėti proporcingai daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų daliai bendrojoje dalinėje nuosavybėje šilumos tiekėjui už daugiabučio namo šilumos punkto, nuosavybės teise priklausančio šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjui, remonto darbus (įskaitant medžiagas, atsargines dalis ir įrenginius) bei su tuo susijusias administracines sąnaudas, kurios nėra įskačiuotos į šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) tarifą bei mokėti atlygį už naudojimąsi šilumos punktu. Šilumos vartotojui išrašomoje sąskaitoje (mokėjimo pranešime) turi būti atskirai nurodytos darbų, medžiagų, atsarginių dalių ir įrenginių kainos, pagrįstos administracinės sąnaudos, atlygis už naudojimąsi šilumos punktu pagal Tarybos nustatytą metodiką, šilumos vartotojui privalomos mokėti sumos, taip pat pateikta informacija apie galimybę daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkams įgyti bendrosios dalinės nuosavybės teisę į šilumos punktą šio įstatymo 24 straipsnio 2 dalyje nustatytais pagrindais.“</p> <p>Energetikos ministerija nepritarė šiam Bendrovės siūlymui, derinimo pažymoje nurodydama, kad „Šilumos tiekėjai turi galimybę ir privalo imtis iniciatyvos perduoti šilumos punktus gyventojų nuosavybei, o nereikalauti papildomo mokesčio iš gyventojų.“ Pažymėtina, kad Bendrovė ne kartą ėmėsi iniciatyvos: Bendrovė raštu (tiek 2011–2014 metais, tiek 2020 bei 2023 metais) kreipėsi į daugiabučių gyvenamųjų namų administratorius bei daugiabučių namų bendrijų pirmininkus, ragindama laikytis imperatyvių Įstatymo nuostatų ir inicijuoti pastato bendraturčių sprendimo priėmimą perimti/įsigyti pastato šilumos punkto įrenginius. Išsiuntus raštus tik kelių daugiabučių namų gyventojai perėmė šilumos punktus į savo nuosavybę. Likusieji, jokių sprendimų nepriėmė. Šiai dienai Bendrovė turi apie tūkstantį šilumos punktų, kurie, pagal imperatyvias įstatymo normas turėtų priklausyti gyventojams, o ne Bendrovei. Bendrovė pagal dabartinį teisinį reglamentavimą be raštiškų raginimų gyventojams siutimo, jokių kitų svertų paveikti gyventojus neturi.</p> <p>Energetikos ministerija, nepriimdama sprendimo įtraukti į Įstatymo projektą Bendrovės siūlomus pakeitimus, ir toliau toleruoja situaciją, kai nesilaikoma Įstatymo imperatyvių nuostatų, numatančių, kad šilumos punkto įrenginiai, būtini namo tinkamam eksploatavimui ir naudojimui, yra neatskiriama namo dalis ir šio namo butų/patalpų savininkų bendroji dalinė nuosavybė, bei draudžiančių šilumos punktų įrenginiams nuosavybės teise priklausyti tretiesiems asmenims – šilumos tiekėjams.</p> <p>Bendrovės siūlomas mechanizmas leistų sukurti ekonominę paskatą daugiabučių namų gyventojams tinkamai įgyvendinti Įstatyme nustatytą jų teisę – įgyti šilumos punktą nuosavybe Įstatyme numatytu būdu, o šilumos tiekėjai negeneruotų nuostolių, kurių susidarymą sąlygoja Įstatyme įtvirtinti teisiniai neapibrėžtumai.</p> <p>Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, SIŪLOME pritarti Įstatymo 12 str. 5 d. papildymui aukščiau nurodytomis nuostatomis.</p>

TN: [tn](#),

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2023-03-14 Nr. 23-2050

Į 2023-02-15 Nr. D8(E)-945

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi derinimui pateiktus [Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 25, 28, 31, 37, 40, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 61, 63, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 92, 94, 97, 98, 99, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 123, 134, 139, 142 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – SŽNSĮ projektas) ir [Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 7, 24¹, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – STĮ projektas) (toliau kartu – projektai), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Dėl SŽNSĮ projekto:

1.1. Projektų aiškinamajame rašte nurodoma, kad SŽNSĮ projektu keičiamame Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme (toliau – Įstatymas) įvedant naują terminą „dvaro sodyba“ būtų tikslinga naudoti sąvoką, kuri yra aprobuota Terminų banke. Atsižvelgiant į tai, įvertintina, ar SŽNSĮ projekto 1 straipsnio 2 dalyje Įstatymą papildančioje termino „dvaro sodyba“ apibrėžtyje po žodžio „statinių“ neturėtų būti įrašyti žodžiai „ir (ar) įrenginių“.

1.2. SŽNSĮ projekto 3 straipsniu siūloma papildyti geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonas nauja *geležinkelių paslaugų įrenginiams priskiriamų geležinkelio kelių ir jų įrenginių* apsaugos zona, tačiau iš projektų aiškinamojo rašto nėra aišku, ar yra įvertinta šių nuostatų kolizija su privačia nuosavybe ir iš to kylantys neatitikimai jau parengtuose planavimo dokumentuose (įvertinant ir SŽNSĮ projekto 54 straipsnio 3 dalimi siūlomą šio įstatymo nuostatų galiojimo atgal nustatymą).

1.3. Projektų aiškinamajame rašte nurodoma, kad keičiamas ir Įstatymo 19 straipsnis, tačiau šio straipsnio keitimas SŽNSĮ projekte neatsispindi.

1.4. SŽNSĮ projekto 13 straipsniu siūloma mažinti šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos dydį. Projektų aiškinamajame rašte šis siūlymas grindžiamas kompensacijų mažinimu ir atitinkamai šilumos kainos vartotojams mažėjimu, tačiau aiškinamajame rašte nepasisakoma, ar mažinant šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos dydį bus užtikrinta šios apsaugos zonos paskirtis (pavyzdžiui, ar užteks 2 metrų, kad būtų užtikrintas privažiavimas). Siūlytina šiuo aspektu papildyti projektų aiškinamąjį raštą.

1.5. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymo 4 straipsnio 1 dalį specialiąsias žemės naudojimo sąlygas nustato šis įstatymas, manytina, kad SŽNSĮ projekto 16 straipsniu siūlomame keitime trūksta aiškumo, kokiais atvejais galėtų būti taikoma išimtis, t. y., kokiuose dar kituose teisės aktuose gali būti nustatyti išimtis reglamentuojantys atvejai.

1.6. Siūlytina SŽNSĮ projekto 17 straipsnio 2 dalimi keičiamoje Įstatymo 61 straipsnio 2 dalies nuostatoje iki dvitaškio (ir kitų panašių SŽNSĮ projektu keičiamų Įstatymo nuostatų keitimuose), reglamentuojant atsakingos institucijos pritarimo projektui ar numatomai veiklai gavimo tvarką, teikti nuorodą ne į Vyriausybės tvirtinamose taisyklėse dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo, o į Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatytą tvarką. Taip pat įvertintina, ar neturėtų būti atitinkamai tikslinamos ir kitos panašios Įstatymo nuostatos, kuriose teikiama nuoroda į kitų institucijų nustatytą tvarką (pavyzdžiui, Įstatymo 60 straipsnio 4 dalis, 64 straipsnio 2 dalis, 67 straipsnio 2 dalis, 115 straipsnio 3 dalis, 123 straipsnio 2 dalis, 126 straipsnio 1 dalis, 134 straipsnio 1 dalis).

1.7. Projektų aiškinamajame rašte nėra pagrįstas SŽNSĮ projekto 18 straipsnio 1 dalimi siūlomas Įstatymo 63 straipsnio 1 dalies 2 punkto keitimas, t. y. papildymas draudimo išimtimi, leidžiančia *statyti statinius esamosios sodybos gamtos paveldo objektų buferinės apsaugos zonos fizinės apsaugos pozonyje*.

1.8. Atsižvelgiant į SŽNSĮ projekto 19 straipsnio 5 dalimi siūlomą Įstatymo 65 straipsnio 3 dalies (ir kitų panašių Įstatymo nuostatų) papildymą, nurodant, kad atsakinga institucija nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu nurodyti darbai, be kita ko, *reikšmingai trikdyt saugomas rūšis*, siūlytina projektų aiškinamajame rašte pagrįsti, kodėl atitinkamai netikslinamos ir kitos Įstatymo nuostatos, pavyzdžiui, Įstatymo 66 straipsnio 3 dalis, 70 straipsnio 2 dalis, 72 straipsnio 2 dalis, 77 straipsnio 2 dalis, 85 straipsnio 3 dalis, 87 straipsnio 3 dalis, 88 straipsnio 5 dalis.

1.9. Projektų aiškinamajame rašte trūksta pagrindimo, kodėl SŽNSĮ projektu siūloma Įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 5 punktą, 85 straipsnio 1 dalies 10 punktą, 87 straipsnio 1 dalies 5 punktą, 88 straipsnio 2 dalies 16 punktą pildyti draudimu statyti tik vėjo elektrines, tačiau nepasisakoma dėl saulės šviesos energijos elektrinių statybų draudimo (kaip, pavyzdžiui, siūloma Įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 14 punkte).

1.10. SŽNSĮ projekto 21 straipsnyje, dėstant Įstatymo 66 straipsnį nauja redakcija, siūlytina atskirai (naujoje dalyje) išdėstyti draudimus, kurie taikomi išimtinai valstybinių *gamtinių rezervatų buferinėse apsaugos zonose* (žr. Įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 7 punkto keitimą).

1.11. Projektų aiškinamajame rašte turėtų būti pagrįsta, kodėl medžioti vilkus draudžiama tik valstybinių gamtinių rezervatų buferinėse apsaugos zonose (keičiamo Įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 7 punkto a papunktis).

1.12. Projektų aiškinamąjį raštą siūlytina papildyti, nurodant, kokią žalą daro kultūrinuose draustiniuose atsirandantys apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ar kitiems tikslams naudojami vagonėliai, ar kiti nurodytai paskirčiai naudojami kilnojantieji objektai ar įrenginiai, ko pasėkoje SŽNSĮ projekto 22 straipsniu siūloma papildyti Įstatymo 67 straipsnio 1 dalį.

1.13. SŽNSĮ projekto 23 straipsniu, be kita ko, siūloma papildyti Įstatymo 69 straipsnio 1 dalį draudimu gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose naudoti apgyvendinimui, nakvynei plūduriuojančias priemones. Projektų aiškinamajame rašte nurodoma, kad šio draudimo tikslas yra siekis draustiniuose apsaugoti gamtos vertybes, tačiau aiškinamajame rašte nėra paaiškinta, kokią žalą gamtos vertybėms daro apgyvendinimui, nakvynei naudojamos plūduriuojančios priemonės ir kaip toks draudimas padės tas vertybes apsaugoti. Taip pat pastebėtina, kad Įstatymo 69 straipsnio 1 dalį papildančiame draudime nėra numatyta jokių šio draudimo išimčių, tuo tarpu SŽNSĮ projekto 34 straipsniu nauja redakcija dėstomame Įstatymo 84 straipsnyje, reglamentuojančiame specialiąsias žemės naudojimo sąlygas valstybiniuose parkuose, nurodant tokį patį draudimą, numatomos ir šio draudimo išimtys. Siūlytina šiais aspektais papildyti projektų aiškinamąjį raštą (atitinkamai ir dėl Įstatymo 69 straipsnio 2 dalies 7 punkto).

1.14. Projektų aiškinamasis raštas turėtų būti papildytas, nurodant argumentus, kodėl SŽNSĮ projekto 23 straipsniu siūloma atsisakyti Įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 24 punkte numatyto draudimo „įkurti ir plėsti specializuotus gėlininkystės, sodininkystės, šiltnaminės daržininkystės, tvenkininės žuvininkystės ir kitus tokio pobūdžio specializuotus ūkius“.

1.15. Projektų aiškinamajame rašte nurodoma, kad SŽNSĮ projektu siūloma tikslinti ne tik Įstatymo 69 straipsnio 2 dalies, 88 straipsnio 2 dalies, bet ir *Įstatymo 74 straipsnio* nuostatas, numatant, kad vykdant miško ūkio darbus draudžiama pažeisti miško paklotę ir paviršinį

dirvožemio sluoksnį didesniame kaip 5 proc. natūralių ir saugomų rūšių buveinių plote, tačiau toks keitimas SŽNSĮ projektu nėra siūlomas.

1.16. Siūlytina įvertinti, ar SŽNSĮ projekto 27 straipsniu nauja redakcija dėstomo Įstatymo 74 straipsnio 3 punkte, nurodant, kokie miško kirtimai yra draudžiami, nėra praleistas žodis „pagrindinius“.

1.17. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 74 straipsnis turi 7 punktus, tačiau SŽNSĮ projekto (lyginamasis variantas) 27 straipsniu dėstant šį straipsnį nauja redakcija 7 punktas nėra nurodomas.

1.18. Projektų aiškinamasis raštas turėtų būti papildytas, pagrindžiant SŽNSĮ projektu siūlomus Įstatymo 77 straipsnio 1 dalies 3 punkto, 78 straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktų, 79 straipsnio 1 dalies 4 punkto ir 2 dalies, 85 straipsnio 2 dalies 3 ir 4 punktų, 87 straipsnio 2 dalies 3, 4 ir 5 punktų, 108 straipsnio 1 dalies 2 punkto pakeitimus.

1.19. Įvertintina, ar Įstatymo 67 straipsnio 1 dalies 8 punktas ir 69 straipsnio 1 dalies 23 punktas neturėtų būti papildyti, nurodant išimtį dėl draudimo laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ar kitiems tikslams vagonėlius ar kitus nurodytai paskirčiai naudojamus kilnojamuosius objektus ar įrenginius, kai tokie objektai laikomi ir naudojami ir *kempinguose* (taip, kaip nurodyta SŽNSĮ projekto 34 straipsniu nauja redakcija dėstomo Įstatymo 84 straipsnio 1 dalies 20 punkte ir SŽNSĮ projekto 36 straipsniu nauja redakcija dėstomo Įstatymo 86 straipsnio 1 dalies 19 punkte).

1.20. SŽNSĮ projekto 40 straipsniu nauja redakcija dėstomo Įstatymo 94 straipsnio 2 dalyje, nurodant subjektą, kurio pritarimą būtina gauti, norint sodinti medžius melioracijos statinio apsaugos zonoje, siūlytina vietoje savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto savivaldybės administracijos atstovo nurodyti viešojo administravimo subjektą, tai yra savivaldybės administraciją.

1.21. Tikslintinas SŽNSĮ projekto 42 straipsnio 1 dalimi keičiamo Įstatymo 98 straipsnio 1 dalies 1 punktas, kadangi antrą kartą nurodant žodį „išskyrus“ nebeaišku, kieno atžvilgiu antroji išimtis yra taikoma.

1.22. Siūlytina dėl aiškumo tikslinti SŽNSĮ projekto 44 straipsniu nauja redakcija dėstomo Įstatymo 100 straipsnio 6 punkto b papunktyje skliaustuose nurodomą paaiškinimą dėl paviršinių nuotekų valymo įrenginių įrengimo, įvardinant, kokių būtent „valymo įrenginių“, kurių statytojas ar užsakovas yra viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas arba paviršinių nuotekų tvarkytojas, esama nuotekų tvarkymo sistema neturi turėti. Be to, skliaustuose dėstomas paaiškinimas turėtų būti atskirtas ir uždaromuoju skliaustu.

1.23. Iš SŽNSĮ projekto 47 straipsnio 2, 3 ir 4 dalimis siūlomų Įstatymo 106 straipsnio 8, 9 ir 10 dalių pakeitimo nėra aišku, kaip dažnai turėtų būti atliekamas monitoringas. Šiuo aspektu turėtų būti papildytas SŽNSĮ projektas ir projektų aiškinamasis raštas.

1.24. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 142 straipsnyje išdėstyta Įstatymo II skyriaus antrojo skirsnio nauja redakcija, kuri įsigaliojo 2023 m. sausio 1 d., Atsižvelgiant į tai, SŽNSĮ projektu turėtų būti keičiamas ne Įstatymo 142 straipsnis, o aktualios, galiojančios Įstatymo 11 ir 13 straipsnių redakcijos. Be to, atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo 142 straipsnis nebėra aktualus ir klaidina teisės aktų projektų rengėjus (pastebėtina, kad SŽNSĮ projekto 53 straipsnio 3 dalyje nurodoma ne aktuali keičiamo Įstatymo 142 straipsnyje išdėstyto 13 straipsnio 3 dalies redakcija) bei kitus asmenis, siūlytina SŽNSĮ projektu pripažinti netekusiu galios Įstatymo 142 straipsnį.

1.25. SŽNSĮ projekto 54 straipsnio 3 dalimi siūloma nustatyti, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėti rengti dokumentai, projektai ir pan. *baigiami rengti pagal šio įstatymo nustatytą teisinį reguliavimą*. Atkreiptinas dėmesys, kad šis siūlymas projektų aiškinamajame rašte nėra pagrindžiamas. Atsižvelgiant į tai, kad SŽNSĮ projektu siūloma nustatyti šio įstatymo nuostatų galiojimą atgal, visų pirma, siekiant nepažeisti teisėtų lūkesčio principo, turėtų būti atriboti SŽNSĮ projektu siūlomi nustatyti teisinių santykių subjektų padėtį gerinantys ir bloginantys reikalavimai, kadangi teisės aktų galia turi būti nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų grįžtamoji galia neleidžiama (*lex retro non agit*), nebent teisės aktu būtų sušvelninama teisinių santykių subjekto padėtis ir kartu nebūtų pakenkiama kitiems teisinių santykių subjektams (Konstitucinio Teismo

2020 m. gruodžio 7 d. nutarimas Nr. KT208-N17/2020). Pastebėtina ir tai, kad nei SŽNSĮ projekte, nei projektų aiškinamajame rašte, be kita ko, nėra pasisakoma ir apie tai, kokių būdu bus kompensuojami patirti nuostoliai, kuomet pagal SŽNSĮ projektu siūlomą naują reguliavimą turės būti perprojektuojami dar nepatvirtinti planavimo dokumentai.

2. STĮ projektui pastabų neturime, tačiau projektų aiškinamasis raštas turėtų būti papildytas argumentais dėl STĮ projektu siūlomų Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo pakeitimų. Be to, projektų aiškinamajame rašte turėtų būti atsisakyta nebeaktualios (pavyzdžiui, apie būsimą Įstatymo 142 straipsnio įsigaliojimą) informacijos pateikimo.

3. Kitos techninės ir redakcinės pastabos dėl projektų rengėjams perduotos darbo tvarka.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska

Sandra Vasiulytė-Maliaukė, tel. 8 602 67 368, el. p. sandra.vasiulyte@tm.lt

TN: [tn](#).

LITGRID AB Karlo Gustavo Emilio Manerheimo g. 8 LT-05131 Vilnius,
+370 707 02171 info@litgrid.eu www.litgrid.eu
Įmonės kodas 302564383 PVM mokėtojo kodas LT100005748413

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
El.p. info@am.lt

2023-03-10 Nr. 23SD-1248

Kopija
Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
info@enmin.lt

UAB „EPSO-G“
info@epsog.lt

DĖL PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ TEISĖS AKTO PROJEKTUI PATEIKIMO

LITGRID AB (toliau – Operatorius) informuoja, jog buvo gautas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos parengtas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo NR. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 25, 28, 31, 37, 40, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 61, 63, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 92, 94, 97, 98, 99, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 123, 134, 139, 142 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/fff7dc00ad0c11ed924fd817f8fa798e>), kurio TAIS reg. Nr. 23-2050 (toliau – Projektas) bei nurodyta iki 2023-03-10 pateikti savo pastabas ir pasiūlymus pateiktam Projektui.

Operatorius susipažinęs su Projektu, bei nepraleisdamas pastabų ir pasiūlymų pateikimui nustatyto termino, informuoja, kad Projekte numatytiems pakeitimams pastabų neturi, tačiau teikia savo siūlymus ir pastabas dėl papildomų pakeitimų įtraukimo į Projektą, kurie detalizuoti derinimo pažymoje (*Priedas Nr. 1*).

PRIDEDAMA. LITGRID AB derinimo pažyma.

Generalinis direktorius

Rokas Masiulis

Tomas Stašūnas, el. p. tomas.stasunas@litgrid.eu

LITGRID AB DERINIMO PAŽYMA
LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTUI (REG. NR. 23-2050)

Eil. Nr.	Projekto nuostata	LITGRID AB siūloma keisti projekto nuostata	Argumentai, pagrindžiantys pastabą ir pasiūlymą
1	Projekte nėra numatyta	<p>Pakeisti 24 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „24 straipsnis. Elektros tinklų apsaugos zonų dydis 1. Oro linijos apsaugos zona – išilgai oro linijos esanti žemės juosta, kurios ribos nustatomos matuojant horizontalų atstumą į abi puses nuo kraštinių oro linijos laidų kraštinių oro linijos konstrukcijų, ir oro erdvė virš šios juostos. Oro linijos apsaugos zonos ribos nustatomos atsižvelgus į šių linijų įtampą: <...>.“</p>	<p>Pažymėtina, kad oro linija (toliau – OL) yra elektros inžinerinis tinklas, skirtas elektrai persiųsti atvirame ore nutiestais neizoliuotais arba izoliuotais prie atramų izoliatorių giriandomis pritvirtintais laidais. OL sudaro ne tik jos laidai skirti elektrai persiųsti, bet ir kiti OL konstrukcijos elementai - kitos paskirties laidai (pvz., žaibosaugos lynas), traversos, ant kurių tvirtinami laidai ir kt. laikinės konstrukcijos ir juos būtina saugoti nuo pažeidimų, dėl kurių gali sutrikti įrenginių darbas ir sauga, todėl manytina, kad apsaugos zona turėtų būti nustatoma, nuo kraštinių OL sudarančių konstrukcijų.</p>
2	Projekto nuostata nėra numatyta	<p>Pakeisti 24 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „24 straipsnis. Elektros tinklų apsaugos zonų dydis <...> 3. Požeminių kabelių linijos apsaugos zona - išilgai požeminių kabelių linijos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po vieną metrą nustatomos matuojant horizontalų atstumą į abi puses nuo šios linijos konstrukcijų kraštinių taškų, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta. Požeminių kabelių linijos apsaugos zonos ribos nustatomos atsižvelgus į šių linijų įtampą: 1) iki 110 kV įtampos požeminių kabelių linijoms – po 1 metrą; 2) aukštesnės nei 110 kV įtampos požeminių kabelių linijoms – po 2 metrus.</p>	<p>LITGRID AB (toliau – Operatorius) priklausančios kabelių linijos yra tiesiamos dviem tipais: (i) kabelio apsaugos vamzdyje (pvz., sankirtose su keliais) arba (ii) grunte, uždengiant gelžbetoninėmis plokštėmis.</p> <p>Šiuo metu Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme 24 straipsnyje kabelinių linijų apsaugos zona yra nustatoma apsaugos zonos atstumą matuojant nuo pačios kabelio linijos, tačiau taip nėra užtikrinama, kabelių liniją sudarančių kitų konstrukcijų apsauga. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1-100 patvirtintose Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklėse, numatyta, kad: „Kabelių linijos (toliau vadinama – KL) apsaugos zona: a) žemės ruožas išilgai požeminės KL, iš abiejų linijos pusių apribotas vertikaliomis plokštumomis, kurios yra nutolusios nuo kraštinių linijų konstrukcijų kraštinių taškų 1 m, o į pastatų ir statinių pamatų 0,5–0,6 m atstumu; <...>“ ir Operatoriaus nuomone, tokia formuluotė, kai apsaugos zona matuojama nuo kabelių linijos konstrukcijų kraštinių taškų, labiau atitiktų faktiniu kabelių linijų įrengimo būdus ir leistų geriau bei visapusiškiau užtikrinti kabelių linijų apsaugą nuo galimų išorinių pažeidimų.</p> <p>SŽNSĮ požeminių kabelių linijos apsaugos zona nustatyta (po 1 metrą) tuo metu, kai faktiškai po žeme buvo tiesiamos tik žemos/ vidutinės įtampos kabelių linijos (skirstomojo tinklo). Aukštos įtampos kabeliai buvo tiesiami tik oro linijomis. Šiuo metu vis daugiau aukštos įtampos kabelių yra tiesiami po žeme dėl aplinkosauginių ar kitokių saugumo priežasčių ir numatyta 1 metro apsaugos zona nėra pakankama</p>

			<p>užtikrinti aukštos įtampos kabelių tokių, kaip Klaipėda–Nibrū (300 kV nuolatinės srovės elektros kabelis (NordBalt) ar Darbėnai–Žarnovicas (320 kV nuolatinės srovės elektros kabelis (Harmony Link) apsaugos nuo galimo išorinio poveikio. Terminis poveikis dėl šilumos nuo kebelio kitoms infrastruktūroms yra 2 metrai remiantis skaičiavimais. Požeminis kabelis prie maksimalaus apkrovimo įkaista iki 70-90 °C temperatūros. Taip pat atkreiptinas dėmesis, kad sugadinus jungtį pasekmės dėl nepateikimo į rinką elektros energijos nuostoliai yra 1 mln. Eur vienam atjungimui.</p> <p>Operatorius siūlo, kad žemos ir vidutinės įtampos požeminių kabelių tinklams ir iki 110 kV įtampos požeminių kabelių tinklams (įmtinai) apsaugos zonos būtų – po 1 metrą į abi puses. O dėl nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros, tokios kaip 330 kV įtampos tinklo, dėl gerokai didesnių pasekmių pažeidus tokį kabelį ir dėl techninio pobūdžio priežasčių dėl kurių 1 metro apsaugos zona yra nepakankama, taikyti didesnes apsaugos zonas - 2 metrus.</p>
3	Projekte nėra numatyta	<p>Pakeisti 24 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip: „24 straipsnis. Elektros tinklų apsaugos zonų dydis <...> 4. Oro linijos apsaugos zona ir oro kabelių linijos apsaugos zona išilgai šių linijų ir kabelių sankirtos su vandens telkiniais (upėmis, kanalais, ežerais ir kitais vandens telkiniais) – oro erdvė virš vandens telkinių paviršiaus, matuojant horizontalų atstumą nuo kraštinių laidų ar kabelių: laivybiniais vandens telkiniams – 100 metrų atstumu, nelaivybiniais vandens telkiniams – atstumais, nustatytais šio straipsnio 1 ir 2 dalyse. Tinklų operatorius turi teisę 100 metrų atstumu nuo linijos kraštinio laido, paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostoje, įrengti ir prižiūrėti įspėjamuosius laisvo aukščio iki vandens lygio ženklus.</p>	<p>Prievolė elektros tinklų operatoriams ženklinti sankirtas su vandens telkiniais nurodyta Elektros linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklių punkte Nr.437 <> OL sankirtos su laivininkystei naudojamomis upėmis, kanalais ir pan. turi būti pažymėtos krantuose įrengtais signaliniais ženklais pagal teisės aktų reikalavimus. <> Tačiau teisės statyti ženklus bei remontuoti ženklus įskaitant augmenijos tvarkymą pakarančių apsaugos juostuose, nėra numatyta, todėl Operatorius susiduria su situacijomis, kada negali prieiti prie laisvo aukščio iki vandens lygio ženklų, tikslu juos įrengti ir prižiūrėti.</p>
4	Projekte nėra numatyta	<p>Papildyti 25 straipsnio 2 dalį nauju 14 punktu, jį išdėstant taip: „25 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos elektros tinklų apsaugos zonose <...> 2. Elektros tinklų apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar Lietuvos Respublikos energetikos ministro nustatyta tvarka negavus elektros tinklų savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama: <...></p>	<p>Vykdydama Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 31 straipsnyje nustatytas pareigas, Operatorius privalo efektyviai eksploatuoti, prižiūrėti perdavimo tinklus atsizvelgdamas į elektros energetikos sistemos darbo saugumo, patikimumo ir avarijų elektros tinkluose prevencijos reikalavimus.</p> <p>Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymą yra suteiktas antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės statusas, o dalis Operatoriui priklausančių elektros oro linijų yra įtrauktos į nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto</p>

		<p>14) plaukti vandens transporto priemonėms, kai jų aukštis nuo vandens transporto grimzlės lygio vandens paviršiuje iki aukščiausio jos taško yra didesnis nei tinklų operatoriaus vandens lygio ženkle nurodytas laisvas aukštis.</p>	<p>sąrašą patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 558 “Dėl konkrečių nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašo patvirtinimo” (toliau – Nutarimas). Pvz., 330 kV ir aukštesnės įtampos elektros energijos perdavimo linijos (2.6. punktas). Šie energetikos objektai užtikrina veiksmingą ir patikimą Lietuvos elektros sistemos darbą, todėl jų funkcionavimas, efektyvus jų saugumo užtikrinimas yra reikšmingas šalies nacionalinio saugumo interesams, ir juos būtina apsaugoti nuo visų galinčių kelti grėsmę rizikos veiksnių. Nutarime nurodytų objektų sugadinimas, galėtų sukelti dideles neigiamas pasekmes valstybės energetiniam stabilumui ir keltų grėsmę nacionalinio saugumo interesams.</p> <p>Pastaruosius keletą metų yra pasitaikę įvykių (pvz., Kuršių mariose, Elektrėnų mariose, Nemune sankirtoje su 110 kV oro linija Kauno HE-Kruonio HAE) kai Operatoriui priklausiančios elektros oro linijos esančios virš vandens telkinių (pvz., kliudomos po linijomis nesaugiu atstumu praplaukiančių vandens transporto priemonių (jachtų, burinių katamaranų ir pan.) ir dėl mechaninio pažeidimo įvyksta elektros linijų atsijungimas, jas reikia nedelsiant remontuoti, sugadinamas asmenų turtas ir/ar kyla grėsmė žmonių sveikatai ir gyvybei. Dėl linijų atsijungimo gali nutrūkti elektros energijos perdavimas, o už nepateiktą elektros energiją, nepriimtą pagamintą elektros energiją ar neperduotą elektros energiją ir dėl pažeistų linijų remonto Operatorius patiria nuostolius. Pvz., 2022 m. birželio 24 d. Pastrėvio kaime, Elektrėnų sav., Elektrėnų marių pietinėje pakrantėje tarp 330 kV oro linijos Lietuvos elektrinė – Neris LN 331 (toliau - LN 331) atramų Nr. 24 – 25 burinis katamaranas burės viršūne kliudė oro linijos L3 fazės laidą dėl to įvyko atsijungimas, sužaloti transporto priemonėje buvę asmenys. Nutarimo 2.6.1.27. p. Lietuvos elektrinė–Neris (LN 331) įtraukta į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbią reikšmę turinčios infrastruktūros sąrašą.</p> <p>Šiuo metu Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (toliau – Įstatymas) 25 straipsnio 2 dalies 12 punkto nuostata elektros tinklų apsaugos zonose negavus elektros tinklų savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžia - nuleisti inkarus, plaukti su nuleistais inkarais ir kitais dugną siekiančiais įrankiais povandeninių kabelių linijų apsaugos zonose, o 13 punkto nuostata - įvažiuoti transporto priemonėms ir kitiems mechanizmams, kurių aukštis su kroviniu arba be jo yra daugiau kaip 4,5 metro nuo kelio (žemės) paviršiaus oro linijų ir oro kabelių linijų apsaugos zonoje. Tačiau nėra numatyta specialiųjų sąlygų užtikrinančių, kad būtų apsaugotos oro linijos nuo pažeidimų, kurias</p>
--	--	---	--

			<p>gali sukelti po oro linijomis nesaugiu atstumu praplaukiančios vandens transporto priemonės.</p> <p>Operatoriaus nuomone, siekiant apsaugoti elektros perdavimo oro linijas nuo pažeidimų, o asmenis nuo galimo turto sugadinamo ar sužalojimo, tikslinga nustatyti sąlygą, draudžiančią plaukti oro linijų apsaugos zonose vandens transporto priemonėmis, kurių aukštis imant nuo grimzlės lygio vandens paviršiuje iki aukščiausio vandens transporto taško yra didesnis nei tinklų operatoriaus nurodytas laisvas aukštis iki vandens lygio ženkle</p>
--	--	--	---

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijai
info@lsta.lt

2023-03- Nr.
Į 2023-03-10 el. p. 11:09AM

Originalas nebus siunčiamas

DĖL STR 1.03.01:2016 „STATYBINIAI TYRIMAI. STATINIO AVARIJA.“ PAKEITIMO

Pateiktam Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 11 d. įsakymo Nr. D1-748 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.03.01:2016 „Statybiniai tyrimai. Statinio avarija“ patvirtinimo“ pakeitimo“ projektui pritariame.

Siūlome papildyti šio reglamento 18.4.9. papunktį paminint ir šilumos tiekimo įmones. Siūloma papunkčio redakcija:

18.4.9. elektros, dujų, šilumos, vandens (nuotekų šalinimo) tiekimo įmonėms informuodamas apie avarijos mastą, kai galimi arba nustatyti elektros linijų ar dujotiekių, šilumos tiekimo ir vandentiekio (nuotekų) slėginių vamzdynų pažeidimai.

Generalinis direktorius

Virgilijus Pavlavičius

G. Galkus, tel. Nr. (8 41) 591 217, el. p. gintaras.g@senergija.lt

AKCINĖ BENDROVĖ „ŠIAULIŲ ENERGIJA“

Pramonės g. 10, 78502 Šiauliai, tel. (8 41) 59 12 00, juridinio asmens kodas 245358580, PVM mokėtojo kodas LT453585811

Atsiskaitomoji sąskaita LT35718000003467599, AB Šiaulių bankas, banko kodas 7180, el. paštas info@senergija.lt, www.senergija.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Aistė Pavlavičienė
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL STR 1.03.01:2016 „STATYBINIAI TYRIMAI. STATINIO AVARIJA.“ PAKEITIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-03-16 Nr. SD-571
Adresatas	Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija (info@lsta.lt)
Pasirašymo, tvirtinimo, vizavimo paskirties parašą (-us) sukūrusio (-ių) asmens (-ų) pareigos, vardas (-ai), pavardė (-ės), data	Pasirašymas: Administracija-Generalinis direktorius Virgilijus Pavlavičius 2023-03-16; Vizavimas: Administracija-Technikos direktorius Remigijus Šinkūnas 2023-03-15; Vizavimas: Gamybos ir technikos skyrius-Viršininkas Gediminas Petrošius 2023-03-15
Pagrindinio dokumento priedų ir pridedamų dokumentų failų skaičius	0
Papildomi metaduomenys	Dokumentas suformuotas DVS „Kontora“.

III SKYRIUS

TEISĖS AKTŲ

TAIKYMO

PRAKTIKA

VERT 2023-03-13 pranešimas.

TN: [tn](#).Nepriklausomiems šilumos gamintojams nustatytos šilumos gamybos kainos, be PVM
(duomenys atnaujinti 2023-03-01)

Eil. nr.		Kaina galioja nuo	Šilumos gamybos kaina			
			Vienanarė	Pastovi	Kintama	Komp.
			ct/kWh	ct/kWh	ct/kWh	ct/kWh
1.	UAB "Biovatas"	3/1/2023	5.63	1.07	4.56	0.00
2.	UAB "BIO zona"	3/1/2023	6.46	3.17	3.29	0.00
3.	UAB "Ekopartneris"	3/1/2023	5.55	1.62	3.93	0.00
4.	UAB "Ekoresursai"	3/1/2023	5.24	1.53	3.71	0.00
5.	UAB "Energijos parkas"	3/1/2023	5.34	2.01	3.33	0.00
6.	UAB Gren Klaipėda	3/1/2023	6.25	2.39	3.86	0.00
7.	AB "Grigeo"	3/1/2023	5.66	1.53	4.13	0.00
8.	Idex Taikos elektrinė UAB	3/1/2023	4.50	0.90	3.60	0.00
9.	UAB „Kirtimų katilinė“	3/1/2023	5.03	1.33	3.70	0.00
12.	AB "Lifosa"	3/1/2023	2.20	1.86	0.34	0.00
13.	UAB "Orion Global pet"	3/1/2023	5.95	1.58	4.37	0.00
14.	UAB "Plungės bioenergija"	3/1/2023	5.38	0.95	4.52	-0.09
15.	AB "Simega"	3/1/2023	6.00	1.43	4.57	0.00
16.	UAB "Ukmergės katilinė"	3/1/2023	4.68	1.18	3.69	-0.19
17.	AB "Visagino linija"	3/1/2023	5.33	1.20	4.13	0.00
18.	UAB "Žemaitijos energija"	3/1/2023	4.96	1.41	3.55	0.00

VERT 2023-03-14 pranešimas. Informacija apie nepadengtų sąnaudų dedamąsias

TN: [tn](#).

Siekdama užtikrinti kuo didesnę šilumos sektoriaus skaidrumą bei vartotojų informuotumą Taryba viešai skelbia informaciją apie šilumos tiekėjų nepadengtas sąnaudas ar papildomai gautas pajamas. Nuolat atnaujinama informacija sudarys galimybę patiems vartotojams kontroliuoti šilumos tiekėjus bei jų taikomas kainas. Taryba atkreipia ūkio subjektų dėmesį, kad paskirstant papildomai gautas pajamas arba patirtas, bet nepadengtas sąnaudas, yra nurodomas laikotarpis, kurį turi būti taikoma nepadengtų sąnaudų ar papildomai gautų pajamų dalis. Todėl šilumos tiekėjai (nepriklausomi šilumos gamintojai) negali taikyti šios kainos dalies ilgiau nei numatyta savivaldybių tarybų ar šilumos tiekėjų valdybų ir nepriklausomų šilumos gamintojų sprendimuose, t. y. pasibaigus minėtam laikotarpiui, šilumos kainų sudėtis privalo būti koreguojama iš jos atimant kainos dalį, kurią sudaro nepadengtos sąnaudos ar papildomai gautos pajamos.

Taryba taip pat informuoja, jog šilumos tiekėjams (nepriklausomiems šilumos gamintojams) nepaisant teisės aktuose nustatytų kainodaros reikalavimų ir Tarybai konstatavus licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimą, Energetikos įstatymo nustatyta tvarka turi teisę priimti sprendimą dėl piniginės baudos energetikos įmonei skyrimo.

Informacija apie nepadengtų sąnaudų ar papildomai gautų pajamų dedamųjų galiojimą šilumos kainoje

Dedamoji kainoje, (ct/kWh)	Suma, tūkst.	Taikoma nuo	Paskirstyta laikotarpiui	Nustatyta sprendimu /nutarimu
1. UAB „Akmenės energija“				
-0,25	105,03	2022-04-01	12 mėn.	Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 21 d. sprendimu Nr. T-4
-0,39	164,57	2022-04-01	12 mėn.	Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 21 d. sprendimu Nr. T-4
-0,02	8,70	2022-04-01	12 mėn.	Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 21

				d. sprendimu Nr. T-4
2. UAB „Alytaus šilumos tinklai“				
-	-	-	-	-
3. UAB „Anykščių šiluma“				
-0,09	25,820	2023-02-01	12 mėn.	Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2022 m. gruodžio 16 d. sprendimu Nr. 1-TS-327
-0,01	4,200	2023-02-01	12 mėn.	Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2022 m. gruodžio 16 d. sprendimu Nr. 1-TS-327
-0,65	428,36	2021-12-01	24 mėn.	Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. 1-TS-304 .
4. Balterma ir ko, UAB				
-0,09	52,69	2021-08-01	60 mėn.	Tarybos 2021 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. O3E-713
-0,02	14,21	2021-08-01	60 mėn.	Tarybos 2021 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. O3E-713
-0,13	72,55	2021-01-01	60 mėn.	Tarybos 2020 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. O3E-1209
-0,15	82,68	2021-01-01	60 mėn.	Tarybos 2020 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. O3E-1209
1,24	146,95	2022-09-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. liepos 28 d. nutarimu Nr. O3E-1083
0,77		2022-11-01		Vilniaus m. savivaldybės tarybos 2022 m. spalio 5 d. sprendimu Nr. 1-1617
5. UAB „Birštono šiluma“				
-	-	-	-	-
6. UAB „Elektrėnų komunalinis ūkis“				
-0,02	10,25	2022-04-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. O3E-181
0,26	166,67	2022-04-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. O3E-181
7. UAB „ENG“				
-	-	-	-	-
8. UAB GA „Joniškis“				
-	-	-	-	-
9. UAB GKF „Fonas“				
-	-	-	-	-
10. UAB Gren Joniškis				
-0,11	18,750	2022-12-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. O3E-1512
0,05	7,930	2022-12-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. O3E-1512
0,06	9,700	2022-12-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. O3E-1512
0,00	5,520	2022-12-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. O3E-1512
11. UAB Gren Klaipėda				
-	-	-	-	-
12. UAB Gren Švenčionys				
0,94	255,500	2022-12-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. O3E-1405
0,02	5,520	2022-12-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. O3E-1405
13. UAB „Ignalinos šilumos tinklai“				
0,12	25,260	2022-09-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. O3E-1040
14. AB „Ignitis gamyba“				
-	-	-	-	-
15. UAB „Jonavos šilumos tinklai“				
-0,01	7,664	2022-10-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. rugpjūčio 4 d. nutarimu Nr. O3E-1100
0,02	23,112	2022-10-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. rugpjūčio 4 d. nutarimu Nr. O3E-1100
0,01	8,129	2022-10-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. rugpjūčio 4 d. nutarimu Nr. O3E-1100
-0,01	9,069	2022-10-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. rugpjūčio 4 d. nutarimu Nr. O3E-1100
16. UAB „Kaišiadorių šiluma“				
0,09	34,190	2022-09-01	12 mėn.	Kaišiadorių r. sav. tarybos 2022 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. V17E-275
17. AB „Kauno energija“				
-0,01	509,53	2020-11-01	36 mėn.	Tarybos 2020 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. O3E-880
0,02	237,480	2022-08-01	12 mėn.	AB „Kauno energija“ valdybos 2022 m. liepos 25 d. sprendimu Nr. 2022-16-1
18. UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“				
-	-	-	-	-

19. UAB „Kirtimų katilinė“				
-	-	-	-	-
20. AB „Klaipėdos energija“				
-0,20	7202,2	2019-01-01	60 mėn.	Komisijos 2018 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. O3E-411, vienašališkai
-0,11	3081,08	2020-06-01	48 mėn.	AB "Klaipėdos energija" valdybos 2020 m. balandžio 16 d. sprendimu Nr. 8/452
-0,02	359,311	2021-11-01	24 mėn.	AB "Klaipėdos energija" valdybos 2021 m. spalio 22 d. sprendimu
-0,03	362,990	2021-11-01	24 mėn.	AB "Klaipėdos energija" valdybos 2021 m. spalio 22 d. sprendimu Nr. 19/485
-0,12	1 690,470	2021-11-01	24 mėn.	AB "Klaipėdos energija" valdybos 2021 m. spalio 22 d. sprendimu Nr. 19/485
-0,05	1 487,490	2022-09-01	48 mėn.	AB "Klaipėdos energija" valdybos 2022 m. liepos 18 d. sprendimu Nr. 11/500
0,05	40,000	2022-09-01	12 mėn.	AB "Klaipėdos energija" valdybos 2022 m. liepos 18 d. sprendimu Nr. 11/500
-0,01	54,700	2022-09-01	12 mėn.	AB "Klaipėdos energija" valdybos 2022 m. liepos 18 d. sprendimu Nr. 11/500
0,01	25,880	2022-09-01	12 mėn.	AB "Klaipėdos energija" valdybos 2022 m. liepos 18 d. sprendimu Nr. 11/500
21. UAB Komunalinių paslaugų centras				
0,81	121,290	2022-02-01	12 mėn.	Kauno r. savivaldybės tarybos 2023 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. TS-37
-0,2	30,040	2022-02-01	12 mėn.	Kauno r. savivaldybės tarybos 2023 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. TS-37
-0,01	1,120	2022-02-01	12 mėn.	Kauno r. savivaldybės tarybos 2023 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. TS-37
22. UAB Kretingos šilumos tinklai				
-	-	-	-	-
23. UAB „Kurana“				
-	-	-	-	-
24. UAB „Lazdijų šiluma“				
0,18	22,58	2022-05-01	12 mėn.	Lazdijų r. savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 25 d. sprendimu Nr. 5TS-988
0,03	5,84	2022-05-01	12 mėn.	Lazdijų r. savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 25 d. sprendimu Nr. 5TS-988
25. AB „Lifosa“				
-	-	-	-	-
26. UAB „Litesko“ fil. „Biržų šiluma“				
-	-	-	-	-
27. UAB „Litesko“ fil. „Druskininkų šiluma“				
-0,61	620,205	2022-06-01	12 mėn.	Druskininkų savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T1-71
0,01	11,804	2022-06-01	12 mėn.	Druskininkų savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T1-71
0,03	27,924	2022-06-01	12 mėn.	Druskininkų savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T1-71
0,03	30,813	2022-06-01	12 mėn.	Druskininkų savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T1-71
28. UAB „Litesko“ fil. „Kelmės šiluma“				
-1,05	193,418	2022-07-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. O3E-781
0,17	31,628	2022-07-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. O3E-781
29. UAB „Litesko“ fil. „Marijampolės šiluma“				
-	-	-	-	-
30. UAB „Litesko“ fil. „Telšių šiluma“				

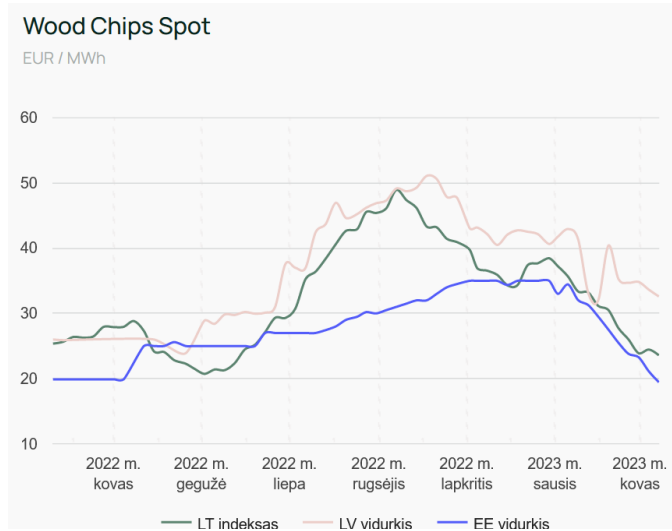
-0,28	586,67	2019-12-01	48 mėn.	Tarybos 2019 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. O3E-608
31. UAB „Mažeikių šilumos tinklai“				
-0,04	46,460	2022-07-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. O3E-782
32. UAB „Molėtų šiluma“				
-0,01	1,230	2023-02-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. O3E-1712
33. UAB „Nemenčinės komunalininkas“				
0,38	83,67	2022-05-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. kovo 31 d. nutarimu Nr. O3E-419
-0,01	1,98	2022-05-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. kovo 31 d. nutarimu Nr. O3E-419
34. UAB „Nemėžio komunalininkas“				
-0,24	253,43	2021-02-01	36 mėn.	Vilniaus r. savivaldybės tarybos 2020 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. T3-399
1,64	584,860	2022-10-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. O3E-1151
35. UAB „Pakruojo šiluma“				
-	-	-	-	-
36. UAB „Palangos šilumos tinklai“				
-0,16	631,38	2021-06-01	36 mėn.	Tarybos 2021 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. O3E-474
-0,13	308,88	2020-01-01	48 mėn.	Tarybos 2019 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. O3E-788
0,57	332,440	2022-12-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3E-1297
37. AB „Panevėžio energija“				
-0,06	1680,36	2020-11-01	60 mėn.	AB „Panevėžio energija“ valdybos 2020 m. spalio 22 d. sprendimu Nr. 7-11-2020
38. UAB „Plungės bioenergija“				
-0,09	126,46	2020-10-01	36 mėn.	Direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 13
39. UAB „Plungės šilumos tinklai“				
-	-	-	-	-
40. AB „Petrašiūnų katilinė“, buvusi UAB „Pramonės energija“ (Kaunas)				
-	-	-	-	-
41. UAB „Pramonės energija“ (Vilnius)				
-	-	-	-	-
42. AB „Prienu šilumos tinklai“				
-0,32	369,355	2021-07-01	60 mėn.	Prienu r. savivaldybės tarybos 2021-05-27 sprendimu Nr. T3-140
-0,07	75,295	2021-07-01	60 mėn.	Prienu r. savivaldybės tarybos 2021-05-27 sprendimu Nr. T3-140
43. UAB „Roalsa“				
-	-	-	-	-
44. UAB „Radviliškio šiluma“				
-	-	-	-	-
45. UAB „Raseinių šilumos tinklai“				
-	-	-	-	-
46. AB „Simega“				
-	-	-	-	-
47. UAB „Skuodo šiluma“				
-	-	-	-	-
48. UAB „Šakių šilumos tinklai“				
0,39	66,987	2022-12-01	12 mėn.	Šakių rajono savivaldybės tarybos 2022 m. spalio 21 d. sprendimu Nr. T-306
0,08	15,974	2022-07-01	12 mėn.	Šakių rajono savivaldybės tarybos 2022 m. gegužės 20 d. sprendimu Nr. T-195
-0,01	2,116	2022-12-01	12 mėn.	Šakių rajono savivaldybės tarybos 2022 m. spalio 21 d. sprendimu Nr. T-306
49. UAB „Šalčininkų šilumos tinklai“				
-0,47	132,760	2022-08-01	12 mėn.	Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. gegužės 31 d. sprendimu Nr. T-898
50. AB „Šiaulių energija“				
-	-	-	-	-
51. UAB „Šilalės šilumos tinklai“				
0,38	93,720	2023-02-01	12 mėn.	Taryba 2022 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. O3E-1710

52. UAB „Šilutės šilumos tinklai“				
-0,04	26,04	2022-05-01	12 mėn.	Šilutės r. savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 24 d. sprendimu Nr. T1-937
53. UAB „Širvintų šiluma“				
-0,04	9,845	2022-11-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. O3E-1321
-0,02	4,340	2022-11-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. O3E-1321
54. UAB Tauragės šilumos tinklai				
-0,02	10,780	2023-02-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. O3E-1778
55. UAB „Trakų energija“				
0,29	282,850	2023-03-01	12 mėn.	Tarybos 2023 m. sausio 27 d. nutarimu Nr. O3E-91
-0,48	318,210	2022-01-01	24 mėn.	Tarybos 2021 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. O3E-1593
-0,14	92,890	2022-01-01	24 mėn.	Tarybos 2021 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. O3E-1593
56. UAB „Ukmergės šiluma“				
Ukmergės miesto ir Daukštyinės kaimo ir Deltuvos miestelio vartotojams				
-0,20	119,670	2022-07-01	12 mėn.	Ukmergės r. sav. tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. 7-135
-0,01	7,250	2022-07-01	12 mėn.	Ukmergės r. sav. tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. 7-135
-0,01	8,140	2022-07-01	12 mėn.	Ukmergės r. sav. tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. 7-135
-0,10	56,510	2022-07-01	12 mėn.	Ukmergės r. sav. tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. 7-135
0,12	67,630	2022-07-01	12 mėn.	Ukmergės r. sav. tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. 7-135
0,01	5,180	2022-07-01	12 mėn.	Ukmergės r. sav. tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. 7-135
Šventupės gyvenvietės vartotojams				
-0,20	119,670	2022-07-01	12 mėn.	Ukmergės r. sav. tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. 7-135
-0,01	7,250	2022-07-01	12 mėn.	Ukmergės r. sav. tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. 7-135
-0,01	8,140	2022-07-01	12 mėn.	Ukmergės r. sav. tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. 7-135
-0,10	56,510	2022-07-01	12 mėn.	Ukmergės r. sav. tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. 7-135
-0,01	0,120	2022-07-01	12 mėn.	Ukmergės r. sav. tarybos 2022 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. 7-135
57. UAB „Utenos šilumos tinklai“				
-0,25	320,810	2023-02-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. O3E-1780
58. UAB „Varėnos šiluma“				
-	-	-	-	-
59. VŠĮ Velžio komunalinis ūkis				
-	-	-	-	-
60. UAB „Vilkaviškio šiluma“				
0,97	282,801	2023-02-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. O3E-1658
-0,07	19,258	2023-02-01	12 mėn.	Tarybos 2022 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. O3E-1658
61. AB „Vilniaus šilumos tinklai“				
-	-	-	-	-
-0,10	6835,55	2020-08-01	36 mėn.	Tarybos 2020 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. O3E-553
62. UAB „Visagino energija“				
-0,68	1 445,480	2022-10-01	12 mėn.	Visagino savivaldybės tarybos 2022 m. rugpjūčio 26 d. sprendimu Nr. T-159
-0,16	329,800	2022-10-01	12 mėn.	Visagino savivaldybės tarybos 2022 m. rugpjūčio 26 d. sprendimu Nr. T-159
-0,31	654,990	2022-10-01	3 mėn.	Visagino savivaldybės tarybos 2022 m. rugpjūčio 26 d. sprendimu Nr. T-160
63. UAB „Visagino linija“				
-	-	-	-	-

*Pilka spalva pažymėta archyvinė informacija.

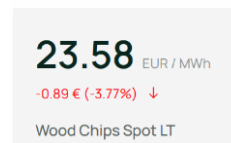

Baltpool 2023-03-14 pranešimai apie BK kainas ir indeksus

TN: [tn](#), [tn](#).

Paskutinis taškas 2023-03-14

Kainų statistika

Vėliausio 2023-03-14 aukciono rezultatai

BK prekybos rodikliai prieš 2023-03-14 aukcioną 08 30

Vėliausias aukcionas					Kitas aukcionas			
Laikotarpis	Produktas	Contracts amount, MWh	Vėliausia kaina, Eur/MWh	Kainos pokytis	Pirkimo		Pardavimo	
					Amount, MWh	Average price, Eur/MWh	Average price, Eur/MWh	Amount, MWh
Smulkinta mediena								
SPOT	Smulkinta mediena	68 320	24.50	+4.73 %	23 730	21.68	30.63	20 440
M04-2023	Smulkinta mediena	14 560	20.36	-2.21 %	10 360	20.14	24.27	3 360
M05-2023	Smulkinta mediena	0	-	0.00 %	7 000	16.72	0.00	0
Q02-2023	Smulkinta mediena	11 550	20.70	-1.45 %	11 550	17.65	0.00	0
Q03-2023	Smulkinta mediena	0	-	0.00 %	47 250	17.19	0.00	0
SUM-2023	Smulkinta mediena	1 820	21.00	0.00 %	18 200	19.00	0.00	0
Medienos granulės								
SPOT	Medienos granulės	1 750	45.94	+1.13 %	1 160	49.48	57.24	340
Kuro durpės								
SPOT	Kuro durpės	0	-	0.00 %	210	20.00	20.00	140
Lignino ir biokuro mišinys								
SPOT	Lignino ir biokuro mišinys	2 380	26.62	0.00 %	1 750	29.00	0.00	0

BK prekybos rodikliai po 2023-03-14 aukciono 14 00

Vėliausias aukcionas					Kitas aukcionas			
					Pirkimo		Pardavimo	
Laikotarpis	Produktas	Contracts amount, MWh	Vėliausia kaina, Eur/MWh	Kainos pokytis	Amount, MWh	Average price, Eur/MWh	Average price, Eur/MWh	Amount, MWh
Smulkinta mediena								
SPOT	Smulkinta mediena	65 030	23.42	-3.63 %	2 450	27.00	0.00	0
M04-2023	Smulkinta mediena	22 680	19.58	-3.98 %	0	0.00	0.00	0
Q02-2023	Smulkinta mediena	1 540	20.00	-3.50 %	0	0.00	0.00	0
Medienos granulės								
SPOT	Medienos granulės	1 750	46.59	+2.25 %	0	0.00	0.00	0
Kuro durpės								
SPOT	Kuro durpės	210	19.97	0.00 %	0	0.00	0.00	0
Lignino ir biokuro mišinys								
SPOT	Lignino ir biokuro mišinys	1 750	29.00	+31.03 %	0	0.00	0.00	0

Energetikos ir darnios plėtros komisijos 2023 m. kovo 22 d. posėdžio (nuotoliniu būdu) darbotvarkė
TN: [tn](#),

Eil. Nr.	Data, laikas, vieta	Projekto Nr.	Svarstomas klausimas	Pagrindinis ar papildomas komitetas (stadija)	Komisijos išvados rengėjas, atsakingas tarnautojas
1.	2023-03-22 13.00–13.02 Nuotoliniu		Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas		J. Urbanavičius
2.	2023-03-22 13.02–13.37 Nuotoliniu		Dėl atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų steigimo rekomendacijų	Parlamentinė kontrolė	J. Urbanavičius <i>R. Bečiūtė</i> <i>J. Žaltkauskienė</i>
3.	2023-03-22 13.37–14.17 Nuotoliniu		Dėl pasinaudojimo elektros perdavimo/ skirstymo tinklais tvarkos aprašų	Parlamentinė kontrolė	J. Urbanavičius <i>R. Bečiūtė</i> <i>J. Žaltkauskienė</i>
4.	2023-03-22 14.17–14.32 Nuotoliniu		Dėl VERT tyrimo dėl išduotų ketinimo protokolų rezervuoti saulės elektrinių galias		J. Urbanavičius <i>R. Bečiūtė</i> <i>J. Žaltkauskienė</i>
5.	2023-03-22 14.32–14.35 Nuotoliniu		Kiti klausimai		J. Urbanavičius

Naujausi pakeitimai - 2023-03-15

EM 2023-03-15 pranešimas. Europos Komisija siūlo reformuoti ES elektros energijos rinkos modelį

TN: [tn](#).

Europos Komisija siūlo reformuoti ES elektros energijos rinkos modelį, kad būtų sparčiau plėtojama atsinaujinančiųjų išteklių energetika ir atsisakoma dujų, vartotojų sąskaitos mažiau priklausytų nuo nepastovių iškastinio kuro kainų, jie būtų labiau apsaugoti nuo kainų šuolių ateityje ir galimo manipuliavimo rinka, o ES pramonė taptų švaresnė ir konkurencingesnė.

ES daugiau kaip dvidešimt metų turi veiksmingą, gerai integruotą elektros energijos rinką – tai leido vartotojams naudotis ekonominiais bendrosios energijos rinkos pranašumais, užtikrino tiekimo saugumą ir padėjo mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Dėl Rusijos invazijos į Ukrainą kilusi energetikos krizė išryškino greito elektros energijos rinkos prisitaikymo būtinybę, kad būtų labiau remiama žaliaji pertvarka ir tiek buitiniams, tiek verslo vartotojams būtų plačiai prieinama įperkama elektros energija iš atsinaujinančiųjų neiškastinių išteklių.

Siūlomoje reformoje numatoma peržiūrėti kelis ES teisės aktus – Elektros energijos reglamentą, Elektros energijos direktyvą ir Reglamentą dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo. Joje numatytos priemonės, kuriomis skatinama sudaryti ilgesnės trukmės sutartis su elektros energijos iš neiškastinių išteklių gamintojais ir į sistemą įtraukiami švaresni lankstūs sprendimai, galintys konkuruoti su dujomis, pavyzdžiui, paklausos atsakas ir energijos kaupimas. Dėl to mažės iškastinio kuro poveikis vartotojų sąskaitoms už elektros energiją ir jose atsispindės mažesnės atsinaujinančiųjų išteklių energijos sąnaudos. Be to, siūloma reforma padidins rinkos skaidrumą ir vientisumą ir taip paskatins atvirą ir sąžiningą konkurenciją Europos didmeninėse energijos rinkose.

Atsinaujinančiais energijos ištekliais grindžiama energetikos sistema bus labai svarbi siekiant ne tik sumažinti vartotojų sąskaitas, bet ir užtikrinti tvarų ir nepriklausomą energijos tiekimą ES, laikantis Europos žaliojo kurso ir plano „REPowerEU“. Ši reforma yra Žaliojo kurso pramonės plano dalis ir suteiks Europos pramonei galimybę naudotis įperkama elektros energija iš atsinaujinančiųjų neiškastinių išteklių, o tai yra viena iš pagrindinių dekarbonizacijos ir žaliosios pertvarkos sąlygų. Kad pasiektume savo energetikos ir klimato tikslus, mums reikės iki šio dešimtmečio pabaigos triskart daugiau energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių.

Apsaugoti vartotojus ir suteikti jiems galių

2022 m. didelės ir nepastovios kainos dėl Rusijos energetinio karo prieš ES sunkia našta užgulė vartotojų pečius. Šis pasiūlymas suteiks galimybę vartotojams ir tiekėjams pasinaudoti didesniu kainų stabilumu, kurį užtikrinti padės atsinaujinančiųjų neiškastinių išteklių energijos technologijos. Svarbiausia, kad vartotojai turės platų sutarčių pasirinkimą ir, prieš pasirašydami sutartį, gaus aiškesnę informaciją, kad turėtų galimybę užfiksuoti saugią ilgalaikę kainą ir taip išvengti pernelyg didelės rizikos ir nepastovumo. Kartu jie galės rinktis sudaryti dinaminės kainodaros sutartį, kad pasinaudotų kainų kintamumu ir naudotų elektros energiją, kai ji pigesnė (pvz., elektromobiliui įkrauti arba šilumos siurbliams naudoti).

Reforma ne tik didinamos vartotojų galimybės rinktis, bet ir, mažinant tiekėjų žlugimo riziką, skatinamas kainų stabilumas. Pasiūlyme reikalaujama, kad tiekėjai tam, kad būtų mažiau

veikiami kainų šuolių ir rinkos nepastovumo, valdytų savo kainų riziką ir jos valdymo mastas apimtų bent kiekius pagal fiksuotos kainos sutartis. Valstybės narės taip pat įpareigojamos paskirti garantinius tiekėjus, kad kraštutiniu atveju nė vienas vartotojas neliktų be elektros energijos.

Be to, gerokai sustiprinta pažeidžiamų vartotojų apsauga. Pagal siūlomą reformą valstybės narės apsaugos išiskolinusius pažeidžiamus vartotojus nuo atsijungimo. Krizės atveju valstybės narės taip pat galės plačiau taikyti reguliuojamas mažmenines kainas – namų ūkiams ir MVĮ.

Pasiūlyme taip pat peržiūrimos dalijimosi atsinaujinančiųjų išteklių energija taisyklės. Vartotojai galės investuoti į vėjo ar saulės elektrinių parkus ir ant stogo pasigamintos saulės energijos perteklių parduoti ne tik savo tiekėjui, bet ir kaimynams.

Elektros energijos sistemos lankstumui padidinti iš valstybių narių bus reikalaujama įvertinti savo poreikius bei nustatyti neiškastinių išteklių suteikiamo lankstumo didinimo tikslus, ir jos turės galimybę nustatyti naujas paramos schemas, ypač paklausos atsako ir energijos kaupimo sprendimams remti. Reforma taip pat suteikia galimybę sistemos operatoriams nusipirkti paklausos sumažinimo piko valandomis paslaugą. Kartu su šiuo pasiūlymu šiandien Europos Komisija pateikė ir rekomendacijas valstybėms narėms dėl energijos kaupimo inovacijų, technologijų ir pajėgumų pažangos.

Labiau nuspėjamos ir stabilesnės energijos kainos pramonės konkurencingumui didinti

Pernai daug įmonių smarkiai nukentėjo dėl itin nepastovių energijos kainų. ES pramonės konkurencingumui didinti ir jos patiriamam nepastovių kainų poveikiui mažinti Europos Komisija siūlo palengvinti stabilesnių ilgalaikių sutarčių, pvz., dėl elektros energijos pirkimo, sudarymą – taip įmonės užsitikrintų tiesioginį energijos tiekimą ir galėtų gauti naudos iš stabilesnių elektros energijos, gaminamos iš atsinaujinančiųjų neiškastinių išteklių, kainų. Siekiant pašalinti dabartines kliūtis, tokias kaip pirkėjų įsipareigojimų neįvykdymo rizika, reforma valstybės narės įpareigojamos užtikrinti galimybę gauti rinka grindžiamas garantijas elektros energijos pirkimo sutarčių įvykdymui užtikrinti.

Siekiant užtikrinti stabilias elektros energijos gamintojų pajamas ir apsaugoti pramonę nuo nepastovių kainų, visa viešoji parama naujoms investicijoms į mažesnių ribinių sąnaudų privalomąją elektros energijos iš atsinaujinančiųjų neiškastinių išteklių gamybą turės būti grindžiama abipusiais sandoriais dėl kainų skirtumo ir valstybės narės privalės perteklines pajamas panaudoti vartotojams remti. Be to, reforma padidins rinkų likvidumą sudarant ilgalaikes sutartis, kuriomis užfiksuojama ateities kaina, vadinamuosius išankstinius sandorius. Tai leis tiekėjams ir vartotojams ilgesnį laiką labiau apsisaugoti nuo pernelyg nepastovių kainų.

Taip pat bus nustatyti nauji įpareigojimai palengvinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą į sistemą ir padidinti gamybos nuspėjamumą. Jie apims sistemos operatoriams taikomus skaidrumo įpareigojimus, susijusius su tinklo perkrova, ir arčiau tikrojo laiko vykdomos prekybos terminus.

Galiausiai, siekiant užtikrinti konkurencingas rinkas ir skaidrų kainų nustatymą, Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER) ir nacionalinės reguliavimo institucijos turės daugiau galimybių stebėti energijos rinkos vientisumą ir skaidrumą. Visų pirma, atnaujinus Reglamentą dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo, bus užtikrinta geresnė duomenų kokybė ir sustiprintas ACER vaidmuo tiriant galimus tarpvalstybinio piktnaudžiavimo rinka atvejus. Apskritai tai sustiprins ES vartotojų ir pramonės apsaugą nuo bet kokio piktnaudžiavimo rinka.

Europos Komisijos informacija

Europos Komisija siūlymų reformuoti ES elektros energijos rinkos modelį dokumentai TN: [tn](#), (šie dokumentai taip pat saugomi LŠTA serverių archyvuose, esant poreikiui susipažinti ar atsisiųsti prašome kreiptis į asociacijos IT administratorių, žyma: IS-994/719-III-4-1 priedas 2023-03-20.zip).

IV SKYRIUS.

**VIEŠOJI
INFORMACIJA;**

TN: [tn](#).

PER SAVAITĘ ELEKTRA VISAME REGIONE ATPIGO VIDUTINIŠKAI 22 PROC., DEGALŲ KAINOS KRITO BALTIJOS VALSTYBĖSE, O GAMTINIŲ DUJŲ KAINA IŠLIEKA STABIILI

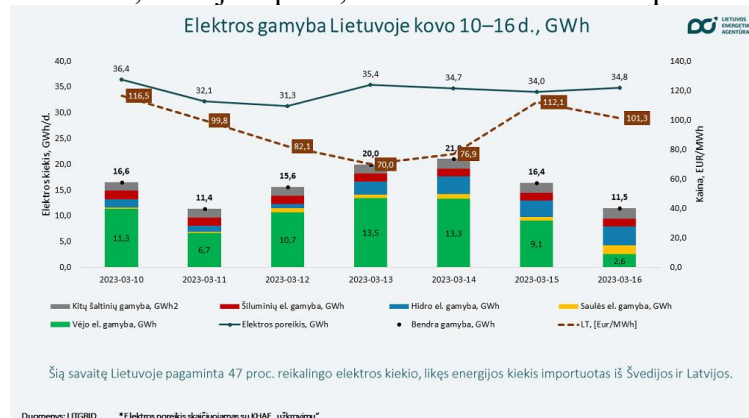
Lietuvos energetikos agentūros ekspertų duomenimis, per savaitę vidutinė elektros kaina beveik visame Baltijos jūros regione sumažėjo vidutiniškai 22 proc., dujų kainos rinkose krito 1 proc. Lietuvos degalinėse dyzelino ir benzino kainos priartėjo viena prie kitos, o biokuras vėl pigo.

Vidutinė savaitės elektros kaina kovo 10–16 d. mažėjo visame Baltijos jūros regione, Baltijos šalyse bei Švedijos (SE4) zonoje. Kainų kritimui įtakos turėjo dėl švelnesnių orų mažėjęs elektros poreikis. Lietuvoje vidutinė kaina siekė 94 Eur/MWh ir buvo 22 proc. mažesnė nei ankstesnę savaitę, kai siekė 121 Eur/MWh.

Latvijoje elektros kaina mažėjo 22 proc. – iki 94 Eur/MWh, Estijoje – 23 proc., iki 93 Eur/MWh. Švedijos 4 kainų zonoje didmeninė elektros kaina mažėjo 29 proc., iki 79 Eur/MWh, **Suomijoje** elektros kaina **mažėjo 23 proc. iki 89 Eur/MWh**. Vokietijoje didmeninės elektros kaina **mažėjo 27 proc.**, iki 93 Eur/MWh. Lenkijoje vidutinė kaina ir toliau išlieka didžiausia regione, tačiau mažėjo 12 proc. iki 115 Eur/MWh.

Vertinant naujausius elektros ateities sandorius, matyti, kad 2023 m. prognozuojamas Vokietijos elektros kainų lygis galėtų būti nuo 105 Eur/MWh iki 150 Eur/MWh, o Šiaurės Europoje galima prognozuoti 40–100 Eur/MWh kainas. Lietuvos didmeninės elektros kainos nagrinėjamą savaitę ir toliau išliko arčiau Vokietijos kainų lygio.

Nagrinėjamą savaitę bendra elektros gamyba Lietuvoje mažėjo 11 proc., palyginti su ankstesne savaitę, ir siekė 112 GWh. Elektros gamyba vėjo elektrinėse nagrinėjamą savaitę, palyginus su ankstesne savaitę, mažėjo 1 proc., saulės elektrinėse – 34 proc.

Dujų kainos praėjusią savaitę išliko stabilios. TTF kainų vidurkis lyginant su ankstesne savaitę augo 1 proc. – nuo 45,3 Eur/MWh iki 45,6 Eur/MWh.

Pagal gamtinių dujų ateities sandorių naujausius duomenis matyti, kad gamtinės dujos 2023 m. gali būti vos (0,5 EUR/MWh) brangesnės nei manyta prieš savaitę.

ES dujų saugyklų užpildymas per savaitę sumažėjo iki 56 proc. (buvo 58 proc.). Pagal ES saugyklų dujų kiekio 2023 m. pavasariui scenarijų (dujų kiekio mažėjimo vidurkį 2022 m. lapkričio 14 d. – 2023 m. kovo 15 d.), dujų kiekis saugyklose šių metų balandžio pradžioje gali siekti 50 procentų.

Latvijoje esančios Inčukalnio dujų saugyklos užpildymas sumažėjo iki 35 proc. (buvo 36 proc.). Pagal dujų srauto iš saugyklos pernai lapkričio 16 d. – šių metų kovo 15 d. vidurkį, balandžio pradžioje saugyklos užpildymas gali siekti 30 procentą.

Nagrinėjamu laikotarpiu per **Klaipėdos terminalą** buvo importuota 721 GWh, arba 2 proc. daugiau dujų nei ankstesnę savaitę. 57 proc. (408 GWh) per terminalą importuotų dujų keliavo į Latviją ir Lenkiją.

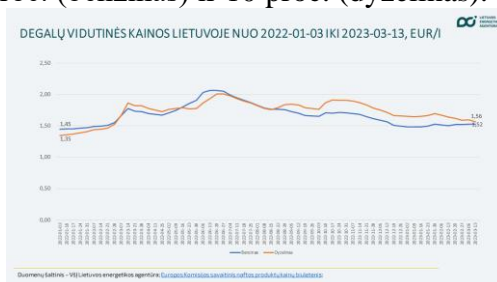
Lietuvoje dujų suvartojimas augo 9 proc. ir nagrinėjamą savaitę siekė 292 GWh, palyginti su 268 GWh ankstesnę savaitę.

Į Latviją siunčiamų dujų kiekis per nagrinėjamą savaitę didėjo 6 proc., palyginti su ankstesne savaitę: per nagrinėjamą savaitę šis kiekis siekė 347 GWh, ankstesnę savaitę – 328 GWh. Iš Lenkijos dujos nagrinėjamą savaitę nebetekėjo. Į Lenkiją buvo išsiųsta 61 GWh, ankstesnę savaitę – 87 GWh dujų.

Šią savaitę vėl stebimas biokuro kainų mažėjimas, prekybininkai siekia išparduoti sandėliuose sukauptas atsargas prieš baigiantis šiam šildymo sezonui.

Baltijos šalyse pigiausi degalai ir toliau išlieka Lietuvoje. Vidutinė benzino kaina (1,523 Eur/l) mūsų šalyje vis dar yra mažesnė už dyzelino (1,563 Eur/l), tačiau nuo vasario šis kainų skirtumas mažėja ir dabar sudaro tik 0,04 Eur/l. Estijoje, Latvijoje ir Vokietijoje dyzelino vidutinė kaina 0,01–0,10 Eur/l yra mažesnė už benzino kainą.

Vidutinės degalų kainos šiuo metu visose lyginamose valstybėse, yra 11–29 proc. (0,20–0,56 Eur/l) mažesnės už prieš metus (prieš 12 mėn.) buvusią kainą, išskyrus Lenkiją, kur degalų vidutinės kainos sumažėjo 2 proc. (benzinas) ir 10 proc. (dyzelinas).

Lietuvos energetikos agentūra kiekvieną savaitę analizuoja ir skelbia savaitės [Energetikos duomenų apžvalgą](#).

Kilus klausimų, prašome kreiptis: Vida Danilevičiūtė Černiauskienė, el. paštas vida.cerniauskiene@ena.lt, tel. 8 661 89 175

LEA ENERGETIKOS DUOMENŲ APŽVALGA, 2023 m. kovo 10–16 d., TN: [tn](https://tn.lt), (šie dokumentai taip pat saugomi LŠTA serverių archyvuose, esant poreikiui susipažinti ar atsisiųsti prašome kreiptis į asociacijos IT administratorių, žyma: IS-994/719-IV-1-1 priedas 2023-03-20.pdf).

TN: [tn](#).

FIKSUOTŲ ELEKTROS TIEKIMO PLANŲ TARIFAI TOLIAU MAŽINAMI

Nepriklausomi elektros energijos tiekėjai per savaitę dar labiau sumažino buitiniams vartotojams siūlomų fiksuotų planų kainas. Elektros tiekimo rinkoje išlieka aktyvi konkurencija dėl klientų. Nuo metų pradžios didmeninės elektros kainos yra santykinai žemos ir svyruoja nežymiai.

Kovo pirmų dviejų savaitių vidutinė didmeninė elektros kaina biržoje, palyginti su vasario vidutine kaina, sumažėjo 4 proc. – iki 0,11 Eur/kWh be PVM. Primename, kad vasario mėnesio vidutinė Nord Pool biržos 1 kWh kaina, palyginti su sausio mėnesio vidutine kaina, padidėjo 11,3 procento. Bet jau 8 savaites biržos kaina yra gana stabili ir svyruoja nedaug – nuo 0,11 iki 0,13 Eur/kWh be PVM.

Lietuvos energetikos agentūros duomenimis, per šią savaitę, palyginti su ankstesnės savaitės kainomis, visi trys tiekėjai („Elektrum Lietuva“ ir „Enefit“) siūlomų fiksuotų planų kainas sumažino 2–5 proc. Nuo šių metų pradžios nepriklausomų elektros energijos tiekėjų fiksuotos kainos planų 1 kWh kaina sumažėjo 25–38 procentais. „Ignitis“ šiais metais kainas jau sumažino vidutiniškai 0,16 Eur/kWh, „Elektrum Lietuva“ – vidutiniškai 0,12 Eur/kWh, „Enefit“ – vidutiniškai 0,09 Eur/kWh.

Šią savaitę nepriklausomų elektros tiekėjų planų su fiksuota elektros energijos kaina (24 mėn. ir 36 mėn.) 1 kWh vidutinė kaina siekė 0,26 Eur/kWh (dvi laiko zonos) ir 0,27 Eur/kWh (viena laiko zona). Visų trijų tiekėjų siūlomos dviejų laiko zonų naktinio tarifo kainos yra 0,19–0,25 Eur/kWh ir mažesnės už valstybės kompensacijos žemutinę ribą (0,28 Eur/kWh), o siūlomos vienos laiko zonos tarifo kainos yra 0,26–0,28 Eur/kWh.

Šiuo metu 6 mėn. kainos fiksavimo planus siūlo vienas tiekėjas („Elektrum Lietuva“), 12 mėn., 24 mėn. – vienas tiekėjas („Ignitis“), 36 mėn. – du tiekėjai („Elektrum Lietuva“ ir „Enefit“), 84 mėn. elektros energijos kainos fiksavimo laikotarpio planus siūlo vienas tiekėjas („Enefit“). Vienas tiekėjas („Elektrum Lietuva“) siūlo vienos laiko zonos fiksuotos kainos planus (fiksavimo laikotarpis 6 mėn. arba 36 mėn. su galimybe tiekėjui kas 6 mėn. peržiūrėti kainas), kurių 1 kWh kaina yra mažesnė už nustatytą kompensavimo žemutinę ribą.

Visuomeninio tiekimo kaina (planas „Standartinis“) nuo kovo 1 d. iki birželio 30 d. yra 0,28 Eur/kWh (viena laiko zona) ir 0,32 Eur/kWh bei 0,193 Eur/kWh (dvi laiko zonos).

Garantinio tiekimo kaina (vienos ir dviejų laiko zonų) kovo mėnesį, palyginti su vasario mėnesiu, vidutiniškai didėja 7,6 procento.

Planų su nefiksuota elektros energijos kaina (vienos laiko zonos) 1 kWh kaina vasario mėnesį, palyginti su sausiu, vidutiniškai padidėjo 5,3 proc. ir siekė 0,237 Eur/kWh.

Nepriklausomų elektros tiekėjų pasiūlymai atnaujinami ir pateikiami apskaičiuojant prognozuojamą mėnesio sąskaitą. Kainos nurodomos be valstybės taikomų kompensacijų. Ši informacija yra skirta vartotojų informavimui. Ji neskirta nepriklausomų elektros tiekėjų vertinimui, jų pasiūlymų reklamai.

Daugiau informacijos [Nepriklausomų elektros energijos tiekėjų pasiūlymuose](#).

Kilus klausimų, prašome kreiptis: Vida Danilevičiūtė Černiauskienė, el. paštas vida.cerniauskiene@ena.lt, tel. 8 661 89 175

Nepriklausomų elektros energijos tiekėjų pasiūlymai 2023-03-14 TN: [tn](#), (šie dokumentai taip pat saugomi LŠTA serverių archyvuose, esant poreikiui susipažinti ar atsisiųsti prašome kreiptis į asociacijos IT administratorių, žyma:IS-994/719-IV-1-2 priedas 2023-03-20.pdf).

AM 2023-03-15 pranešimas. Klimato kaitos programos investicijos paskatino žaliuosius pokyčius

TN: [tn](#).

Pasinaudoję praėjusiais metais skirtomis Klimato kaitos programos lėšomis gyventojai ir viešosios įstaigos įdiegs ar įsigis iš nutolusių saulės parkų beveik 60 MW galios saulės elektrinių elektros gamybai, tam skirta 36 mln. eurų. Tai leis Lietuvai ilgalaikėje perspektyvoje tapti labiau energetiškai nepriklausoma ir sumažinti šalies šiltnamio dujų emisijas.

Visos įgyvendintos Klimato kaitos programos priemonės per projektų gyvavimo laikotarpį leis sutaupyti 4,4 proc. (1093 kt) 2021 m. Lietuvos šiltnamio dujų emisijų.

Taip pat 2022 m. iš Klimato kaitos programos lėšų buvo pradėti „mažosios renovacijos“ projektai 109 daugiabučiuose namuose, 1,3 tūkst. individualių gyvenamųjų namų atnaujinimo projektai, 9 įmonės apsisprendė modernizuoti negyvenamuosius pastatus.

Gauta net 3,4 tūkst. gyventojų paraiškų pasikeisti iškastinį kurą naudojančius katilus į modernius, atsinaujinančią energiją naudojančius, šildymo prietaisus. 234 namų ūkiai įsirengs elektros energijos kaupimo įrenginius, kurių bendra galia sieks 2216 kWh. Visuomeniniuose pastatuose bus įdiegta 4250 kWh elektros energijos kaupimo įrenginių. „Klimato kaitos programos investicijos ilgalaikėje perspektyvoje leis Lietuvai tapti vis labiau energetiškai nepriklausoma ir mažins šalies šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas. Vis didėjančios valstybės paramos naudą tvariems sprendimams jaučia ir gyventojai. Iškastinio kuro atsisakymas – tai kelias į mažesnes sąskaitas namų ūkiams ir Lietuvos energetinės nepriklausomybės didinimą“, – sako aplinkos viceministras Danas Augutis.

Nuo 2022 m. Klimato kaitos programos lėšos planuojamos ketveriems, o ne vieniems metams, tačiau reaguojant į geopolitinę situaciją, energetinę krizę 2022 m. paskelbta didžioji dalis kvietimų – net 15.

81 mln. eurų skirta gyventojams ir viešosioms įstaigoms atsinaujinantiems energijos ištekliams diegti. Pastatų modernizavimui skirta 16 mln. eurų, mažiau taršaus transporto įsigijimui ir naudojimo skatinimui – 12 mln. eurų, privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimui – 5 mln. eurų.

Klimato kaitos programos investicijų plane rezervuoti 111,7 mln. eurų šių metų antrame trečiame ketvirtyje bus paskirstyti šiuo metu atnaujinamam Nacionaliniam energetikos ir klimato srities veiksmų planui (NEKSVP) įgyvendinti.

Į atnaujintą NEKSVP bus įtrauktos efektyviausios klimato kaitą mažinančios priemonės. Priemonės, neturinčios kitų finansavimo šaltinių ir labiausiai prisidedančios prie kiekybinio šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo, bus finansuojamos iš Klimato kaitos programos.

Kol bus paskelbti kvietimai teikti paraiškas pagal NEKSVP priemones, bus patvirtinti teisės aktai, detalizuojantys reikalavimus pareiškėjams, kokius dokumentus reikia pateikti kartu su paraiškėmis.

2023 m. Klimato kaitos programos lėšomis finansuojamus tebevykstančius ir planuojamus kvietimus galite rasti Aplinkos projektų valdymo agentūros [kvietimų kalendoriuje](#).

Primename, kad Klimato kaitos programos finansavimo šaltinis yra lėšos, gautos už perleistus nustatytosios normos vienetus ir už aukcione parduotus apyvartinius taršos leidimus.

Klimato kaitos programos lėšų panaudojimo praėjusių kalendorinių metų ataskaitas rengia Aplinkos ministerija ir teikia Vyriausybei, Seimo Aplinkos apsaugos komitetui.

Su Klimato kaitos programos lėšų panaudojimo praėjusių metų ataskaita galite susipažinti [čia](#).

2022 M. KLIMATO KAITOS PROGRAMOS LĖŠŲ PANAUDOJIMO ATASKAITA TN: [tn](#), (šie dokumentai taip pat saugomi LŠTA serverių archyvuose, esant poreikiui susipažinti ar atsisiųsti prašome kreiptis į asociacijos IT administratorių, žyma:IS-994/719-IV-2-1 priedas 2023-03-20.pdf).

AM 2023-0317 pranešimas. Aplinkos taryboje susitarta dėl pramoninių išmetamųjų teršalų reguliavimo pertvarkos

TN: [tn](#).

Ketvirtadienį vykusiame Europos Sąjungos Aplinkos tarybos posėdyje ministrai pasiekė bendrąjį požiūrį dėl Pramoninių išmetamųjų teršalų direktyvos, daugiausia dėmesio skirdami su žemės ūkiu susijusiems klausimams. Taip pat ministrai diskutavo pakuočių, anglies dioksido absorbentų sertifikavimo bei miestų nuotekų valymo temomis.

Siekiant skatinti pramonės pertvarką ir mažinti taršą, prisidėti prie klimato, energetikos ir žiedinės ekonomikos politikos įgyvendinimo, susitarta dėl Pramoninių išmetamųjų teršalų direktyvos pakeitimų, daugiausia dėmesio skiriant gyvulininkystės sektoriui.

Atsižvelgiant į skirtingas valstybių narių pozicijas sutarta, kad į direktyvos taikymo sritį bus įtraukiami ūkiai, kuriuose laikoma 350 ar daugiau sutartinių gyvulių galvijų ir kiaulių, 280 ar daugiau naminių paukščių, taip pat 350 sutartinių gyvulių vertę viršijantys mišrūs ūkiai. Išimtyms bus taikomos ekstensyviai ūkininkavimui, taip pat numatomi pereinamieji laikotarpiai, skiriant pakankamai laiko ūkiams prisitaikyti prie naujų reikalavimų.

„Žemės ūkio sektorius turi prisidėti prie išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo. Tačiau turime atsižvelgti, kad ekstensyvi gyvulininkystė dėl klimato sąlygų Lietuvoje nėra plačiai taikoma, o galvijininkystės ūkiai, kuriems direktyvos pakeitimas turės didžiausią poveikį, jau dabar susiduria su neigiamu energijos, kuro ir pašarų kainų augimo poveikiu“, – sako Aplinkos taryboje dalyvavusi aplinkos viceministrė Raminta Radavičienė. Skaičiuojama, kad direktyva Lietuvoje bus taikoma apie 120 galvijų ūkių, kas sudarys mažiau nei 0,5 proc. visų Lietuvoje auginamų bandų.

Pirmą kartą Aplinkos taryboje ministrai diskutavo dėl Pakuočių ir pakuočių atliekų reglamento ir Miestų nuotekų valymo direktyvos. Reglamente siūloma mažinti pakuočių ir pakuočių atliekų kiekį, taikyti žiedinės ekonomikos principus, nustatant naujus tikslus ir suderintus tvarumo reikalavimus visoje ES bei skatinti atliekų prevenciją per inovacijas ir transformaciją.

Apskaičiuota, kad siūlomos perdirbtų medžiagų panaudojimo priemonės padėtų sumažinti ES iškastinio kuro, kurio reikia plastikinių pakuočių gamybai, poreikį 3,1 milijono tonų per metus. Taip pat sumažintų priklausomybę nuo iškastinio kuro importo, paskatintų ekonomikos augimą bei sumažintų nereikalingas namų ūkių išlaidas.

Tokių rezultatų būtų pasiekta ribojant nereikalingas pakuotes, pavyzdžiui, tam tikrų formų vienkartinės pakuotes, kurių galima išvengti viešbučių, mažmeninės prekybos ir restoranų sektoriuose. Taip pat per įpareigojimą įmonėms tam tikrą savo produktų procentinę dalį vartotojams siūlyti daugkartinio naudojimo arba pakartotinai užpildomose pakuotėse, pvz., išsinešti siūlomi gėrimai ir maistas arba elektroninės prekybos pristatymai.

Lietuva tokius pokyčius vertina teigiamai, tačiau atkreipia dėmesį, kad tvirtinant reikalavimus dėl užstato sistemoje dalyvaujančių ir daugkartinių pakuočių surinkimo, svarbu atsižvelgti į nacionalines aplinkybes ir valstybėse narėse jau veikiančias analogiškas sistemas, kad įtvirtinti reikalavimai neįpareigotų jų iš esmės keisti.

Miestų nuotekų valymo direktyvoje vienas pagrindinių siūlymų yra iki 2030 m. gruodžio 31 d. visose mažesnėse aglomeracijose įdiegti centralizuotą nuotekų surinkimo sistemą, tačiau tai Lietuvai kelia abejonių.

„Susirūpinimą kelia finansinės naštos didėjimas dėl lėšų naujoms investicijoms poreikio ir siūlomi labai trumpi įgyvendinimo terminai. Pirmiausia reikėtų numatyti finansavimo mechanizmą, sukurti naują infrastruktūrą ar pritaikyti atitinkamas valymo technologijas. Mums svarbu, kad siūlomi įpareigojimai ir numatyti įgyvendinimo terminai būtų praktiškai įgyvendinami“, – pastebi aplinkos viceministrė R. Radavičienė.

Taip pat posėdyje pasiūlyta įdiegti savanorišką ES anglies dioksido absorbentų sertifikavimo sistemą, skatinančią ūkininkus, miškininkus ir kitus ūkio subjektus tokiomis iniciatyvomis, kaip miškų atsodinimas, neariminė žemdirbystė, CO₂ užrakinimas statybos ir kt. ilgalaikiuose produktuose, prisidėti prie ES, kartu ir Lietuvos, klimato neutralumo tikslo. Lietuva šios savanoriškos sistemos steigimą vertina teigiamai, nes mato didelį ūkio subjektų suinteresuotumą ir poreikį.

Aplinkos ministrai aptarė ir Europos semestro žalinimo priemones. Europos Semestras yra įrankis, padedantis spręsti valstybėms narėms kylančius iššūkius fiskalinėje, ekonominėje, užimtumo bei socialinėje politikoje.

Svarbiausi žaliają sisteminių investicijų pertvarką įgalinantys ekonominiai veiksniai yra žaliojo biudžeto skatinimas ir aplinkai žalingų subsidijų atsisakymas. Tačiau būtinos ir tokios priemonės kaip žaliųjų kompetencijų centrai ir centralizuotos duomenų bazės, geresnis viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimas bei visuomenės informuotumas apie tvarumą, naujos finansinės priemonės ir tvarūs finansavimo produktai.

Lietuva savo ruožtu jau parengė Žaliųjų finansų veiksmų planą 2023–2026 m., kuriame numatyta, jog iki 2025 m. 75 % visų biudžeto išlaidų bus įvertintos žaliojo žymėjimo aspektu, o visi viešieji pirkimai – žalieji.

MEDŽIŲ IR KALĖDINIŲ EGLUČIŲ ATLIEKOS ŠILDO KAUNIEČIŲ NAMUS: 5 VIDUTINIO DYDŽIO BUTAMS PRIREIKIA VIENO SUNKVEŽIMIO

Akvilė Bružinskaitė, Tvari Lietuva, www.DELFLI.lt, 2023 m. kovo 14 d.

TN: [tn](#).

Eglutės

Energiją, reikalingą šilumai, išgauname degindami įvairių rūšių kurą, tačiau rezultatus gauname skirtingus. Pavyzdžiui, kūrendami iškastinį kurą neišvengiame **CO₂** emisijų ir teršiamo orą, kuriuo kvėpuojame. Energetikos sektorius sukuria net 30 procentų anglies dvideginio emisijų. Tačiau juodais dūmais aptekę kaminai ir šildymo sezonu sklindantis katilų kūrenimo dvokas kai kuriuose miestuose tampa vis tolimesne praeitimi. Išėjis švaresniam rytojui yra, o ją vis plačiau pradeda taikyti Kauno miestas. Tai – **biokuras**.

Atsinaujinantis energijos šaltinis

Biokuras yra atsinaujinantis energijos šaltinis – ekologiškas kuras, pagamintas iš biomasės ar jos atliekų. Jis visiškai nepriklauso nuo iškastinio kuro, jam netaikomi išmetimų ir teršalų mokesčiai, kurie taikomi iškastiniam kurui – naftai, gamtinėms dujoms ir anglims. Ši energija yra didžiausia atsinaujinančios energijos forma Europoje, nes biokuras gali būti pagamintas iš bet ko kas yra organiška – pasėliai, žemės ūkio produktai ir miškininkystės liekanos. Daugeliui vis dar atrodo, kad biokuras – tai nukirsti medžiai ir išretinti miškai. Vis dėlto, tai – mitas.

„Didžioji biokuro dalis yra pagaminama iš miško kirtimo atliekų. Miško kirtimo atliekos yra ne pilni medžiai, o tai, kas lieka iš statybinės medienos gamybos: šakos, šaknys ir kitos medienos atliekos. Mes turime galimybę biokurą ruošti patys: techniką, skirtą šakų smulkinimui. Jos mus pasiekia iš įvairių miesto vietų, kai vyksta medžių genėjimai, aplinkos tvarkymas, atvykusias atliekas mes susmulkiname ir gauname biokurą. Taip patys pasigaminame apie 240 sunkvežimių biokuro. Likusį reikiamą kiekį – apie 5 tūkstančius – perkame“, – teigia „Kauno energijos“ Gamybos skyriaus vadovas Ernestas Verikas.

Ernestas Verikas

Laikinosios sostinės gyventojams šilumą ir karštą vandenį tiekiančios įmonės duomenimis, per 2022-uosius metus tvarkant Kaune esančius žaliuosius plotus, išgauta 6 183 tonos biokuro. Iš jo pagaminta 17 500 MWh šilumos, kurios pakako apšildyti ir karštu vandeniu aprūpinti 45 daugiabučius. Tai kauniečiams per metus padėjo sutaupyti 632 tūkst. Eurų.

Be to, kaip pastebi įmonės specialistai, biokuras CO₂ atžvilgiu yra laikomas neutraliu kuru, nes jo nesudeginus, o palikus pūti miške ar sąvartyne, CO₂ išmetimai nesumažėtų – jis ir kitos šiltnamio efektą sukeliančios dujos – metanas – puvimo metu išsiskirtų kitoje vietoje. Neutraliu jis laikomas dar ir dėl to, kad augdamas medis sugeria tokį patį CO₂ kiekį, kurį išskiria deginamos medienos atliekos.

Derėtų paminėti, kad po didžiųjų metų švenčių likusios kalėdinės eglutės taip pat atsiduria pas šilumos gamintojus – čia jos susmulkinamos ir tampa biokuru, vėliau virstančiu [šiluma](#). Tiesa, svarbu pastebėti, kad daug spyglių ar lapų turintis biokuras šilumininkams nepatinka, mat jį deginant ir vykstant cheminiams procesams susidaro chloro rūgštis, o šioji lemia katilo sienelių koroziją.

Kas yra kokybiškas biokuras?

Kaip aiškina E. Verikas, pagal kokybę ir sudėtį biokuras skirstomas į 4 kategorijas: SM1, SM2, SM3 ir naujausią – SM3D. „SM1 biokuras yra aukščiausios kokybės. Jis gaminamas iš malkinės medienos. Tokio biokuro mes nenaudojame, jis paprasčiausiai per brangus. Daugiausiai naudojame SM2 ir SM3 kokybės kurą. SM3 kokybės kuras gaminamas iš miško kirtimo atliekų, kelmų. Iš šakų gaminamas biokuras atitinka SM2 kategorijos kurą“, – aiškina Gamybos skyriaus vadovas.

Jau pagamintas biokuras į katilines atvyksta sunkvežimių pagalba. Iš pradžių sunkiasvorė mašina pasveriamą ant specialų svarstyklių, vėliau ji važiuoja į biokuro iškrovimo aikštelę, kur šis iškraunamas. Grįžęs sunkvežimis vėl pasveriamas – taip sužinomas atvežto biokuro kiekis. „Vienas sunkvežimis vidutiniškai atveža apie 23–26 tonas biokuro, o tai yra apie 65 mWh šilumos, su tokiu šilumos kiekiu mes galėtume apšildyti 4–5 vidutinio dydžio butus visą šildymo sezoną“, – sako įmonės Gamybos skyriaus inžinierius Laurynas Stagis.

Laurynas Stagis

Atvykęs biokuras katilinės teritorijoje sandėliuojamas labai griežtomis sąlygomis. „Biokuras ilgalaikiam saugojimui nėra labai tinkama medžiaga. SM1 ir SM2 kokybės kuras gali stovėti ilgiau, o SM3 kategorijos kuras yra netinkamas ilgalaikiam saugojimui, kadangi jis susideda iš smulkių dalelių, yra drėgnas, todėl labai greitai prasideda puvinimo procesas. Pradėjus pūti iš biokuro krūvos matomas sklindantis garas, kuris atrodo tarsi dūmas. Ilgai palaikius tokį kurą kyla grėsmė savaiminiam užsidegimui“, – pabrėžia E. Verikas.

Dėl galimo savaiminio užsidegimo, biokuras gamyklos teritorijoje yra sandėliuojamas laikantis gaisrinės saugos reikalavimų. Krūvos aukštis negali viršyti 8 metrų, o jos plotis negali viršyti 12 metrų. Jeigu yra kelios krūvos – jos turi būti atskirtos bent 4 metrų atstumu.

Laboratoriniai tyrimai

Atvykęs biokuras iškart kurenti nepradedamas. Dar reikia išsiaiškinti jo kokybę. Todėl katilinės operatorius iš 10 skirtingų biokuro krūvos vietų paima biokuro mėginį. Jis išpilamas specialioje dėžėje, kurioje maišomas, ketvirčiuojamas ir dedamas į specialius maišelius, kurie toliau keliauja į laboratoriją. „Kartais biokuro mėginiuose randame svetimkūnių, kurie nepageidaujami. Tai – visokios priemaišos, kurios susidaro biokuro smulkinimo metu, kai jis pakraunamas. Gauname įvairių akmenų, randame visokių vinių, vielučių ir kitų metalinių dalelių“, – pasakoja Techninio aptarnavimo skyriaus inžinierius Edgaras Puodžiukas.

Edgaras Puodžiukas

Gavę mėginius, laboratorijos darbuotojai juos užregistruoja vidinėje sistemoje ir atlieka pirmąjį drėgmės nustatymą – kokios drėgmės yra atvežtas biokuras. Drėgmė čia nustatoma svorio metodu, t. y. mėginys pasveriamas prieš džiovinimą ir po 16 valandų džiovinimo 105 laipsnių temperatūroje, vėl pasveriamas. Pagal svorių pokytį nustatoma procentinė mėginio drėgmė. Nustačius biokuro drėgmės kiekį, tiriamas pelenų kiekis ir biokuro šilumingumas – tai yra, kiek šilumos jis išskiria deginimo metu.

„Šiems tyrimams laboratorijoje kolegė paruošia biokuro mėginio tabletę, skirtą deginimui kuro kalorimetre. Užfiksuojamas tabletės svoris, t. y. pasveriamas mėginys, kuris bus deginamas. To reikia apskaičiuojant šilumos kiekį, kuris išsiskiria iš šios mėginio masės. Kuro tabletę šiek tiek sudrėkiname, kad užsidegtų efektyviau. Tabletė užsidegs nuo siūlo, kuris tvirtinamas viela, todėl svarbu siūlą uždėti būtent ant tabletės. Išimama prieš tai pretestui panaudota kalorimetrinės bombos

galva, įdedama galva su biokuro mėginio tablete, užfiksuojama, kad bomba būtų sandari. Mėginys užregistruojamas deginimo procesui, įvedama mėginio tabletės masė, kuri vėliau bus naudojama išsiskyrusiam šilumos kiekiui apskaičiuoti“, – apie tyrimų procesus pasakoja E. Puodžiukas.

Visi šie tyrimai reikalingi tam, kad būtų galima atsiskaityti su biokuro tiekėjais, o šilumos gamintojai įsitikintų, jog juos pasiekė kokybiškos kategorijos kuras.

The logo for Delfi, consisting of the word "Delfi" in a bold, blue, sans-serif font.

VIEN ES ŠALYSE ENERGIJOS POREIKIS DIDĖS TRIGUBAI: RUOŠIAMSI PLANAI ATSINAUJINANČIAI ENERGIJAI PLĖTOTI

ELTA Tvari Lietuva 2023 m. kovo 15 d. www.delfi.lt,

TN: tn,

Saulės elektrinės ir vėjo jėgainės

Naujausias, jau 60-tą kartą „EY“ atliktas tarptautinis tyrimas RECAI (angl. Renewable Energy Country Attractiveness Index) rodo, kaip pasaulyje vyksta atsinaujinančios energetikos progresas. Iš indekso ataskaitos akivaizdu, kad didžiausias permainas lemia stambiausių ekonomikų, tokių kaip JAV, Vokietijos ir kitų, užmojai. Bet krenta į akis ir tai, kad ir mažesnio ekonominio svorio valstybės gali smarkiai prisidėti prie žaliosios pažangos ir būti pavyzdžiu Lietuvai, rašoma pranešime spaudai.

Iškastinio kuro – anglies, naftos produktų, gamtinių dujų – deginimas gaminant elektros energiją yra didžiausias šiltnamio efektą sukeliančių dujų šaltinis. O pasauliui elektros energijos reikia vis daugiau. Vien Europos Sąjungos narėms iki 2050 m. teks patrigubinti elektros gamybos pajėgumus, o Lietuvai, siekiančiai pilno savo poreikių patenkinimo, gaminti net penkis kartus daugiau negu dabar.

JAV pradeda vandenilio erą

Iš RECAI tyrimo išvadų matyti, kad pirmąją poziciją indekse išlaiko JAV. Pernai ji įstatymu įtvirtino mechanizmą, kuris duoda impulsą ir atveria kur kas platesnį kelią žaliojo vandenilio pramonei. Siekiama, kad būtent JAV gaminamas žaliasis vandenilis (pagaminamas naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją) taptų pigiausias pasaulyje ir nukonkuruotų mėlynąjį (pagamintas iš iškastinio kuro, kai gamybos metu surenkamas anglies dioksidas) ir pilkąjį (pagamintas iš iškastinio kuro) vandenilį. Taigi, imli energijai plieno gamyba, naudojanti žaliąjį vandenilį, JAV taptų žalia, šia kryptimi taip pat galėtų plėtotis cemento bei stiklo pramonė, pranešime komentuoja Linas Dičpetris, profesinių paslaugų bendrovės „EY“ Konsultacijų padalinio Baltijos šalyse vadovas.

Skaiciuojama, kad šiai pokyčių grandinei sukurti ir paremti JAV valdžia yra pasiryžusi išleisti 369 mlrd. dolerių. Per įvairias programas milžinišką paskatą gaus saulės energetikos sektorius, nes iki 2030 m. tikimasi sukurti 50 GW vietinių gamybos pajėgumų ir šalies viduje turėti visą efektyviai veikiančią tiekimo grandinę. Palyginti, 2021 m. JAV saulės jėgainių pajėgumai pasiekė 23,6 GW ir buvo 19 proc. didesni negu 2020 metais.

Saulės elektrinė

Vokietija dėl proveržio keičia konstituciją

Antrą vietą RECAI indekse užėmė Kinija, trečią – Vokietija, ketvirtą – Jungtinė Karalystė, penkta buvo Prancūzija. Tačiau į dvidešimtuką pateko ir tokios šalys kaip Lenkija, Graikija, Švedija, Danija ir Nyderlandai. Beje, dvi pastarosios už Lietuvą plotu mažesnės valstybės atitinkamai atsidūrė aukštesnėse 10-oje ir 11-oje pozicijose. Lietuva tarp RECAI indekso vertinamų 40 valstybių nepateko.

Būtent Vokietijoje, Nyderlanduose, Danijoje vykstantys procesai iliustruoja, kokį milžinišką darbą teks nuveikti Europai, atsikratant priklausomybės nuo rusiškų energijos išteklių ir veržliau judant žaliojo kurso kryptimi. Nuo 2025 m. Vokietija pasiryžusi kasmet maždaug 10 GW didinti sausumos vėjo jėgainių pajėgumus. Tai yra rimtas išsipareigojimas, nes 2021 m. buvo pridėta tik 1,9 GW. Vokietija planuoja, kad naujos vėjo jėgainės jūroje 2030 m. turėtų pasiekti 30 GW pajėgumų, 2035 m. – 40 GW, 2045 m. – 70 GW. Neabejojama, kad dėl to teks supaprastinti įvairias procedūras, keisti įstatymus. Be to, 2030 m. vokiečiai nori turėti 215 GW pajėgumų saulės elektrinių, palyginti su 59 GW, turėtais 2021 metais. Skačiuojama, kad norint pasiekti užsibrėžtus tikslus saulės energetikos plėtra Vokietijoje turi būti keturis kartus spartesnė negu dabar. Ne veltui net šalies konstitucijoje atsinaujinanti energetika bus įvardinta greta kitų svarbiausių viešojo intereso ir visuomenės saugumo klausimų. Konstitucijos pataisos leis pagreitinti biurokratinis ir teisinius procesus.

Vėjo jėgainės jūroje

Neabejojama, kad augantį energijos poreikį Vokietijoje padės patenkinti ir kaimynės, visų pirma, Nyderlandai ir Danija, kurios jau ne vieną dešimtmetį specializuojasi atsinaujinančios energetikos srityje ir kuria pasaulines inovacijas. Pavyzdžiui, Danijoje žaliosios energijos gamyba 2021 m. pasiekė 10,9 TWh, nors šiemet pagreitį gali pristabdyti didesni mokesčiai parkų vystytojams ir energijos gamintojams už naujas jungtis į tinklą. Nyderlandų ambicija – 2050 m. turėti 70 GW pajėgumų vėjo jėgainėse jūroje.

Lietuvos planai nepriklausomai energetinei ateičiai

Lietuva savo Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje yra užsibrėžusi tikslą iki 2030-ųjų pasiekti 7 GW instaliuotą galią iš atsinaujinančių energijos išteklių. Palyginti, šiuo metu šalies elektros perdavimo tinklo galimybių riba siekia apie 3,6 GW.

Per pastaruosius metus sausumos vėjo parkų vystytojai tiesiog išgraibstė tam skirtus pajėgumus. Didelių ambicijų neslepia ir vystytojai bei verslai, norintys investuoti į jūrinius parkus. Juk Lietuvoje pagaminta elektra dabar patenkina tik trečdalį suvartojimo. Likusį poreikį daugiausia patenkina importas iš Šiaurės šalių, kurios gautus pinigus kryptingai investuoja į atsinaujinančios energetikos projektus, pranešime pabrėžia L. Dičpetris.

Kita vertus, Lietuva jau yra nuėjusi nelengvą kelią energetinės nepriklausomybės link. Ne veltui Lietuvos suskystintų gamtinių dujų laivas-saugykla „Independence“ dabar yra itin paklausus, intensyviai veikia Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų terminalas. Lietuva kartu su kitomis Baltijos šalimis netrukus prisijungs prie kontinentinės Europos elektros tinklų sistemos. Strateginiu energetinio saugumo projektu paskelbtas Lietuvos elektros tinklų sinchronizacijos megaprojektas per ilgus metus suteikė labai vertingos patirties, užaugino aukštos kompetencijos elektros inžinerijos, analitikų, projektų valdymo ir kitų profesionalų būrį.

EY sudarytoje RECAI ataskaitoje skelbiama, kad klimatui neutralios pasaulio ekonomikos kaina – 800 mlrd. JAV dolerių investicijų kasmet iki 2030 metų. Iš vienos pusės, tai – milžiniškas skaičius. Iš kitos pusės, jau dabar tokios šalys kaip Čilė ir Marokas į saulės ir vėjo jėgainių bei hidroelektrinių kalnuose projektus žvelgia tarsi į naujus naftos grėžinius.

Baltijos jūros vėją kinkyti planuojančiai Lietuvai panašus požiūris taip pat gali atnešti nepalyginamai daugiau verslo ir atsparumo vertės negu dabar duoda šalies naftos gavybos ir net perdirbimo sektorius. 3 GW jūros vėjo pajėgumai (tiek šiuo metu planuojama gaminti Lietuvos ekonominėje zonoje Baltijos jūroje) piko metu galėtų aprūpinti elektros energija ir vandenilio gamybos platformą jūroje, tokiu būdu konvertuojant ir pasaugant pigią elektros energiją iki kol rinkos kainos būtų palankesnės. Nors tokios investicijos būtų tikrai nemažos, tuo pačiu jos leistų užtikrinti energetinę nepriklausomybę, atsparumą, tvarias pajamas ir konkurencingumą.

Šiuo metu rengiama Lietuvos energetikos strategija tikėtina įvertins tiek tarptautinę praktiką, tiek Lietuvos galimybes ir nubrėš kelią į kito lygmens energetinę Lietuvos ateitį.

ELTA

**DAUGIABUČIŲ GYVENTOJAMS SIŪLO PATIEMS GAMINTIS ŠILUMĄ: KĄ
ĮVERTINTI, RENKANTIS TOKIĄ ŠILDYMO ALTERNATYVĄ**

[Justina Maciūnaitė](#) 2023 m. kovo 14 d. www.delfi.lt,

TN: [tn.](#)

Technologijoms ir mokslui žengiant į priekį, nuo naujovių stengiasi neatsilikti ir statybų sektorius. Lietuviams įprasta, kad šiluma iki jų butų atkeliauja centralizuotai arba dujomis veikiančiomis sistemomis. Tačiau štai energetikos ekspertai sako, kad rinkai siūlo naujovę – daugiabučių namų šildymą šilumos siurbliais. Visgi, skeptikai rekomenduoja gyventojams neskubėti ir įvertinti galimus būsimus piniginius nuostolius ir kitus šių sistemų trūkumus, prieš renkantis butus tokiuose pastatuose.

Šiandien į daugumą ir senų, ir naujų butų šiluma atkeliauja centralizuotai – šilumos tinklais. Tiesa, kai kurie NT statytojai dėl įvairių priežasčių naujuose projektuose suplanuoja kitokio tipo šildymą, pavyzdžiui, dujomis, elektra ar pan. Šildymo sistemų ekspertai jau ima kalbėti ir apie dar kitą šildymo sistemą daugiabučiuose – oras-vanduo.

Štai bendrovės „Viessmann“ atstovas prekybai Marijus Digrys teigia, kad aeroterminį šildymą galima sieti su atsinaujinančios energetikos šaltiniais, pavyzdžiui, saulės energija. Augant poreikiui mažinti elektros sąskaitas ir visiškai pereiti prie atsinaujinančių energetikos šaltinių, [šildymas](#) oras-vanduo ir daugiabučiuose, anot jo, tampa realybe. „Ateities gairės aiškios – atsinaujinanti energija. Praktiškai visi gamintojai stato naujas gamyklas Europoje, kad patenkintų didžiulį aeroterminio šildymo sistemų poreikį. Europoje, o kartu ir Lietuvoje, vis intensyviau vystantis elektros energijos gamybai iš saulės ir vėjo, tai bus vienas ekonomiškiausių šildymo būdų. Nes vis daugiau pradinio šiai sistemai reikalingo kuro – elektros energijos – pasigaminsime patys. Todėl dabartiniams būsto pirkėjams tai yra racionalus, į ateitį orientuotas pasirinkimas“, – pranešime tikina M. Digrys.

Oras-vanduo šildymo sistemos ekspertas teigia, kad elektros poreikis šiai sistemai yra palyginti nedidelis, todėl ją naudojan tieji tampa beveik nepriklausomi nuo išorės tiekėjų.

Galimybės abejoja

Lietuvoje daugiabučiai, kuriuose šildymo sistema yra oras-vanduo, yra visiškai naujovė. Nors ji ir išsiskiria itin maža tarša ir taupumu, nes pastato išorėje veikiantis [šilumos siurblys](#) absorbuoja šilumą iš lauke esančio oro ir perduoda ją į patalpas per įrengtus šildymo prietaisus, tačiau Vilniaus Gedimino technikos universiteto (Vilnius Tech) Pastatų energetikos katedros vedėjas doc. dr. Artur Rogoža abejoja, ar oras-vanduo sistema daugiabučiuose bus tokia komfortiška, kokios galėtų tikėtis daugiabučių gyventojai. Pirmiausia, mokslininkas primena, kad ši šildymo sistema susideda iš dviejų dalių. „Šilumos siurbliai oras-vanduo susideda iš dviejų dalių. Viena dalis yra įrengiama pačiame pastate, kita dalis – išorėje. Išorinis blokas, kuris dar vadinamas garintuvu, pasiima šilumą iš aplinkos, iš oro, ir ją transformuodamas perduoda į sistemą, kurioje mes bandome kažką pašildyti, tai gali būti tiesiog šildymo sistema arba karšto vandens sistema. Tai teoriškai daugiabučiuose galima turėti tokią šildymo sistemą, bet išorinis blokas bus didžiulis. Nes tam, kad paimtų didelį kiekį šilumos iš aplinkos, jeigu pastatas penkiaaukštis ar aukštesnis ir dar

turint karštą vandenį pagaminti, tai gabaritai tokio įrenginio turėtų būti nemaži“, – svarsto pašnekovas.

Jis tęsia, kad tokiu atveju išoriniam blokui turėtų būti skirta speciali vieta, pavyzdžiui, didelis plotas ant pastato fasado, stogo ar kažkur šalia statinio lauke, ant žemės. Tokiu atveju susiduriama su estetikos klausimu ir triukšmo problema – kuo didesnis išorinis blokas, tuo didesnę garsą jis skleis.

Šilumos siurbLIAI

Svarbus klausimas – efektyvumas

Taip pat, pasak doc. dr. Artur Rogožos, šios šildymo sistemos įrengimas daugiabutyje nebūtų pigus. Klausimų kyla ir dėl reikalingo elektros energijos kiekio šiam prietaisui veikti tinkamai. „Reiktų suprasti, kad tokiose sistemose būtina įrengti akumuliacines talpas. T. y., tą šilumos kiekį, kurį gamina šilumos siurblys, jis turi būti kaupiamas, kad vėliau būtų galima tiekti šilumą nepertraukiamai vartotojams ir tai didins to šilumos siurblio efektyvumą. Jis gali ir kristi, kai mes bandysime išgauti iš šalto oro šilumą. Kuo mažesnis skirtumas tarp lauko temperatūros ir tos, kurią mes norime perduoti šilumnešiu vartotojui, tuo didesnis efektyvumas. Kai lauke šalčiau, efektyvumas krenta ir tam tikrai atvejais, kai temperatūros yra pernelyg žemos lauke, tai šilumos siurblys jau negali gaminti šilumos ir įsijungia elektrinis fenas ir šildomės elektra. Visi šilumos siurbLIAI veikia tuo pačiu principu“, – paaiškina ekspertas.

Visgi, jei jau bet kokio tipo pastate planuojama oras-vanduo šildymo sistema, reikia apgalvoti ir koku būdu šiluma bus tiekama butuose ar kitose atskirose patalpose. „Jeigu tai yra nauji daugiabučiai, kuriuose iškart yra numatomas grindinis šildymas, kuris pasižymi mažomis šilumnešio temperatūromis, pavyzdžiui 35 laipsniai, o šilumos siurblys gamina, pavyzdžiui, 40 laipsnių šilumą, tai tokiu atveju šilumos siurblys atrodytų gana patraukliai“, – pažymi doc. dr. A. Rogoža.

Pašnekovas įvardija ir dar vieną problemą – šerkšno susidarymą ant išorinio bloko, dėl kurio mažėja šilumos siurblio efektyvumas – auga sąskaitos už elektrą. „Šerkšnas susidaro tuo metu, kai lauke yra drėgna, ir būtent tuo pereinamuoju laikotarpiu, kai atšąla, kondensuojasi drėgmė ant išorinio bloko šilumokaičio ir užšąla. Šiuo atveju, tam, kad veiktų tinkamai šilumos siurblys, jis turi atitirpti, o tam reikia papildomos elektros energijos, ir aišku, kad efektyvumas tokiu atveju krenta“, – paaiškina ekspertas.

Delfi

KODĖL RENOVUOJANT DAUGIABUTĮ VERTA PASIEKTI A ENERGINIO NAUDINGUMO KLASĘ?

2023-03-14 [Kotryna Grušauskaitė](https://kauno.diena.lt), (<https://kauno.diena.lt>)

TN: [tn](#),

Aplinkos ministerija 2022 m. pabaigoje užsakė analizę, kuri atskleidė, kad gyvenamąjį daugiabutį atnaujinti iki A energinio naudingumo klasės ne taip brangu, kaip daugelis galvoja. Nors bendros projekto išlaidos išaugo, kas mėnesį jų padidėjimas nesijaučia taip žymiai, kaip galvoja daugelis gyventojų. „Tyrimas buvo atliktas siekiant išsklaidyti mitą, kad pasiekti aukštesnę energinio efektyvumo klasę – itin brangu, norėjome nešališkų ekspertų vertinimo ir įrodymų, kad A klasę pasiekti įmanoma ir tai finansiškai apsimoka. Jeigu imtume C klasės energinio efektyvumo pastatą kaip bazinį, gyventojams siekti B klasės yra 3 proc. brangiau, o A klasės – 23 proc. brangiau. Kalbant skaičiais, jeigu gyvenate standartiniame dviejų kambarių bute, kurio plotas 50,8 kv.m, už C ir žemesnės energinio efektyvumo klasės renovuotą daugiabutį kas mėnesį turėsite mokėti 71,12 euro, B – 73,15 euro, o A klasės – 80,85 euro“, – pasakoja aplinkos ministras Simonas Gentvilas.

Analizė atskleidė, kad, renovavus pastatą iki A energinio naudingumo klasės, jo šiluminės energijos sąnaudos per metus gali sumažėti net aštuonis kartus. Šiandienos šilumos kainomis per 20 metų gyventojai sutaupytų 204 253 eurus, o šilumos sutaupymas siektų net 1571176,8 kWh.

Kokios priemonės prisideda prie taupymo?

Daugiabučio atnaujinimo metu A, B ir C energinio naudingumo klasėms naudojamos šios priemonės: šilumos punkto, šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimas, saulės kolektorių įrengimas, išorės atitvarų šiltinimas, langų ir išorinių durų keitimas, balkonų įstiklinimas, natūralaus vėdinimo sistemos atnaujinimas ar rekuperacinės vėdinimo sistemos įrengimas, bendrojo naudojimo elektros inžinerinių sistemų ir apšvietimo atnaujinimas, vėdinamas fasadas. „A energinio naudingumo klasė yra XXI a. sprendimas – vėdinimas, gryno oro įtraukimas, ventiliacinės sistemos, atsinaujinantys energijos ištekliai (pavyzdžiui, saulės kolektoriai vandeniui šildyti ant stogų). Atlikta studija rodo, kad tai nėra žymiai brangiau, negana to – toks daugiabučio atnaujinimas sumažina šilumos sąskaitas iki aštuonių kartų, palyginti su B klase. Todėl, be išimties, kiekvienas daugiabutis Lietuvoje gali būti atnaujintas iki A energinio naudingumo klasės ir valstybės parama vis labiau bus kreipiama būtent į šią klasę“, – sako S. Gentvilas.

Ministrą papildė ir Gediminas Šilanskas, analizę atlikusios nepriklausomos inžinerinių sistemų projektavimo ir energinio efektyvumo konsultacijų bendrovės Pastatų energetikos skyriaus vadovas: „Sutaupymai priklauso nuo esamo pastato būklės, bet jie siekia apie 40–70 proc. esamų sąskaitų.“

APVA primena apie du galiojančius kvietimus

Aplinkos projektų valdymo agentūra (APVA) primena, kad nuo vasario 24 d. gyventojai, norintys atnaujinti savo gyvenamąjį daugiabutį, gali teikti paraiškas pagal naujausią kvietimą, kurio pagrindinė sąlyga – pasiekti A energinio naudingumo klasę. Kvietimui numatyta 410 mln. eurų, jo metu nebus taikomas konkursinis paraiškų atrankos būdas.

Taip pat praėjusių metų pabaigoje paskelbtas kvietimas teikti paraiškas seniems daugiabučiams atnaujinti pratęstas iki š. m. gegužės 31 d. Pagal jo sąlygas, valstybės parama bus skiriama tik tiems projektams, kurie pasieks B ir aukštesnę pastato energinio naudingumo klasę. „Šis kvietimas išryškina strategines daugiabučių namų atnaujinimo programos kryptis – einame į aukštesnę energinio naudingumo klasę ir prioritetą teikiame kvartalinei daugiabučių namų renovacijai“, – tvirtina APVA Pastatų energinio taupumo departamento direktorė Gintarė Burbienė.

Daugiau informacijos apie daugiabučių modernizavimo programą ir sąlygas rasite APVA tinklalapyje: <https://modernizuok.apva.lt/>.

apva

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Aplinkos projektų valdymo agentūra

PR

**ALMANTAS STANKŪNAS. ŠILUMOS ŪKIS: TEGU IR TOLIAU AVIŲ GEROVE
RŪPINASI VILKAI?!**

[Almantas Stankūnas, partijos Nacionalinis susivienijimas Ekonomikos ir energetikos komiteto
pirmininkas](#)

www.lrt.lt, 2023.03.13

TN: [tn.](#)

Almantas Stankūnas

Politikai toliau klaidžioja bandydami suderinti nesuderinamus šilumos vartotojų ir kuo didesnio pelno siekiančio verslo lūkesčius centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje.

Daugelis dar prisimena centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) koncesijos vają, kilusį po to, kai 1997 m. buvusi „Lietuvos energija“ perdavė visą šilumos ūkį savivaldybėms. Laikas ir sąlygos šiam neoliberaliam eksperimentui buvo parinkti idealiai. Po minėto šilumos ūkio perdavimo šilumos kainos šovė aukštyn, dalyje savivaldybių – į sunkiai įsivaizduojamas aukštumas.

Vis dar prisiminėme sovietinės valstybinės ekonomikos skonį, kai kurių centralizuotų šilumos ūkio įmonių vadovai elgėsi lyg tarybinėje Lietuvoje. Tuo tarpu naujieji ekonomikos guru skelbė apie stebuklingąją laisvąją rinką – kaip ji greitai ir sėkmingai nuves Lietuvą į švedišką ar panašų rojų. Valstybė, pirmiausia stumiamą ką tik valdžią perėmusios Tėvynės Sąjungos, stačia galva metėsi į neoliberalizmo ideologijos diktuojamą faktinį šilumos ūkio privatizavimą.

Laimė, dalis savivaldybių atsispyrė neoliberalizmo ideologijos „šventajai karvei“ ir nutarė toliau pačios valdyti CŠT. Netrukus pradėjo ryškėti akivaizdūs šilumos kainų skirtumai savivaldybių valdomuose ir pusiau privatizuotuose CŠT pastarųjų nenaudai. Todėl šis eksperimentas, už kurį sumokėjo daugelis šalies gyventojų, beveik visose jį vykdytose savivaldybėse buvo sustabdytas. Tiesa, vis dar yra išimčių – privačių koncesininkų valdomų CŠT, kurios savo kur kas didesnėmis kainomis nedžiugina šilumos vartotojų ir verčia stebėtis tas savivaldybes valdančių politikų sprendimais.

Eksperto pasekmės jaučiamos iki šiol. Privatūs koncesininkai, paprastai gaudami papildomą pelną per susijusias tiekėjų įmones, pirmiausia darė greičiausiai atsiperkančias investicijas. Mažiau rentabilios sistemos grandys buvo naujinamos tik kilus avarijos grėsmei. Investicijos į pigesnę biokurą naudojančius, bet didesnių investicijų reikalaujančius šilumos generavimo įrenginius dažniausiai buvo vykdomos tik tokiu atveju, jei buvo įmanoma maksimaliai išnaudoti naujųjų įrenginių galingumą – t. y. pirmiausia tiek, kiek jų galingumas atitiko minimalias šilumos sąnaudas vasarą ar jas šiek tiek viršijo.

Užuoat toliau investavę į nuomojamą šilumos sistemą, tie patys koncesininkai, prisidengę susijusių įmonių vardu, „už šilumos tinklų tvoros“ (sklypuose, priklausančiuose kitiems savininkams) netrukus pradėjo steigti vadinamuosius nepriklausomus šilumos gamintojus (NŠG). Į NŠG verslą greitai įsitraukė ir daugiau žaidėjų. Karčius neveikiančios NŠG konkurencijos vaisius – aukštas šilumos kainas – akivaizdžiai 2021/22 m. šildymo sezono metu ragavo prie CŠT prijungti šilumos vartotojai Vilniuje.

Taip pat liko ir teismų su buvusiais koncesininkais šleifas. Iš jų žymiausia yra Vilniaus CŠT/Vilniaus savivaldybės bylinėjimasis su Vilniaus Energija, valdyta Dalkia ir ICOR (buvęs Rubikon) dėl 560 mln. EUR kompensacijos už patirtą žalą.

Siūloni nauji Šilumos įstatymo pakeitimai akivaizdžiai patvirtina, kad šiuo metu Lietuvą valdančios TS-LKD, Liberalų sąjūdis ir Laisvės partija nesirengia mokyti iš skaudžias pasekmes turėjusių ankstesnių eksperimentų.

Štai iki šiol buvusią dažną kainos pagrindimo procedūrą siūloma keisti bazinės kainos tvirtinimu 3-5 metų laikotarpiui. Toks sprendimas būtų racionalus, jeigu CŠT tikslas būtų galimai mažesnė šilumos kaina. Tuo tarpu CŠT, kurias valdo privatūs koncesioninkai, tikslas yra kitas – maksimalus koncesioninko pelnas. Didelis pelnas ir galimybė išmokėti akcininkui dividendus rūpi ir kai kuriems savivaldybių valdomiems CŠT.

Štai 2021 m. pavasarį Vilniaus meras Remigijus Šimašius priėmė sprendimą, įpareigojantį Vilniaus šilumos tinklų įmonę sumokėti Vilniaus m. savivaldybei 5 milijonus eurų dividendų iš 2020 m. pelno. Tam pritarė Vilniaus m. valdantieji – Laisvės partija, TS-LKD, Darbo partija bei Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų aljanso koalicija. Tam neprieštaravo nė viena opozicijoje esanti partija, nė viena partija Lietuvoje, iškyrus Nacionalinį susivienijimą.

Ar tokio veiksmo nederėtų vadinti tiesiog Vilniaus šilumos vartotojų apiplėšimu tenkinant neaiškius, tikriausiai savanaudiškus, politikų interesus? O gal merui savivaldybės biudžete reikėjo papildomų pajamų, kad be rūpesčių galėtų sumokėti iki 60 proc. siekiančius atlyginimų priedus aukščiausiems savivaldybės pareigūnams ir politikams?

Todėl minėtas kainodaros kontrolės pakeitimas, atveriantis duris uždirbti dar didesnius pelnus šilumos vartotojų sąskaita, gali būti įteisintas tik įpareigojus savivaldybių valdomas CŠT įmones išpirkti akcijas iš smulkiųjų akcininkų ir uždraudžiant savivaldybėms išmokėti dividendus iš CŠT įmonių pelno. Visas papildomai gautas pelnas privalo grįžti vartotojams.

Dėl tos pačios priežasties turi būti nutrauktos visos CŠT nuomos sutartys su privačiais koncesioninkais. CŠT valdymą privalo perimti tik savivaldybių valdomos įmonės. Minėti pakeitimai privalo būti įgyvendinti net ir nekeičiant kainodaros, ir tai gali padaryti kiekviena savivaldybė nelaukdama įstatymų pakeitimo.

Deja, Energetikos ministerija, kuri ruošė Šilumos įstatymo pakeitimus, net neužsimena apie šį klausimą. Neužsiminė apie jį taip pat vasario mėn. rengtame posėdyje nė vienas iš Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisijos narių – nei iš valdančiųjų partijų, nei iš opozicijos.

Miglose paliktas ir NŠG veiklos reguliavimo klausimas. Apsiribota abstrakčiomis formuluotėmis, o konkretūs sprendimai dėl reguliavimo metodikos palikti Valstybinei energetikos reguliavimo tarnybai (VERT). Ar galime pasitikėti VERT sąžiningumu prisimindami keistus jos sprendimus praeitų metų pabaigoje, kai suskaičiavo niekuo nepagrįstas kosmines visuomeninio elektros ir dujų tiekimo kainas 2023 m. pirmam pusmečiui. O VERT pirmininkas Renatas Pocius dar šių metų sausio mėn. pradžioje sekė pasakas apie tai, kad tos kainos išsilaikys visus šiuos metus, ir taip padėjo nepriklausomiems elektros tiekėjams galimai ilgesnį laiką parduoti vartotojams elektros tiekimo planus su 40-50 cent/kWh kainomis.

Gal užuot toliau pūtus miglas, galima būtų galų gale priimti vienintelį aiškų ir racionalų sprendimą – CŠT išpirkti protinga kaina NŠG valdomą turtą ir nutraukti neveikiančios laisvosios rinkos imitavimą CŠT sektoriuje? Tik tokiu būdu įmanoma užtikrinti, kad NŠG turimas turtas būtų racionaliai panaudotas šilumos kainoms mažinti.

Šilumos įstatymo pakeitimuose skiriama dėmesio ir daugiabučių namų šilumos ūkio priežiūros gerinimui. Klausimas labai aktualus. Kadangi patalpos peršildomos arba nepakankamai apšildomos, avarinės daugiabučių namų šilumos sistemų būklės problemos yra aktualios daugybei daugiabučių namų gyventojų. Tačiau politikų rūpestis įstatymo formuluotėse transformuojasi į įpareigojimą šilumos ūkio prižiūrėtojui rūpintis šilumos ūkiu – rengti pasiūlymus dėl šilumos energijos taupymo priemonių įgyvendinimo. Kadangi šilumos prižiūrėtojai ir juos samdantys namų administratoriai yra maksimalaus pelno siekiančios privačios įmonės, tai minėta formuluotė skamba panašiai, kaip įpareigojimas vilkui rūpintis jo priežiūrimų avių gerove...

Daugiabučių namų šilumos ūkį galės prižiūrėti CŠT įmonės. Jeigu tos įmonės priklauso savivaldybei, galima tikėtis, kad avys, kuriomis reikia rūpintis, nebus papjautos. Tik bėda ta, jog kokybišką paslaugą siūlanti CŠT įmonė turi labai mažas galimybes laimėti prižiūrėtojo parinkimo konkursus, kai privatus prižiūrėtojas žada sumažinti kainą, sukurdamas paslaugos imitaciją ir šitaip

uždirbdamas gražų pelną. Prižiūrėtojų darbą turi kontroliuoti ta pati VERT, kuri jau paslaugiai talkino didinti kainas vilkams elektros tiekimo rinkoje.

Ir vėl akivaizdu, kad šilumos ūkio priežiūros paslauga privalo būti reguliuojama, o efektyviausiai ją gali vykdyti savivaldybės valdoma įmonė – tos pačios CŠT įmonės, kurių visas pelnas turi grįžti šilumos vartotojams. Galbūt tada pavyktų VERT sukontroliuoti prižiūrėtojų darbą, tik prieš tai greičiausiai dar reikia pakeisti VERT pirmininką asmeniu, kuris pirmiausia rūpinstųsi, kad energetikos sektoriaus vartotojai mokėtų kuo mažiau, o ne, kaip p. R. Pocius prasarė, kad per daug nesumažėtų kainos.

Deja, bet tokių sprendimų, bent esant dabartinei Seimo sudėčiai, sunku tikėtis. Savivaldybėms, jeigu tik jas valdys politikai, kuriems iš tiesų rūpi savivaldybių gyventojai, belieka patarti, kad kol sulauksime naujos kadencijos Seimo, savo iniciatyva pasirūpintų, jog kiekvienas daugiabutis namas turėtų energetinį pasą ir pagal jame nurodytus rodiklius gyventojai galėtų pasitikrinti, ar nėra švaistoma šiluma. Tai būtų vienas iš efektyviausių įrankių kontroliuoti privačių šilumos ūkio prižiūrėtojų darbą, apie kurį neužsiminė nei Šilumos įstatymo pakeitimus pristaciusi Energetikos ministerijos atstovė, nei apie jį paklausė kuris nors Seimo komisijos narys.

Politikai niekaip negali išbristi iš klaidžių eneregtikos sektoriaus labirintų ir nesugeba ar nenori pamatyti, kaip vėl ir vėl paveda vilkams rūpintis avių gerove...

V skyrius.

RENGINIAI

LŠTA INFO. Tarptautinis seminaras 2023-03-21 “Keeping the heat on in times of crisis – How to replace inefficient fossil heating systems”

Informuojame, jog **š.m. kovo 21 d.** (antradienį) 11:00-17:30 val. (LT laiku) vyks tarptautinis webinaras tema „Šilumos taupymas krizės metu – kaip pakeisti neefektyvias iškastinio šildymo sistemas“ (**“Keeping the heat on in times of crisis – How to replace inefficient fossil heating systems”**)

Tai ES projekto REPLACE baigiamoji konferencija, kurios metu bus diskutuojama kaip Europos vartotojus efektyviai aprūpinti šildymu ir vėsinimu, kad energijos tiekimas būtų ekonomiškai, lankstus, tvarus ir draugiškas klimatui. Šis renginys yra puiki proga sužinoti, kaip sudėtingomis rinkos sąlygomis Europoje galima paankstinti laipsnišką iškastinį kurą naudojančių šildymo sistemų atsisakymą, kaip atsinaujinanti energija pastatuose gali prisidėti prie Europos energetikos žaliosios pertvarkos tikslų ir suteikti vartotojams daugiau galimybių renkantis energijos tiekimo būdą.

Renginys vyks anglų kalba, dalyvavimas nemokamas (būtina išankstinė registracija)

Programą pridedame, daugiau informacijos ir registraciją rasite adresu <https://replace-project.eu/keeping-the-heat-on-in-times-of-crisis-replace-project-final-conference-hybrid/#more-5352>

Pagarbiai,
Ramunė Gurklienė
LIETUVOS ŠILUMOS TIEKĖJŲ ASOCIACIJA
Vyriausioji specialistė
tel. 8-5-2667097 mob. 8-686-98627
www.lsta.lt

TN: [tn](mailto:tn@lsta.lt),
prisijungimui

Keeping the heat on in times of crisis – How to REPLACE inefficient fossil heating systems

When: 21.03.2023, from 10.00 CET to 16.30 CET

Where: BIP MEETING CENTER, Rue Royale 2 - 4, 1000 Brussels, Belgium & online

Registration: please, register [HERE \(in-person participation\)](#) or [HERE \(virtual participation\)](#), or at www.replace-project.eu

Main contact: Ingo Ball, WIP Renewable Energies (ingo.ball@wip-munich.de)

About the event:

Half of Europe's energy consumption is used for heating or cooling. However, in 2019 58 % of the 105.7 million space heaters installed in EU-27 (that were > 61 million units) have been inefficient non-condensing oil and gas boilers. In order to achieve climate neutrality, the decarbonisation of the space heating and cooling in residential sector is therefore essential.

The Corona crisis occurred at the very beginning of the project, and last year the energy crisis followed, including all the related problems regarding supply chains and general inflation. Together with local actors in 9 pilot regions, locally adapted approaches were developed to effectively support the phase-out of oil and gas in the space heating market in a difficult environment.

The REPLACE project partners are pleased to invite you to the final hybrid event (live and virtual) *"Keeping the heat on in times of crisis - How to REPLACE inefficient fossil heating systems"* to present the key findings of the project and discuss the framework conditions for replacement, exchanging old conventional fossil fuel systems with renewable ones.

This event is an excellent opportunity to learn how the phase-out of fossil-based heating systems can be brought forward under challenging market conditions in the European agenda.

We invite you for discussions on how renewable energy at home can contribute to Europe's energy transition, while empowering consumers in their energy choices.

About REPLACE – Making heating and cooling for European consumers efficient, economically resilient, clean and climate-friendly

The aim of the EU-funded REPLACE project is to motivate and support consumers in eight European countries to replace their old and inefficient heating systems with more environmentally friendly alternatives or to undertake simple renovation measures that reduce the overall energy consumption.

This project receives funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 847087. More info at www.replace-project.eu

Agenda

Time	Topic and speaker
09:15 - 10:00	Reception & Welcome coffee
10:00 – 10:30	Welcome and introduction Karina Knaus, Austrian Energy Agency (AEA), Austria About the REPLACE Project Herbert Tretter, AEA, Austria
10:30 – 10:55	Key note speech: Vision of the future heating (and cooling) sector in the EU - The now and tomorrow of Heating & Cooling Karlis Goldstein, Ministry of Economic Affairs and Communications, Estonia
10:55 – 12:10	Bioenergy in Europe – sustainable enabler of the heat transition in Europe Irene di Padua, Bioenergy Europe, Belgium Heat Pumps and their crucial role in the domestic heat transition Jozefien Vanbecelaere, European Heat Pump Association, Belgium District heating and cooling – a key enabler to realize the heat transition in Europe Jack Corscadden, Euroheat & Power, Belgium (tbc)
12:10 – 12:30	Objectives and crisis related obstacles ahead for the heat transition in Europe Drazen Balić, Energy Institute Hrvoje Požar (EIHP), Croatia (tbc)
	LUNCH break (small poster show by the nine pilot regions)
13:45 – 15:25	Solutions session <ul style="list-style-type: none"> • Local biomass district heating networks - regional heating heroes to answer the lack of installers Stefan Drexelmeier, EWO, Germany • The One-Stop-Shop for boiler replacement – a promising concept from Austria for Europe? Herbert Tretter, AEA, Austria • Decision making advice tool & joint equipment purchase – Stronger together Gašper Stegnar, JSI, Slovenia • Promoting renewable heating in South Eastern Europe – Best of BiH Sadžida Hafizović, ENOVA, Bosnia & Herzegovina
15:25 – 16:10	Panel discussion: How can the residential heat transition in Europe be implemented? Moderation: Dominik Rutz, WIP Renewable Energies (WIP), Germany <ul style="list-style-type: none"> - Francisco Puente, Escan Energy Consulting, Spain - Angel Nikolaev, Black Sea Energy Research Centre, Bulgaria - Irene di Padua, Bioenergy Europe, Belgium - Jozefien Vanbecelaere, European Heat Pump Association, Belgium - Nataša Markovska, International Centre for Sustainable development of Energy, Water and Environment Systems, North Macedonia - Jack Corscadden, Euroheat & Power, Belgium (tbc)
16:10	Conclusions & key messages Dominik Rutz, WIP, Germany
16:30	End of event
	Farewell coffee

VI SKYRIUS

**NAUDINGA
INFORMACIJA**

AB „Panevėžio energija“ 2023-03-17 pranešimas.

TN: [tn.](#)

AB „PANEVĖŽIO ENERGIJA“ REKONSTRUOS ROKIŠKIO KATILINĘ

AB „Panevėžio energija“ pradeda naujo projekto vykdymą Rokiškio miesto katilinėje. Vietoj iškastinį kurą naudojančio seno vandens šildymo katilo bus pastatytas naujas biokuru kūrenamas garo katilas. Įgyvendintas projektas leis efektyviau gaminti šilumos energiją, mažės kuro sąnaudos bei aplinkos tarša.

Rokiškio katilinėje pagaminta šilumos energija tiekama į miesto centralizuotą šilumos tiekimo sistemą, kurios vamzdynais šiluma pasiekia kiekvieną pastato vartotoją. Taip pat gaminamas ir tiekiamas garas mieste esančioms pramonės įmonėms. Pastatytas naujas biokuru kūrenamas 10 t/val. našumo garo katilas bus prijungtas prie katilinės veikiančių technologinių sistemų ir užtikrins šilumos energijos tiekimą vartotojams. Naujo katilo degimo produktai (dūmai) po valymo įrenginių bus nukreipiami į esamų garo katilų kondensacinį ekonomizerį, atgaunant dalį šilumos, ir toliau nukreipiami į esamą 35 metrų kaminą. Į atmosferą išmetamų efektyvaus naujo biokuru kūrenamo katilo dūmų koncentracijos tenkins gamtosauginius reikalavimus.

AB „Panevėžio energija“ investicija į šį naujo biokuru kūrenamo garo katilo įrengimą Rokiškio katilinėje sudarys apie 2,72 mln. eurų. Šia investicija bendrovė prisidės prie nacionalinės ir Europos Sąjungos energetikos politikos, orientuotos į atsinaujinančių išteklių naudojimo didinimą ir energetikos sektoriaus poveikio aplinkai mažinimą. AB „Panevėžio energija“ projektui skirta iki 0,531 mln. eurų subsidija iš Klimato kaitos programos lėšų pagal finansavimo priemonę „Juridinių asmenų investicijos į iškastinio kuro naudojimo pakeitimą ar mažinimą ir (ar) atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą“.

AB „Panevėžio energija“ projektą ketina įgyvendinti 2024 metais.

AB „Panevėžio energija“ teikia centralizuoto šildymo ir karšto vandens tiekimo paslaugas Panevėžio, Kėdainių, Pasvalio, Kupiškio, Rokiškio, Zarasų miestų ir rajonų gyventojams ir įmonėms.

Atnaujinta 2023-03-17

AB „Klaipėdos energija“ 2023-03-17 pranešimas.
TN: [tn](#).

LIETUVOS ĮMONĖS MAŽINA POPIERIAUS VARTOJIMĄ, BET GYVENTOJAI – NESIDŽIAUGIA

AB „Klaipėdos energija“ kviečia atsisakyti popierinių sąskaitų ir naudotis e-paslauga. Registruokitės www.klenergija.lt arba telefonu (8 46) 392 222.

Popierinės sąskaitos ir dokumentai prieš dešimtmetį buvo neatsiejama daugelio įmonių dalis. Labiau rūpinantis klimato kaita popieriaus naudojimo mažinimas tapo daugybės įmonių strateginiu tikslu. Pandemijos laikotarpiu daugybė dokumentų, kuriems anksčiau buvo būtinas fizinis kontaktas, taip pat perkelti į elektroninę erdvę.

Augant sąmoningumui aplinkos taršos klausimu ne tik gyventojai, bet ir įmonės masiškai keičia popierines sąskaitas bei suteikia galimybę dokumentus pasirašyti elektroniniu parašu.

Popieriaus vartojimas mažėja

Prieš dešimtmetį retas Lietuvos gyventojas turėjo elektroninį parašą, o įmonės kiekvienai sutarčiai pateikdavo šūsnį lapų, kuriuos reikėdavo pasirašyti. BTA Administracinio skyriaus vadovė Ineta Jegelevičienė prisimena, kad prieš penkerius metus dar sunkiai įsivaizdavo savo gyvenimą be popierinių sutarčių, draudimo polisų, draudimo taisyklių ar elementarių reklaminių lankstinukų. „Turime pripažinti, kad popierius mūsų biuro gyvenime tiesiog dominavo. Šiandien situacija yra visiškai kitokia. Atsisakėme spausdintų reklaminių lankstinukų, juos pakeitė TV ekranai draudimo atstovybėse bei didesnis dėmesys reklamai skaitmeninėje erdvėje, o sutartis jau kelerius metus pasirašome tik elektroniniu būdu. Tai mums padeda ne tik veikti tvariai bei ekologiškai, bet ir fiziškai taupyti vietą biure – visi reikalingi dokumentų archyvai yra skaitmenizuojami“, – sakė pašnekovė.

Dar viena sritis, kurioje atsisakyti popieriaus vis dar sudėtinga – komunalinės paslaugos ir to norintiems gyventojams kas mėnesį pateikiamos popierinės sąskaitos. Lietuvoje vis dar daug vartotojų, nenorinčių ar nemokančių apmokėti sąskaitas internetu. Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (LŠTA) duomenimis, centralizuoto šilumos teikimo įmonės kiekvieną mėnesį pateikia sąskaitas virš 700 tūkst vartotojų. Gauti popierinę ar elektroninę sąskaitą – kliento pasirinkimas. „Didmiesčiuose vartotojai labiau linkę atsisakyti popierinių sąskaitų: Kaune elektroniniu būdu sąskaitas jau gauna apie 67 proc.vartotojų, Klaipėdoje – apie 45 proc., Šiauliuose 35 proc., Panevėžyje – 34 proc. gyventojų, kituose miestuose, ypač mažesniuose, situacija skirtinga,

priklauso nuo regiono gyventojų kompiuterizacijos lygio“, – detalizavo LŠTA Vyriausioji specialistė Ramunė Gurklienė.

Įmonės pastebi, kad per kelerius metus popierinių sąskaitų skaičius ženkliai sumažėjo. „Panevėžio energija“ šiuo metu ne popierinių sąskaitų vartotojams teikia apie 33 proc. Gyventojams tokių teikiama virš 31 proc., įmonėms 91,5 proc. Prieš 5 metus ne popierinių sąskaitų skaičius gyventojams siekė tik apie 13 proc., įmonėms apie 80 proc.

Pasak „Klaipėdos energijos“ Klientų aptarnavimo centro vadovo dr. Igno Mikalausko, Klaipėdoje per pastaruosius 5 metus siunčiamų popierinių sąskaitų kiekis sumažėjo 10785 vnt., šiuo metu popierines sąskaitas gauna šiek tiek daugiau kaip 37 tūkst. šilumos energijos vartotojų.

Šiuo metu popierinės sąskaitos sudaro apie 33 proc. visų „Kauno energijos“ išrašomų sąskaitų. Popierinių sąskaitų kiekis yra nuosekliai mažinamas, skatinant vartotojus rinktis elektronines sąskaitas.

Atsisako ir dėl tvarumo, ir dėl finansinių priežasčių

Popieriaus mažinimas atneša naudos ne tik gamtai, bet ir pačioms įmonėms. Finansinis aspektas ir skaitmenizacija reikšmingai prisideda prie didėjančio popieriaus mažinimo įgyvendinimo. „Elektroninės technologijos, požiūris į aplinkosaugą, finansiniai aspektai, patogumas – visa tai paskatino siekti popierinių sąskaitų pateikimo paštu sumažinimo. Atsisakydami popierinių sąskaitų spausdinimo prisidedame prie gamtos tausojimo – mažėja medienos bei energijos išteklių, reikalingų popieriui apdirbti, naudojimas. Tačiau didžiausias poveikis popierinių sąskaitų mažinimui – bendrovės sąnaudų sąskaitų formavimui ir pristatymui mažinimas. Per kelerius metus sumažėjo tiek išlaidos sąskaitų spausdinimui, tiek ir pristatymui vartotojams“, – sako „Panevėžio energijos“ Klientų aptarnavimo tarnybos viršininkas Vidmantas Žalkauskas.

Jam pritarė ir „Kauno energijos“ Klientų administravimo skyriaus vadovė Laura Jankauskienė. Pašnekovė pastebėjo, kad atsisakant popieriaus įmonės susiduria ir su papildomais rūpesčiais: „Reikia pažymėti, kad sąskaitų skaitmenizavimas nėra pigus procesas, nes kainuoja ne tik pačios informacinės sistemos, bet ir jų priežiūra, atnaujinimas. Vis tik, žvelgiant į ilgalaikę perspektyvą, gamtos išsaugojimas bei tvarumo siekis yra vienas iš „Kauno energijos“ veiklos prioritetų“.

BTA atstovė pastebėjo ir dar keletą popieriaus mažinimo privalumų: „Be abejo, buvimas tvaria bendrove prisidėjo prie sprendimo mažinti popieriaus naudojimą biure. Tuo pačiu inovatyvūs skaitmeniniai sprendimai, kurių dėka galėjome sutaupyti vietos biure bei popieriui suplanuotą biudžetą skirti svarbesniems dalykams, įkvėpė pokyčiams“.

„Klaipėdos energijos“ atstovas pabrėžė, kad elektroninės sąskaitos pašalina poreikį fiziškai transportuoti sąskaitas iš paslaugų teikėjo vartotojui. Tai reiškia, kad kelyje važiuoja mažiau sunkvežimių ir sunaudojama mažiau degalų, todėl sumažėja šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija.

Taip pat sumažėja atliekų kiekis, nes atsisakę popierinių sąskaitų, galime sumažinti į sąvartynus ar deginimo krosnis patenkančio popieriaus kiekį. „Į popierinių sąskaitų kainą įeina spausdinimo, pašto ir apdorojimo išlaidos. Organizacijoje, kuri turi daug klientų, šios išlaidos smarkiai išauga. Tuo tarpu elektroninių sąskaitų kaina yra mažesnė. Nors yra pradinės sąnaudos diegiant elektroninio atsiskaitymo sistemas (e-paslaugų puslapis), kai sistema yra įdiegta, sąnaudos už sąskaitų pateikimą yra žymiai mažesnės. Be to, elektroninės sąskaitos gali būti apdorojamos ir pristatomos akimirksniu, todėl sutrumpėja sąskaitų išrašymui reikalingas laikas ir darbo sąnaudos“, – sakė I. Mikalauskas.

Naujoves priima ne visi

Vienas iš iššūkių, su kuriuo susiduria komunalines paslaugas teikiančios įmonės, siūlydamos elektronines sąskaitas – vartotojų kompiuterinių žinių trūkumas. Pašnekovai neslepia, kad dažniausiai popierines sąskaitas gauti pageidauja vyresnio amžiaus gyventojai.

Kadangi įmonių darbuotojai lankosi gyventojų butuose (tikrina karšto vandens skaitiklių rodmenis, sudaro šilumos ir karšto vandens vartojimo pirkimo – pardavimo sutartis, ragina skolingus gyventojus grąžinti skolas) tuo pat metu ragina gyventojus atsisakyti popierinių sąskaitų. „Kasmet didėja gyventojų, pageidaujančių gauti sąskaitas elektroniniu paštu, skaičius. Tačiau dalis

senyvo amžiaus gyventojų dar nediršta atsisakyti senų įpročių ir sąskaitas pageidauja gauti paštu, nes neturi kompiuterio ar nemoka naudotis internetu. Jaunimas galvoja kitaip – jie nesupranta, kam reikia popierinių sąskaitų – tokių argumentų sulaukia bendrovės darbuotojai“, – sakė V. Žalkauskas.

Tuo tarpu „Klaipėdos energija“ stengiasi suteikti pagalbą gyventojams, kurie norėtų, bet ne visada moka naudotis elektroninėmis priemonėmis. „Senjorams, kuriems technologijos gali nepatikti, svarbu suteikti paramą ir pagalbą pereinant prie elektroninio atsiskaitymo. Tai gali būti konsultacija telefonu su klientų aptarnavimo specialistu, kaip tinkamai naudotis atsiskaitymo internetu paslauga“, – sakė I. Mikalauskas.

Naudą vertina ir darbuotojai

Lietuvos įmonės popieriaus mažinimo tikslus neretai įtraukia į savo aplinkosaugos strategijas. Šios tampa vis svarbesnėmis ne tik dėl ES reguliavimo, klientų pasitikėjimo didinimo, bet ir darbuotojų motyvacijos bei požiūrio į darbdavį.

BTA atstovė pabrėžė, kad darbuotojai pastebi ir vertina procesų greitumą – stalai nebėra apkrauti šūsnimis popieriaus: „Realiais veiksmais prisidedame prie tvarumo ir ekologijos, ištekliams naudojamės apdairiai ir tuo apdairumu dalinamės su savo darbuotojais. Kai visi dokumentai yra suskaitmeninti vienoje vietoje, darbuotojams kur kas paprasčiau jų gaušoje rasti reikiamą. Pavyksta išvengti sudėtingos paieškos, tereikia į paieškos laukelį įvesti teisingus raktinius žodžius ir sistema pati suras tai, ko ieškoma“.

I. Mikalauskas pastebėjo, kad patobulintas duomenų saugumas: elektroninis atsiskaitymas ir kiti nepopieriniai procesai pagerina ir saugos funkcijas, pvz., šifravimą, saugias prisijungimo sistemas, kurios gali padėti apsaugoti jautrius klientų duomenis. „Pagerėja darbuotojų moralė: nenaudojant popierinių dokumentų, darbas – paprastesnis ir efektyvesnis, todėl sumažėja laikas ir pastangos, kurias reikia skirti administracinėms užduotims. Pereidama prie kompiuterizuotų procesų, bendrovė gali pagerinti efektyvumą, sumažinti išlaidas ir skatinti tvarumą, kartu teikiant geresnes paslaugas savo klientams ir kuriant pozityvesnę darbo aplinką savo darbuotojams“, – kalbėjo šilumos tiekėjų atstovas.

Paklaustas apie klientų patirtį V. Žalkauskas išskyrė ir kitų privalumų. Anot jo, sąskaita, išsiųsta elektroniniu paštu vartotoją pasiekia greičiau nei siunčiama paprastu paštu. Sąskaita nepasimeta ir išvengiama atvejų, kai dėl netvarkingų pašto dėžučių popierinės sąskaitos nepasiekia savininkų. Taip pat sąskaitas vartotojai gali apmokėti per elektroninę bankininkystę – taip sutaupomas ne tik laikas, bet ir išlaidos nuvykimui į įmokų surinkimo vietas. Vartotojai, sąskaitas gaunantys bendrovės savitarnos portale, gali pasinaudoti visais šiais privalumais ir savo paskyroje matyti archyvuojamas sąskaitas bei deklaruoti skaitiklių rodmenis.

LŠTA vadovų pasitarimas 2023 kovo 16 d.

1. A.A. mirė signataras **Jonas Šimėnas** – LŠTA socialinis partneris.
2. LRS Ekonomikos komitete kovo 15 d. **buvo svarstomas ŠŪĮ pakeitimų projektas**. Dėl LŠTA pastabų klausimas atidėtas EM įpareigota aptarti pasiūlymus su LŠTA. Pasitarimas vyks penktadienį, kovo 17 d.
3. Gautas Energetikos ministerijos atsakymas dėl LŠTA siūlymo **socialinių būstų skolas dengti iš socialinės paramos fondų**. EM nepitaria...(atsakymą rasite [ČIA](#))
4. EM informuota **dėl investicinių kryptių** ir ES paramos lėšų persikirstymo galimybės. LŠTA pažyma **įkelta į www aktualijas nariams Rasite [CIA](#)**.
5. LR AM derina įsakymo Nr. D1-748 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.03.01:2016 „**Statybiniai tyrimai. Statinio avarija“ patvirtinimo**“ pakeitimo“ projektą. Pastabų laukiama iki kovo 24 d.
6. VERT prašo pateikti pasiūlymus **dėl konkurencijos organizavimo šilumos gamyboje???**
7. Valstybės kontrolė, atlieka apklausą, kad **identifikuoti viešojo sektoriaus veiklos problemas, reikalaujančias esminių pokyčių**. Ką siūlome? Pasiūlymus galima pildyti **iki kovo 27 d.** (daugiau info [ČIA](#))
8. Penktadieniais vyksta **Kvartalinės renovacijos DG atviri pasitarimai**. Kovo 17 d. bus pristatomi kvartalinės renovacijos pavyzdžiai, aptariami iššūkiai.
9. Asociacija iš UAB „Kiwa Inspecta“ gavo prašymą suderinti energetikos darbuotojų mokymų programas. Išsiųsta derinimui LŠTA technikos komitetui, pastabų negauta.
10. CŠT įmonėms paklausimas **dėl investicinių paskolų palūkanų dydžio**, viršijančio WACC ribą. VERT ruošia metodikos projektą.
11. Kovo 13 d. LŠTA pirmadienio webinaras tema „**Baterijos/kaupikliai, jų nauda kogeneracinių elektrinių savininkams**“. Kokia nuomonė?
12. Kovo 20 d. **LŠTA atstovai lankysis Lietuvos energetikos institute** – bus pristatoma LEI veikla, vykdomi projektai ir paslaugos, galimai aktualios CŠT įmonėms. Pirmadienio webinaras nebus.
13. Kovo 21 d. tarptautinis seminaras tema „**Šilumos taupymas krizės metu – kaip pakeisti neefektyvias iškastinio šildymo sistemas**“ (“Keeping the heat on in times of crisis – How to replace inefficient fossil heating systems”) Dalyvavimas nemokamas, būtina išankstinė registracija (vyks anglų k.). Daugiau [info ČIA](#)
14. **Kovo 23 dieną** Vilniuje vyks ekonomikos forumas „**Lietuvos Davosas**“ (žr. [ČIA](#))
15. Balandžio 14 d. Seimo Konstitucijos salėje AAK narys R. Vaitkus ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas R. Juška rengia konferenciją "**Kuo šildysimės ateinančių šildymo sezoną bei po 4 metų**". Numatytas ir LŠTA pranešimas.
16. Paskelbtas tarptautinis kvietimas teikti paraiškas **Global District Energy Climate Awards**. Iki gegužės 25 d. galima teikti įmonių paraiškas pagal 6 kategorijas: *New Scheme, Modernization/Expansion, Sector Coupling, Emerging District Energy market ir kt.* Apdovanojimų ceremonija vyks 2023 m. lapkričio 14–15 d. Briuselyje (daugiau info [ČIA](#)).
17. Kovo 7-9 LŠTA atstovai kartu su Estijos ir Latvijos CŠT asociacijų atstovais **lankėsi Švedijos valstybiniame institute RISE** – aptartos bendradarbiavimo galimybės, vyko diskusijos ir techninis vizitas.

DISKUSIJAI?

- A. LŠTA pastabos ŠŪĮ pakeitimų projektui** (rasite [ČIA](#))
- B. Kauno energijos pasiūlymai** (rasite [ČIA](#))

LŠTA INFO. 2023-03-13 LŠTA vebinaro medžiaga Linea Ignis apie baterijas ir kaupiklius

Siunčiame vakar, kovo 13 d. vykusio LŠTA pirmadienio webinaro „**Baterijos/kaupikliai, jų nauda kogeneracinių elektrinių savininkams**“ medžiagą:

- Linea Ignis atstovo Karolio Kiguolio pristatymas [LT red 2022 Pixii short presentation.pdf](#)
- Video įrašas: [LŠTA pirmadienio webinaras_Linea Ignis apie baterijas ir kaupiklius-20230313_140219-Meeting Recording.mp4](#)

Jei kiltų papildomų klausimų, kreipkitės tiesiogiai į Karolį Kiguolį (tel.+370 610 33377) karolis@lineaignis.lt ; www.lineaignis.com

Pagarbiai,
Ramunė Gurklienė
LIETUVOS ŠILUMOS TIEKĖJŲ ASOCIACIJA
Vyriausioji specialistė
tel. 8-5-2667097 mob. 8-686-98627
www.lsta.lt

Linea Ignis atstovo Karolio Kiguolio pristatymas (*šie dokumentai taip pat saugomi LŠTA serverių archyvuose, esant poreikiui susipažinti ar atsisiųsti prašome kreiptis į asociacijos IT administratorių, žyma:IS-994/719-VI-4-1 priedas 2023-03-20.pdf*).

KĄ REIKIA ŽINOTI APIE VĒDINAMUS FASADUS?
2023-03-15 UAB "Saint-Gobain statybos gaminiai" informacija

TN: [tn.](#)

Renovacijos efektas didele dalimi priklauso nuo sienų šiltinimo. Ventiliuojamo fasado sistemos medžiagos, dėmesys technologijai ir detalėms lemia geriausią renovacijos rezultatą.

Renovacijos nauda šiandien nekelia abejonių ne tik energijos tiekimo, statybų ar nekilnojamo turto specialistams. Mažesnės šildymo išlaidos, komfortiškesnės gyvenimo sąlygos, padidėjusi butų vertė - tai tik keletas privalumų, kuriuos gali patvirtinti daugelio kokybiškai renovuotų namų gyventojai. Tačiau lūkesčiai dėl daugiabučių renovacijos galutinio rezultato pasiteisina tik tada, kai namas atnaujinamas pagal tinkamai parengtą projektą, su tikslingai parinktomis kokybiškomis medžiagomis, kai užtikrinama kvalifikuota darbų kokybė ir profesionali priežiūra.

Kaip rodo praktika ir mokslininkų skaičiavimai, didžiausi šilumos praradimai yra per sienas.

Kuri šiltinimo sistema geresnė

Vienas dažniausiai šiltinimo medžiagų specialistams užduodamų klausimų yra apie tai, kuri šiltinimo sistema geresnė – vėdinama ar tinkuojama? Abi sistemos yra geros ir naudotinos Lietuvoje, tačiau pastaraisiais metais didesnė dalis daugiabučių renovuojama įrengiant vėdinamą (ventiliuojamą) fasadą.

Vėdinamas arba ventiliuojamas fasadas – abi šios sąvokos reiškia namo sienų šiltinimo sistemą, kai tarp apdailos ir šilumos izoliacinės medžiagos įrengiamas vėdinamas oro tarpas. Šaltasis metų laikas Lietuvoje yra gana ilgas, o pajūrio zona pasižymi dažna temperatūrų ir drėgmės kaita, kuri turi įtakos sienų drėgminei būsenai. Kai kurios tinkuotų fasadų sistemos šią drėgmę išgarina sunkiau nei vėdinamieji fasadai, kuriuose vyksta natūrali ventilacija ir drėgmė iš sienos konstrukcijos išgaruoja greičiau. Tačiau, tinkamai suderinus šiltinimo sistemos sluoksnius, tiksliai išpildžius technologinius reikalavimus, atsižvelgus į vietos klimatinės ir oro sąlygas renovacijos darbų metu, abi šiltinimo sistemos gali pateisinti atnaujinto būsto gyventojų lūkesčius.

Sertifikuota šiltinimo sistema – kas tai?

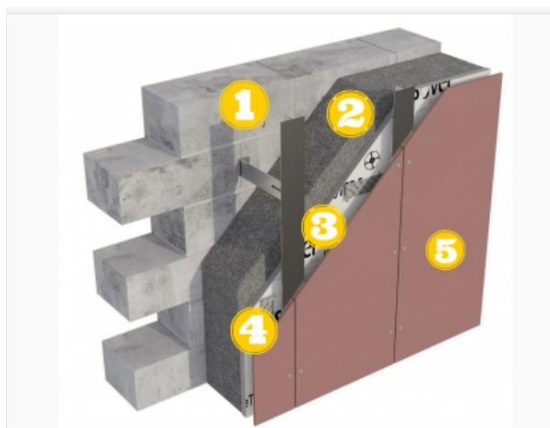
Statybos norminiai dokumentai (STR 2.04.01:2018) nurodo, kad ir tinkuojamas, ir vėdinamas fasadas turi būti įrengiamas kaip vieninga sistema. Sistema – tai nepriklausomoje laboratorijoje išbandytas ir sertifikavimo įstaigos patvirtintas tinkuojamo ar ventiliuojamo fasado medžiagų ir technologijų rinkinys, turintis europinį arba nacionalinį techninį įvertinimą. Sertifikuojant fasado sistemą, bandymais nustatoma viso fasado rinkinio degumo klasė, apskaičiuojamas arba išbandomas atsparumas apkrovoms ir kiti mechaniniai parametrai, šiluminė varža bei kitos savybės.

Anksčiau buvo sertifikuojamos tik tinkuojamo fasado sistemos, o nuo 2022 metų kai kurie vėdinamų fasadų sistemų tiekėjai jau gali pasiūlyti ir sertifikuotą, t. Y., nacionalinį techninį įvertinimą turinčią ventiliuojamo fasado sistemą, kuri gali būti naudojama ir itin naudinga renovacijos projektuose. Viena jų – „[ISOVER išorinė vėdinama termoizoliacinė sistema](#)“ turinti nacionalinius techninius įvertinimus NTĮ-02-007:2022 (su fibrocementinių plokščių apdaila) ir NTĮ-02-008:2022 (su keraminių plytelių apdaila).

Kaip parinkti geras medžiagas vėdinamam fasadui

Vėdinamo fasado konstrukciją sudaro šie komponentai (žr. 1 pav. Ir 2 pav.):

- Prie esamų sienų (1) tvirtinamos nerūdijančio plieno konsolės (kronšteinai) ir vertikalūs aliuminio profiliai;
- Pagrindinis šilumos izoliacijos sluoksnis (2), pvz., [ISOVER Standard 35](#), kurio storis 175 mm;
- Vėją izoliuojantis sluoksnis (3), pvz., priešvėjinė [ISOVER Facade](#) plokštė (arba [ISOVER SKL](#)), kurios storis 30 mm;
- Vėdinamas oro tarpas (4), ne mažesnis kaip 25 mm pločio;
- Fasado apdaila (5) – fibrocementinės plokštės arba keraminės akmens masės plytelės.

1 pav. Vėdinamo fasado konstrukcijos komponentai.

2 pav. Vėdinamo fasado karkaso elementas – nerūdijančio plieno konsolė.

Sertifikuotos fasado sistemos NTĮ dokumente yra nurodytas ventiliuojamo fasado komponentų medžiagiškumas, matmenys ir kiti parametrai (konsolių plieno klasė, vertikalių profilių aliuminio klasė ir kt.).

Vėdinamo fasado šilumos izoliacija įrengiama iš dviejų sluoksnių: pagrindinio termoizoliacinio sluoksnio (1 pav. 2) ir vėją izoliuojančio sluoksnio (1 pav. 3). Pagrindiniam šilumos izoliacijos sluoksniui paprastai naudojamos *ISOVER Standard 35* plokštės, kurių storis nustatomas šiluminės varžos skaičiavimais ir yra nurodytas projekte. Renovuojamo B energinio naudingumo klasės namo šiltinimui dažniausiai naudojamos 175 mm storio *ISOVER Standard 35* plokštės. Termoizoliacinės plokštės montuojamos perstumiant jas viena kitos atžvilgiu.

Pagrindinis šiltinimo sluoksnis uždengiamas 30 mm storio priešvėjinėmis plokštėmis, kurios saugo šilumos izoliaciją nuo oro srautų, kad vėdinamame oro tarpe judantis oras „neišneštų“ šilumos iš šio sluoksnio. Kuo mažesnis vėją izoliuojančios medžiagos orinis laidis, tuo geriau ji sulaiko vėjo poveikį.

ISOVER priešvėjinės plokštės yra trijų tipų: be dangos (*ISOVER SKL*), dengtos stiklo audiniu (*ISOVER RKL-31*) ir pačios kokybiškiausios - dengtos specialiu vėjui nelaidžiu laminatu (*ISOVER Facade*). Visų šių priešvėjinių plokščių labai geros šilumą izoliuojančios savybės: šilumos laidumo koeficientas 0,031 W/mK, todėl jos padeda pasiekti geresnę sienos šiluminę varžą.

Atkreipiame dėmesį: priešvėjinių plokščių paviršių dengianti stiklo audinio danga neturi įtakos nei šių plokščių šiluminiams, nei oro laidumo parametrams!

Kitaip yra su *ISOVER Facade* plokščių (žr. 3 pav.) danga, kurios įtaka itin didelė: *Facade* plokščių laminato danga suteikia plokštei labai mažą oro laidumą, todėl ji saugo šiltinimo sluoksnį nuo stiprių oro srautų. Nors ir nelaidi vėjui, *ISOVER Facade* plokštė gerai praleidžia vandens garus ir netrukdo vidinei drėgmei pasišalinti iš konstrukcijos.

3 pav. Vėjui ir vandeniui nelaidžios *ISOVER Facade* priešvėjinės plokštės.

Priešvėjinės plokštės montuojamos perdengiant po jomis esančių plokščių siūles. Sumontavus *ISOVER Facade* plokštes, siūlės tarp plokščių bei jungtys pastato kampuose ar ties

langais sandarinamos lipniomis juostomis [ISOVER FacadeTape](#) (žr. 4 pav.). Taip suformuojamas vientisas ir labai sandarus oro srautus izoliuojantis išorinis apvalkalas.

4 pav. ISOVER Facade siūlų sandarinimas.

Įstatymais pakeitus tvarką, kai statybos darbus leidžiama atlikti kartu su projektavimu, padažnėjo atvejų, kai kokybiškiausia priešvėjinė mineralinės vatos plokštė *ISOVER Facade*, dengta specialia vėjui nelaidžia danga, pakeičiama paprastesne stiklo audiniu dengta priešvėjinė plokštė ar plokštė be dangos. Nes ji pigesnė. Tikimasi, jog skirtumo nebus. Iš tikrųjų, visų *ISOVER* priešvėjinių plokščių - *SKL*, *RKL-31* ir *ISOVER Facade* šilumos laidumo koeficientas yra toks pat - $0,031 \text{ W/mK}$, ir visos jos tinkamos naudoti vėdinamų fasadų vėjo izoliacijai. Tačiau norint pasiekti didesnę išorinio apvalkalo sandarumą, pirmenybė turėtų būti teikiama *ISOVER Facade* plokštėms. Didesnis sandarumas ypač didelę naudą duoda pučiant stipriems gūsingiems vėjams arba jei vėdinamas fasadas įrengtas ant aukštinio pastato ir konstrukcijos oro tarpas yra intensyviai vėdinamas. Jei renovuojamas pastatas yra vidutinio aukštingumo, regionui nebūdingi gūsingi vėjai ir maža tikimybė, kad fasadas bus intensyviai vėdinamas, galima naudoti ir [ISOVER SKL](#) plokštes be dangos.

Šilumos ir vėjo izoliacijos tvirtinimui rekomenduojama naudoti plastikines smeiges, kurios neturi įtakos šiluminiam nuostoliams, tačiau kiekvienu konkrečiu atveju smeigės parenkamos priklausomai nuo esamos sienos parametrų.

Siekiant užtikrinti, kad vėjo izoliaciniame sluoksnyje neliktų jokių plyšelių, priešvėjinių plokščių kampines jungtis rekomenduojama sutvirtinti mechaniškai, pavyzdžiui spiraliniais sraigtais [ISOVER Fire Protect Screw](#) (5 pav.).

5 pav. Priešvėjinių plokščių kampinių jungčių tvirtinimas spiraliniais sraigtais.

Kokybiškai įrengus vėdinamą fasadą su *ISOVER* šilumos ir vėjo izoliacija, renovuojamas namas bus ne tik šiltas, tačiau ir saugus priešgaisrinio požiūriu: išbandyta ir NTĮ dokumente nurodyta A2 degumo klasė patvirtina, kad fasadas su *ISOVER* vėdinama termoizoliacine sistema yra nedegus.

UAB "Saint-Gobain statybos gaminiai" informacija ir nuotraukos